



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

DO

Lap

Phil

D73g

del. de brevia del Collegio myt de la com
LAPIS METAPHYSICVS, *de J. L.*

AUT PHILOSOPHI-

CVS, QVI VNIVERSA
salis medicina uera fuit patrum anti-
quorum, ad omnes indifferenter mor-
bos: etiā eos quos incurabiles uocarunt
illi qui curare non potuerunt.

Et ad metallorum tollendā lepram, fa- *D 759*
bricandos lapides preciosos, &c.


Per

GERARDVM DORN.



M. D. LXX.

ILLVSTRISSIMO PRIN-
cipi Ludouico, Vuirtembergico
Theccioꝝ Duci, Comiti Momper-
licardi, &c. Salus.

 Cribendum inter hac de ue-
ra metaphysica patrum an-
tiquorum, Illustrissime Prin-
ceps, penes quos munimenta quadam in
hunc usque diem à Deo reservata sunt,
ne ab impijs & ambitiosis hominib. unà
cum ceteris omnino deprauarentur ara-
ribus: cogitare cœpi de patrocinio. Maxi-
mè quòd hoc tēpore quicquid ignoratur,
etsi uerissimum existat, uilipenditur, ab
eis præsertim qui doctrinas hausere fal-
laces Gentiliū. Quid mirum? Nunquid
& Euangelium Dei propter Sophistas qui
conсорserant illud, ab omnibus fermè spre-
tum erat, ualde paucis exceptis, ut scintil-
la quadam, quæ maximum in ignem à

EPISTOLA

summo Creatore quandoq₃ foret iterum excitanda? Non secus una dierum speramus futurum, ut artes quæ iam in maximo precio sunt (etiam deprauatissimæ) per scintilla suæ vires, quæq₃ suam in lucē ac ueritatem resurgat. Hæc à me dicta sunt, quòd uideam Seculum hoc ferreum foetenti sulphure tam inuolutum atq₃ uenenis, ut refragantiam & uirtutes purioris metalli cuius suis respuat, non metallum ipsum. Istud siquidē, aut corpus eius, non animam, potius quàm animum proprium excolit. Non hac de causa Deus O. At. hominum genus auro gemmisq₃ ditauit, ut ex eis idolum sibi fingeret, sed ut in proximi subuentionem uteretur, ac sanitatem: contrà magis in animi sui perniciem, quàm corporis detrimentum abutitur. Horum superficiali pulchritudine tantum æstimationeq₃ delectati, uerum arcannum hoc ut cæci prætereunt: nempe Deū

DEDICATORIA.

& Naturā fulgentissimis corporib. præ-
 stantissimum inhabitatorem spiritum de-
 disse. Nec est quod ex sua moralitate quis-
 quam hoc loco nobis Æsopi Phrygium,
 uelut sub uili corpore nobilem adducat a-
 nimum: nisi resolvere norit, quānam fiat,
 ut sub uilissimo lapide lateat aurū & ar-
 gentum, & gemmæ sub rudi cortice con-
 tineantur. Eorum loco respondebimus, ut
 uidentes non uideant illi, qui lucem & ue-
 ritatem fugiunt id fieri. Tamen ex his ru-
 dioribus præstantiora norunt eruere, hisq;
 solum cōtenti lætiq; felices uidas præter-
 eunt, rursumq; magis quā antea cacu-
 tiunt: uidentesq; sub isto corpore nobilio-
 re, de uili per ipsos eruto, naturā excellen-
 tius quid adhuc querendū esse docere, mi-
 nus uidet. In eo rudiores existimati homi-
 nes, ipsis mūdi sapientibus longè Rebus pu-
 blicis utiliores existunt, quum illi sese mi-
 le periculis obruentes, montium excava-

EPISTOLA

re ventres audeant, infinitosq; labores libenter atq; sudore Vulcanicos ferre. Isti uerò laborem fugientes omnem, uilioribus eisi perperam utuntur. Quid refert (aiunt) modo iuuent, ac nobis impleant loculos. Nec satis esse uidetur illis, at illos qui melioribus insudant, carpūt, & quod peius est, ut hominib. reddant odiosos, præter equitatē & rationes uituperant. Non uident interim quàm sese turpiter eis ridendos exhibeant, qui secretiora naturæ mysteria norunt. Præsertim quòd Physicam & Metaphysicam à Gentilibus copiosissimè descriptam habeāt, legant, eisq; per uitam operam nauent, & uerā Physicam & Metaphysicā ignorare, uilipendere, sordesq; margaritis præferre non erubescant. Hoc me summopere mouit Illustrissime Princeps, hosce meos qualescūq; labores protectioni tuæ committere. Cum sciam præ multis ad arcana mysteriaq; naturæ

DEDICATORIA.

natura detegenda maxime idoneos fore. Suscipe igitur peregrinam errantem non erroneam ouem: quò ueris adducta stabulis, fructus adferre ueros hominibus queat bonæ uoluntatis. Alij uerò silices etsi mulgeant in arte metaphysica sua, non refert: quia uilioribus quibusq̃ delectati sunt hactenus. Vale Serenissime Princeps. Iam præfaturus aggrediar hanc artē enucleare lectoribus. Iterum uale uiueq̃ feliciter annos innumeros.

BLENCHEVS CAPITVLO-
rū in hoc Opusculo contentorū.

De separatione metaphysica per se facta.

De separatione per uehiculum.

De secunda separationē.

De ornamento cœli metaphysici.

De definitionibus, & nonnullis diuisionibus uocabu-
lorū, quibus in opusculo describendo hoc utimur.

De alijs differentijs dictionum antea definitarum, di-
uisionibusq; scitu necessarijs.

De generali practica lapidis philosophici, per corru-
ptionis & generationis rotas.

De peculiari practica lapidis ex opere minores.

De coheretia metaphysicarum operationum utriusq;
practices.

De practica dicti philosophici lapidis excellentissima.

De practica lapidis philosophici minus ardua.

De modo cœlum aut clauem extrahendi philosophi-
cam à uegetabilibus, ut melle nouo, chelidonia, flor-
ribus, humano sanguine, nec non utroq; uino.

De uniuersalitate Mercurij philosophici.

De quibusdā annotationibus in ea quæ prædicta sunt.

De abbreviatione lapidis philosophici.

De preciosorum lapidum fabricatione per metaphy-
sicam artem.

De plurium unionum, aut preciosorū lapidum in uni-
cūm reductione.

De his quæ ad hanc artem apprimè necessaria sunt.

P R A E F A.

P R Æ F A T I O .



Robare nos ab exordio decet, nostram Metaphysicam legitimā prolem, & quasuis alias adulterinas fore. Negant moderni Physici Metaphysiciq; pertinaciter quintam essentiam nostrā. Hoc nobis argumentum est optimum, contra similes docendi suas opiniones fore nullas. Quid cœlum esse iudicabūt isti? Negare nobis audebunt esse quintum esse quid à quatuor ut purū ab impuris à Deo separatū, aut ignorare hoc ipso fatebuntur? Dubiū nō est eos arcana hoc nō intelligere. Si cœlum etiā à quatuor primis essentijs separatū esse nobis admittant, ergo quinta essentia. Nisi dixerint cœlum etiā fore quatuor elementa, & essentias quatuor puras, ut octo sint essentiæ. Hoc ipso negabunt cœlum purum existere, foreq; dicēt, ut inferiora sint elemēta. Nam puritas ab unione dicitur hoc loco magis quā à sinceritate. Si quatuor elementa forent in cœlo, sicut inferius mixta: mixtū

P R A E F A T I O.

etiam apparerent in eo prout hic, quod minimè fit. At unicū uidetur elementū, plurimis ornatū cœlestib. corporibus, ac tot quot mundus inferior: istis etiam correspōdētibus, ut effectibus suę causę. Hęc est uera separatio elementorū, quam Alchimistas ueros imitari decet, purioris nempe substantiæ ab impuris elemētis, ut superioris ab inferiore. Separatio uulgaris illa quę fit oleorum ab aquis, & horū à suis terris, qualitātū est, nō elemētōrū. Vt si oleum, quod nonnulli aerem appellant à sua terra separetur & aqua, nil factum erit aliud, quàm quòd elemēta uiscosiora, pinguiora, calidiorāue, sint à suis qualitātibus per separationē earum facta. Nā cuius harū partiū quoduis inest elemētū, quocūq; modo separetur. Sanius ergo sic nominandæ sunt, uidelicet elementum calidū pro parte cui magis adhæret ignis, calor; humidū, cui aquæ magis humor; frigidum, cui aeris frigus, & siccum cui maximè terre siccitas: quas quidē appellationes etiā usurpabimus infra. Sed ut ad cœlū redeamus, Istud incorruptibilē
esse

P R A E F A T I O.

esse mundi partē ac alteram, quam superiorē antiqui Sapientes mūdum appellarunt, et ab inferiori totius altera parte inferiore mundo corruptibili uidelicet, à Deo segregatā affirmarunt. Hanc etiā uniuersalem essentiā quintam, & naturalē formā aptissimē uocamus. Inferiorem uerò mundū naturæ materiā etiā uniuersalem, & formarū eius omnium susceptiuā. Antequā à suo toto (quod Chaos nominatur) seiunctæ partes ambæ forent quas diximus, confusē continebat alterā utraq; sic, ut postea uinculum unionis primæ & amoris in se retineat, ad alterā indies connecti cupiens alterutra. Qui quidē affectus atq; desideriū, omnis generationis causa est, & uerē natura dicitur. Hæc sunt physices nostræ principia, quæ meis latius præcedētib. libellis tractata sunt. Nūc uerò quæ Metaphysices nostræ principia sint, uideamus, ne carere suis dicant fundamētis, qui tam acriter & perperam in eam inuehūtur. Quia Metaphysica propriē nihil aliud est, quàm ars ex naturalibus cōstans principijs, & naturā excellens artifi-

P R A E F A T I O.

artificio, necessariū fuit eisdē uti principijs quibus ipsa, quòd alia fabricare nequeamus. At ubi suā terminauit Physicam, nos Metaphysicam inchoamus: accipiētes ea quæ terminata perfectaq; naturaliter nobis reliquit & præparauit, ac ea supernaturali quodā artificio plus quàm perficimus. Et quia cœlum naturæ magnum tractare manibus nō possumus omne, nostris nec organis elementa cuncta concludere, cogimur ad naturæ similitudinem, & imitationem ex naturalib. uenari magisterio nostro separationis nostrum cœlum ab impuris elemētis nostris, ut Chaos nostrum fabricemus: à quo nobis inchoandum est opus hoc admirabile, quod naturæ magisterium excellere debeat. Iam, ni fallor, intelliges cur dicamus Metaphysicam nostram, opus omne superare naturæ. Nam separatio cœli ab elementis, aut prima diuīsiō Chaos, naturale non fuit artificium, sed merè diuinum: In eo tamen imitari naturam uerè dicimur, quòd per modū corruptionis atq; generationis operemur in hac arte, & eisdem

P R A E F A T I O.

eiusdē principijs utamur, quibus & ipsa. Latius dicimus in quouis elementato corpore naturali cœlum, & elementa pro parte contineri: aliàs generari non possunt. Ergo dum hæc separamus, formam & materiam similes habere possumus illis, de quibus ante sui diuisionē Chaos extitit. Cur igitur in nos perperam latrat adhuc Cerberus? ac si forent impossibilia quæ per hanc docentur artem. Si cœlum superius & inferiora elementa per naturam suam generant omnia, cur ex eiusdē cœli partibus, & eorundem elementorum, ipsorum natura media per nos unâ cum ipsis inclusa nostris organis, supernaturali magisterio primæ Chaos diuisioni simili, paruus mundus non generabitur? si Deus tamen cuiquam annuerit, quo sine perficitur nihil et si rectè sit inchoatum. Hæc est unica uia qua peruenire licet ad medicinam uniuersalem & metaphysicā, indifferenter omnes morbos curātem, de qua desperāt moderni Physici. Nonne uidēt uniuersalibus includi particularia quouis? Cùm igitur medicina talis

P R A E F A T I O.

lis ex incorruptibili cœlo, & elementis incorruptibilibus, aut ad incorruptibilitatem reductis fabrefacta sit, & ad uniuersi mundi ne dum similitudinem, sed resurrectionis etiã, cur nō ualebit contra corruptiones omnes microcosmi se referentis ad medicinã hanc? Si resurrectionis mysteriũ intelligerēt isti Zoili, fortassis non dissentirent à ueritate metaphysica. Verũ quod eorum qui resurrectionẽ ignorarunt ac negarunt fectentur somnia, huius etiã arcani capaces existere minimẽ ualẽt, nec eo digni sunt. Quid ad nos? quanto magis ueritati resistere conabuntur, tanto nudius inscitia suã ac ingenij ruditatẽ, uel suæ mentis obscuritatẽ & cæcitatem detegent. Ad uerarũ artium studiosos conuertamus nos, rogemusq; Deũ, ut alijs nebulas ab oculis auferat, & quæ reuelata suis esse uult, uidere queant. Fundamētis antea iactis, ac principijs positis in unico nostro Chaos, opere precium erit huius partium extractionẽ à compositis naturalibus eos docere, qui credũt opus metaphysicum hoc à Deo datum homini-

PRÆFATIO.

bus fuisse, qui bonæ uoluntatis existunt. Has partes nempe cœlum & elementa rerum omnium esse diximus. Certum est omnibus à natura productis hæc inesse naturaliter, uerum in aliquibus magis, in alijs minus: in nonnullis etiam extractu facilius quam in alijs. Vnde philosophorum sententia est, ut propinquiora, faciliaque magis amplectenda sint. Similia sunt uinum optimum Tartarum, Mel recens, Flos anthos, Liliū rubrum, Chelidonia, Mercurialis, &c. De quib. per se, uel alijs medijs essentia generata separari facillime potest à suis crassioribus elementis, & hæc in suas qualitates prædominantes repartiri possunt: manebunt in quouis elemento quibusuis elementis. Animaduertendum est etiā, uinum dici philosophicum hoc loco posse liquorem omnem, de quo per artificium essentia quinta sua separari potest, ut infra de tritico, pane, granis baccisue luniperinis, &c. fieri docebimus. Nec ignorare debes, in hac arte si practicus esse uoles, formā & materiā de qua Chaos metaphysicū existit, esse quintā essentiā,

aut

P R A E F A T I O.

aut cœlum (de quo loquuti sumus) rerum omnium & elemēta. Quapropter uide ne confundaris appellationum uarietatibus. Nō possum enim alijs uti uocabulis, quàm illis quæ ad hanc artem sunt necessaria. Si quæ tamen obscuriora fuerint, aut ænigmatibus uelata per scriptores antiquos, alijs elucidare conabor facilioribus. Non uolo tamen ut existimes mea me docere te, uel à me somniata, sed ea quæ ex probatissimis huius artis authoritatibus deprehendere potui, clariori sensu describere tibi, ne desperes cum plurimis, qui uel ob scriptorum istorum intricacionem aut obscuritatem, à secunda lecturâ semper abstinent ac uituperant iniuste, cum suâ crassitiem ingenij potius, & ignauiam carpere uel acuerē deberent. Considera igit̃ ea quæ diuerso ab antiquis progressu tibi per me tradita, non sensu diuersa tamen existunt: et facile percipies ea quæ tibi prius obscura uidebantur, si huius negocij uel tantillū intellectus habeas. Multa quidem in hac arte detexi, quæ non inuidiæ causa nobis obtegerant

P R A E F A T I O.

tegerant antiqui, sed ut ab indignis turba forent & maliciosis hominibus: nec ego hac de causa quòd clarius loquar, istis uiam faciliorem esse cupio, sed uerè studiosis. Non est ergo quòd mireris cur alium in horum tractatione, quàm antiqui fecerint, scribendi modum obseruem. Hoc in tui gratiam factum putes, melius ut intelligas. Quapropter ab hoc te studio non remorentur fallaciũ artium discipuli, qui quam non uiderũt hactenus, nec ferre lucem ualent, nec alios uidere cupiunt. Exemplum hoc tibi sit inscitiae suae, quòd neminem eorũ uideas, qui contra scriptores antiquos in hac arte calamum arripiat, ut probabilibus rationibus & ex arte deductis redarguat, sed calumnijs & iniurijs ut afficiat eos: quas etiã dum probare nequit (quãtuncq; doctus existat) probos uiros obscuris, & Simiistis (ut ita loquar) non chymistis, qui uelut simiae quoduis ementiuntur opus, comparat. Nõ satis est dicere, Hic est nequam atque deceptor: sed causam adferre cur talis existat eum oportet, qui sic alios au-

B

det

P R A E F A T I O.

det appellare: uel ipse talem se fore hoc ipso palàm facit. Diaboli siquidem est opinio, quosuis alios calumniatores appellare, quòd etiam tales fore cuperet omnes: sic & eius filij bonos persequuntur. Aliqui tamen chymistę, similes etiam chymistas redarguere uoluerunt, fortè quòd alijs uterentur uocabulis, quàm antiqui uerij chymistę posuerint, uel artem istam fabulosis poetarū figmentis allegoricè tribuerint (Quaidem Rhetorices figura, quauis ad alium sensum & falsò contorquere facillimè licet) Verùm eorum scripta rectè si iudices, neutram alteram intelligere partem uidebis, uel utramq; scopum nondum attingisse. Vbi non inuidia regnat aut ambitio? Multi uel quia nō possunt artē hanc assequi, uel quòd alios in ea ingenio feliciori se uideant: aut in artem ipsam, aut in eos qui scripserunt obscurius quàm ferat eorum intellectus, inuehuntur: eoq; sibi laudem comparasse putant, quòd alios carpserint. At non scribūt quis uerior scopus artis existat, nec dilucidius, aut clarius
cam

P R A E F A T I O.

eam exponunt. Quotquot sunt huius
farinae homines unà cum suis mordaci-
bus limis, uix flocci pendo. Si quid ad
artē istam adferre boni potero, uel cla-
rioribus uerbis eā tractare (seruata mo-
destia tamen) faciam sedulò quod uirū
alteri cuius proximum ex charitate de-
cet. Vbi me fuerint aggressi, uidebo
quid & qua ratione respondero. Non
prius in alios libēter feror, quàm ab eis
laceffitus uerbis, factis, aut scriptis (ut
antea falsò perperamq; malo patrantis
& ignominia sua) fuerim. Hæc sunt igitur,
quæ p̄is probisq; lectoribus expo-
no legenda prius, & exactissimè de-
mum cum antiquorum scriptis confe-
renda, & ubi cōcordare uiderint, fidem
adhibeant, aliàs non. Impossibile tamē
fuerit eximio cuius ingenio lectura so-
la rē ipsam addiscere. Quapropter ope-
rando magister in arte hac fiat oportet
eum, qui potiri cupit in ea suo deside-
rio. Nulli rei scriptura melius compara-
ri potest, quàm clauī: hæc nisi tradatur,
ad occlusa non facilis patet aditus, nec
nisi mittatur in seram. Non secus donec

P R A E F A T I O.

munus ad opus hoc applicueris, nō prius arcana, quæ Deus sub rerum natura conclusit, ut aliquando hominibus innotescerent, intelliges. Quæ tibi proponimus igitur, ut clauē accipias, qua referare sincero studio seras phyficas metaphyfico magisterio discas. Interim quos tulimus qualescunq; hosce labores, in tui gratiam cādide Lector contulimus. Boni consule & uale.

D E

DE SEPARATIO- NE METAPHYSICA *per se facta. Cap. I.*



ANTEA diximus in Præfatione cælum esse quintū elementum, non quòd sint elementa quinque, sed quatuor tantum, quorum purior substantia diuisa est à Deo supernaturaliter, in cælumq; ad unionem redacta, & impurior mās in inferius in quatuor partes posita, quæ mundum inferiorem & elementarē constituūt, alteraq; pars æthereum. Non aliàs essentia quinta nostra metaphysica trahitur supernaturali magisterio ab impuriorib. elementis rerum per separationem, quæ talis non est, ut existimarunt plurimi deuiantes à ueritate, credentesq; falsò quatuor elemēta separari posse, unum ut ab alio sit liberum. Nam si hoc foret, machina mūdi facilè solueretur: at ne fiat, prouidit Altissimus omnium Conditor, uoluitq; sub unione partes has quatuor ita conseruari, ut licet una per qualitates ab alijs discerni queat, earū tamen essentias in se retineat. Hanc unionē apertius in cælo nobis patefecit, in quo nulla distinctio uidetur partium, at sub na-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

2
 turæ superioris & inferioris uinculo conclusit unitatem: quæ sunt eadē & unica natura. Duplex est igitur separatio, scilicet elementorum una, ut purioris ab impuriorebus, & qualitatum elementalium altera: quæ posterior uulgaris existit, prior uerò metaphysica. Natura tamen operatur per solam commixtionem, & hæc duas operationes continet, utpote Alterationē & animationem. De singulis in sequentibus agemus latius. Nūc de separatione puri ab impuro loquamur. Hæc fit in corporib. quibusdam per se, ut in uino, & in alijs per uehiculum, ut in granis & seminibus. Quamuis in omnibus corporibus à natura productis essentia quinta lateat, in nullo tamē tā abundē ac in uino, et à nulla re alia tā facile separari potest. Quare philosophi prætulerūt istud ob facilitatē separationis eius, nō quodd melior aut præstantior foret essentia quanta de suo, quàm de quouis alio corpore tracta. Nā uniuersalis est omnibus, & æqualis illa cœlestis uirtus, nec nisi ppter diuersitatē subiecti diuersa, neq; diutius quàm in eo fuerit: libera uerò suā ad unitatem redit. Hoc enim est unū ex arcanis occultioribus naturæ, per quod ad altiora perueniunt philosophi. Separabis igitur à corpore quouis spiritū eius cū anima, put sequitur.

De

LAPIS PHILOSOPHICVS.

De separatione per uehiculum.

Cap. I l.

A Lijs meis libellis, utpote chymisticis, docui rationē separandi cœlum ab elementis per se. Quamobrē eò lectorem esse relegādum iudicaui potius, quàm diuersis unum idemq; repetendum. Nunc uerò quòd à nonnullis corporib. nō facilè sine uehiculo fieri nequeat, hanc uia etiam ostendemus exemplis, quibus melius quàm regulis addiscere queas: & præsertim quòd uini philosophici mētionem fecerimus.

Accipe grana tritici, hordei, uel siliginis, quæ macerata prius aqua pura ut intumescant, eximantur ab ea, soloq; sic accumulentur in aceruum, ut post aliquot noctes atque dies incalescant ac germinent. Quo percepto distendantur, ut exsiccati ualeāt. Aut si necessitas urgeat, in sporta lata uiminibus contexta, superq; fornacem inuersi camini similitudinem referentem, id est inferius angustā, latamq; superius extendantur, & fumo subtus excitato siccentur, donec semitosta non adusta colore subruffo tamen appareant. Animaduertendum est interea ne sporta succédatur igne, sed à flāma longè satis eleuata sit. Granum hoc mo

4

LAPIS PHILOSOPHICVS.

lano admodum acrimacinetur, aut crasso
 modorum patur, non in farinam sed in fru-
 stula quædam. Postea reponatur in uas li-
 gneum, & quæ longo tempore bulliuit af-
 fundatur aqua feruētissima, cooperiaturq;
 uas optimè. Postquam refrixerit & quieue-
 rit, liquor per setacium uel saccum eijcia-
 tur, ne commisceantur ei frustula. Vbi iam
 separaueris aquam primam hanc, aliam af-
 funde feruentem, ut prius, & cola. Sæpius
 id ipsum repetas, donec uideris omnem à
 grano substantiā in aquas transiisse: quod
 gustu facile percipies liquoris & grani.
 Tandem accipe liquores omnes, & in ca-
 cabo feruere tam diu facias, donec in spis-
 situdinē flauī despumatiq; mellis reducan-
 tur. Inde mox in uas aliquod positū destil-
 labis, & ab isto melle uinoq; philosophico
 separabis animam cum suo spiritum, subli-
 mabisq; toties donec ab omni phlegmate
 liberentur. Quicquid residuum fuerit cor-
 poris in fundo uasis destillatorij subsidens
 eximes, & in umbra uel per euaporationē
 humorū exsiccabis. Demū igne uiolentissi-
 mo reduces in cineres aridissimos, quib.
 affundes aquam feruētē, & in ea bullire
 diutissimè facies, ut inde capitellū (quod
 aiunt) habeas asperrimū. Hoc supernatans
 & clarū inclinatione separabis à cineribus,
 & his

L APIS PHILOSOPHICVS.

& his aquã priori similẽ affundes, coques et repetes quã iam dixi tã diu, donec asperitatis nihil in postremo sit capitello, quod abijcias. Alia præcedentia quæq; per manicã filtream trãsire facito in limpidissimũ liquorẽ, & hũc euaporare finito uitreis organis, ut habeas tartarum nostrum, & sal naturale rerũ omnium. Hoc super marmoreũ lapidem in loco humido frigidoq; resoluĩ poterit in aquam tartaream, &c.

De secunda Separatione. Cap. III.

Postquã essentiam quintam à uino philosophico uel uulgari cuiusuis coloris (modò merum ac uiolentissimũ existat) habueris optimẽ rectificatum, prout in chymicis docui libellis, huiusmodi succũ reducas ad summam simplicitatem continuis rotationis motib. ut ibidem habetur. Et finito rotæ circulo uidebis iterũ ab impuro separatum purum, & natare superiũs aeris colore serenissimo. Hoc ab impuro separa per inclinationẽ, & serua. Cælum hætenus uideris nudũ quod stellis inferioribus, nõ aliàs ac supernũ est superiorib. adornatũ, habere poteris. Mirabuntur ne iam Physici Græcos imitantes, quod cælum & stellas manibus cõtractemus, aut ut cætera negabunt? Parui sanè refert quid faciant.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

De ornamento Cœli metaphysicæ.

Cap. IIII.

c. furt. acc. p. m. apri. s. h. n. c. h. v. es. B. l. v.
S Tellæ nobis inferiores existunt indi-
uidua quæuis à natura hoc in inferiori
mundo pducta, cōiunctione stellarū & cœli
superiorū cū inferiorib. elementis. Iā audio
uocē eorū in nos fremitatiū dicentem : Vah,
tollātur similes homines, qui cœlū terræ se
cōiungere posse præsument. Clamitēt altius
ad raucedinē, audire maiora cogētur. Cœ-
lū est materia cœlestis et uniuersalis forma,
cōtinēs in se formas omnes distinctas, ab u-
nica forma tamē uniuersali pcedētes. Qua-
propter quicūq; nouerit indiuidua, per me-
taphysicā artē in genus generalissimū redu-
ci posse, ac postmodum ei uirtutes specia-
les uel plures infigi, medicinā uniuersalem
facile reperiet, quæ corruptiōes & morbos
particulariter uel uniuersaliter oēs tollere
poterit: cū unicū sit omniū corruptionū
exordiū, & uirtutū renouantiū uel animan-
tiū fons unicus : quis igitur nisi mente pri-
uus philosophus dubitare poterit. Verūm
quod hoc apertissimē descriptum sit à plu-
rimis philosophis, quānam fiat, non urge-
bo latius, ad ea potius trāsibo, quæ sunt ob-
scurius ab eisdem posita, ut elucidare que-
am,

am, & studium istud promouere. Acta quidem ab alijs eodem tractare genio nil prodest lectoribus. Lege igitur quæ hac de re scripserint ipsi, & cum his confer, ut quod utile sit, hoc teneas.

De definitionibus & nonnullis diuisionibus uocabulorū, quib. in Opusculo describendo hoc utimur. Cap. V.

SVum à suo Chaos Metaphysicū opus maius exordiū sumit. Est igitur necessaria definitio huius & aliorum inter extrema duo mediorū omniū. Chaos hoc loco propriè dicitur formarum particulariū & materiā suarū cū uniuersali forma suaq; materia confusio. Quod uarijs cōsideratur modis: Primo pro confusione hominum intellectus nō intelligentium artē istā. Secundo pro confusione partiū extremū hoc primū cōstituentiū. Tertio pro confusione qua se habent confuse cū suis extremis, & successiuè media quæq;, unū ad alterū uidelicet potētia, necnon ad omnia, quouis in quibusuis & istis in quolibet existentib. Quarto ueluti natura medium est inter elementa & elementata: non aliās artifex in hac arte medium habetur inter Chaos, operationes, Medicinam perfectam & Perfectissimam. Ex istis quatuor intelligi facile

*hoc de
p̄st. h
neus d
terā p
theoria
horis ph
sophia
figura*

LAPIS PHILOSOPHICVS.

facile potest, medicinas dictas de sua potētia in actum deduci, medianibus materia, forma, cœlo, & operationib. intermedijs. Motu namq; per artificē excitato, Chaos transit ad secundū extremum, quod est medicina perfecta, & ista ad perfectissimā iuxta mediorum ordinem, atq; dispositionem ad alterutram. Vt rem acutiùs percipiaris, est Chaos nostrum uniuersale quid, omnia quæ nos operamur in se concludēs, à cuius uentre debet ingeniosus artifex elicere materiam suam, formam, cœlum, & elementa, ut ex his medicinas conficiat quæ dictæ sunt. Materia metaphysica dicitur, prima & uniuersalis materia, siue Mercurius ad uegetationem mouens, & particularem formæ materiam primam extrahens à forma. Tribus modis consideratur hoc loco: Primo quidem ut subiectum passiuum, quod sub artificis excitatione per media requisita motum patitur: ex quorum omniū operationib. oritur cœlum de sua materia. Secundo consideratur ut quoduis corpus ægrum, quod formam patitur medicinarum, ut res elemētares formā uegetabilem. Tertio, pro formæ uel formæ materia, ueluti materia prima subiecta cœlificationibus. nam aliàs formæ uim obtinēt, ut postea latius. Hac etiam ratione
cœlum

LAPIS PHILOSOPHICVS.

cœlum quòd subiectum sit formarum istarum actionibus, quibus in albam uel rubeam tincturâ efficitur, materiæ rationem habere dici potest, & formæ, quum dictas formam uel formam ad medicinam perfectam uel perfectissimam actione sua mouet, ut infra patebit amplius. Ex eo nostri Chaos cognitione optimâ habere potes, quòd una & eadē substantia, diuersis tamen rationib. ad aliâ passiue se habeat, & ad eadē actiue, tum è diuerso. Paucissimi hactenus materiæ metaphysicę cognitionem habuerunt, ex qua cœlum exurgit metaphysicum. Est enim habēda ratio simplicis & compositi ad simplicitatem reducti per alterationem, mixtionem, &c.

Forma rerum, est uirtus generatiua, qua sibi simile quodq; producere potest: ut hominis forma latet in homine, & nō in alio: arboris in arbore, nec nō in metallo metalli: cruda nō debet opus ingredi, sed per sublimationē euacuata, ad latera sublimatorijs uasis, ut ab inani superfluaq; sua terra sit libera. Dupliciter hoc in opere cōsideratur, ut causa dirigēs artis istius media per intellectum: quo quidem regimine, perfecta medicina perfectissimaque prodeunt in lucem, & ad motum deducuntur mediorum intellectualium, quæ sunt ueluti quædam
instru.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

instrumenta sensuaria, quibus artificium ad perfectionem ducitur, &c. Similis forma dicitur operis huius artifex. Vnde patet media causatiua cum naturalibus maximam habere concordiam. Aliter consideramus formam, ut agens in materiam perfectionis formationem ad album uel ad rubeum: cuius uirtute quasuis alias formas extrinsecas minoris facultatis huiusmodi medicinæ transmutant in sibi similem, &c. Non possunt etiam ambæ quas diximus formæ per se magisterium adimplere, sed sunt ueluti masculus à quo sperma deijcitur in uentrem cœli nostri, &c.

Cœlum est Mercurius noster, cœlestis coloris, quo significatur eum esse de natura cœlesti, & hac de causa propter incorruptibilitatem intellectualis dicitur, & ea ratione qua cœlum ipsum intelligere dicimus, ut hominem qui sensualis & intellectualis est. Habet enim proprietatem in se spiritus incorruptibilis, qui est uelut anima habens in se condiciones corporis: quoniam generat & producit ex se semen ut foemina. Hac uia differt ab alijs magisteriis hoc ingredientibus. Et quia sensu percipitur, Mercurius dicitur sensibilis. Hic ut causa mouens educit potentiam in forma uel forma prius existentem ad actum rubeum

LAPIS PHILOSOPHICVS.

beum uel album : easque non secus in utero suo gestat , quàm uxor infantem à uiro suo conceptum. Ex eo colligi potest cœlum nostrum actionem habere in formam aut formam, & cœlum istarum ac rerum omnium in eis occultum , de potentia in actum educere manifestum. Nam in eo uirtus cùm generandi tum nutriendi consistit , prout in menstruali sanguine masculini seminis : hac de causa menstruum in hac arte uocatur , & cœlum ratione motus. Non aliàs enim quàm cœlum supernum uniuersalem formam , & materiam primam, necnon elementa speciesq; ad composita elemētata, & indiuidua: nostrum cœlum etiam formas nostras ad elementa quatuor mouet, & inde ad medicinam perfectam & plus quàm perfectam. Aliquoties uocatur sanguis, quia nutritiuū est, & uegetare crescereq; facit dictas formas donec ad suam perfectionem ueniāt, ueluti sanguis menstrualis embryonem, è modico semine magnam in quātitatē, seruata partiū discretionē, per nutritiones & alterationes medijs cuiusuis in aliud, quantitatē & formæ quarūlibet in aliā: existētib. huiusmodi medijs & qualitātib. in quauis alteratione in formas à primis diuersas, donec

donec ens aliquod oriatur in continua
 quantitate conflatum ex uarijs & discretis
 in corpus anima spirituq; uiuum. Non
 aliàs de metaphysico lapide contingit,
 qui generatur ex cœlo proprietatē habē-
 te uegetabilem, cuius etiam similitudi-
 nem in medicinam perfectam & plus trās-
 fundit, uti uegetatiua matrix in filiū quem
 concipit ac parit, istam proprietatem fœtus
 etiam retinet ut parens. Itidem & medi-
 cina perfecta plusq; retinet proprietatem
 fuorum parētum, cœli uidelicet ac elemen-
 torum, qua similitudinem suæ perfectio-
 nis ut incorruptibilitatis ac temperantiæ
 transfundit in substantias externas, & in
 suam speciem transmutat: & hac de causa
 Mercurius uegetabilis dicitur, natus ex
 duab. substantijs, uti ex muliere masculi se-
 men concipiente, formamq; alteram ac uir-
 tutem aliam quàm ante conceptionis ini-
 tium habebat. Elemēta reputantur in hac
 arte quatuor colores apparentes, & qua-
 tuor modis aliàs considerantur: Primo, si-
 cut ex cœlo de materia tracta sunt. Secun-
 do, prout elementa simplicia cœli, de cras-
 sioribus rotationis circulo separata sunt e-
 lementis. Tertio modo sunt in formis exi-
 stentia naturaliter, & cum cœlo iunguntur.
 Quarto uerò, prout separantur à forma,
 cœloq;

cœloq; alteratione, mixtione, dissolutione, generationeq; medijs, per magisteriũ separationis qualitatum eorum, & ex dictis partibus aerea tantũ assumitur, & exuberatur per artificium rotationis, & ita cum formis in cœlum commiscetur. Notandũ est etiam elementa posse de formis educi per cœlum ante coniunctionem, ut eorum materia prima cœlũue magis ad genus generalissimum accedens habeatur, &c.

Dissolutio dicitur cognitio seu coitus masculi cum fœmina metaphysicus, & istius ab illo concipientis id ipsum quod concipere debet. Hoc generationis particularis initium esto, quo coniugij nostri metaphysici sensualiter percipitur effectus, & unio duplicis in embryonem seminis.

Alteratio est unius in alterum per similitudinem conuersio: quæ dupliciter consideratur, iuxta duplicem operationem, in quantum per se fiat. Priore modo consideratur, prout formæ in cœlum, & istud in formas alterantur. Posteriore, ut intelligatur formas & cœlum ita simpliciter conuersa, ut in tertium numerum iterato conuertiqueant, scilicet in medicinam perfectam & plus.

Istæ conuersiones uel alterationes dicuntur simplices. Aliæ sunt quæ sunt per accidens,

LAPIS PHILOSOPHICVS.

dens, uti quum ex imperfectis proiectione medicina perfecta sunt alteratione transformatione. Mixtio fit ex duobus coloribus, utpote pallido & azurino, ut ex eis cognoscatur, formas & cœlum in opere maiore commisceri sine quouis alio, prout ab initio generatiōis hominis, aliud nihil admiscetur uiro & fœminæ uel seminibus eorum: & hoc loco fit coniugium inter formas & cœlum. Fit etiam alia mixtio, qua quidem aer & ignis cuiuslibet istorum ut formæ cœli, alterationis, mixtionis, dissolutionis, generationis, & cœli materiæ commiscentur cum formis, &c.

Digestio dicitur concepti seminis à semine fomentum, quo medio quidem oritur medicina perfecta, & plusquam perfecta. Necessarium enim est, ut in cœlo formæ tam diu digerantur, donec ad eam quam supra diximus, uentum sit medicinam priorem: & postmodum, ubi uisum fuerit artifice, persequi poterit, usq; ad alteram perfectiorem. Hinc, optime lector, colligere poteris, duplicem fore digestionem, unam uidelicet qua de formis & cœlo fit ad medicinam transitus perfectam: alteram qua transeundum est ab hac & cœlo ad perfectiorem. Hac ratione, sunt alia media necessaria prioribus haud absimilia, mixtio scilicet, alteratio, dissolution,

solutio, generatio, & operatio: nisi quodd ex priorib. imperfectius qd oriatur, quàm ex posterioribus. Et mox atq; per digestionem croceus color apparuerit, formas denotat: azurinus uerò cœlum nostrū, & qui medij fuerint inter hos, coniunctionis medium cœli cum formis, illud ad perfectam connectens medicinam, uel istam ad perfectissimam. Generatio hoc loco diuersimodè consideratur. (Verum ut eius definitio ponatur, occultarum formarum est manifestatio) primò prout est gradus perfectæ generans medicinam ex cœlo formisq;: secundò prout perfectissimam generat medicinam ex perfecta cœloq;. Alio modo quū incipit à dissolutione per alterationem & digestionem ad medicinam transire perfectam, & in ea terminum facit, finemq; perfectionis attingit minoris: aut ubi hinc transiens maioris perfectionis ultimum gradū acquirit. Hac ratione posteriore percipi facile poterit maioris perfectionis magisterium, natura potius quàm artificio promotum, ab isto nihilominus excitatum in perfectione minore, ubi magis quàm illa profuit hoc. In posteriore magisterio siquidem non aliàs, quàm fœtus in matrice uel auis in ouo generatio fit. Quapropter & ouum philosophorum appellatur suo modo. Nō

LAPIS PHILOSOPHICVS.

melius intelligi potest hoc artificiū, quā
eo quod ex mixtione resultat materię cum
formis ad preciosos lapides, ut rubinos, sa-
phiros, & uniones, qui sunt in utero cœli
nostri philosophici mediāte generatione,
cum eisdem uirtutibus quas à natura nati
sunt naturales. Inde sequitur cœlum hoc at-
trahere posse uirtutes omnes in lapidibus
existentes, uirtute quidem unitatis uel suę
simplicitatis (aut ut melius dicam) magne-
ticę uirtutis. Hac uia potest artifex egrę-
gius à naturalibus corporibus uirtutes eli-
cere cœlestes, & artificialibus uirtutibus
includere, medijs artis operationibus hu-
ius. Nam quicquid impositum cœlo fuerit
huic, soluitur, et si conuenientia solutę rei
fuerint addita, fiet id quod optatum est: e-
tiam ex pluribus unum. Ex hoc opere plu-
ra colligi possunt, quę ad opus & artifici-
um preciosorum lapidum attinent, mix-
tione materię, & formę cum cœlo per a-
quas, &c.

Colores sunt in hoc artificio mutatio-
nes apparentes, & primus eorum niger est.
Hic nobis indicat formas cum cœlo concu-
buisse, necnon hoc embryonē in utero suo
concepisse. Demonstratur etiam eo colore
dissolutionem suę perfectionis terminum
attingere. Tandem eo diminuto, alboque
post

pōst apparente, naturam cū cœlo formisq; transitus initium facere nobis indicatur ad perfectionem, sed minorem: & demum cū ista & cœlo formaq; ad maiorem, in cuius sine transitus terminum completum habet ipsa digestio. At ubi color iste per ignis maiorem excitationem cœperit minui, & ori croceus, cognoscimus partes & membra simul coniungi numero tertio, necnon in continuam aggregari quantitatem, sic ut sensualiter membrorum infantis nostri cōtignatio colligatioq; nobis appareat: nam sperma diffusum est, per totam substantiā nostri cœli philosophici. Orto mox isto colore, pōst colligi uidetur in forma rotunda, formæ Lunæ haud absimili, uel circulari concludi linea. Euanescente colore hoc, rubeus oritur, quo nostri lapidis mēbra partēsue congregari nos reddimur certiores in tertio numero perfectioneq;.

Nam post coloris istius ortū, certum est infantem nostrum corpore potentiaq; uegetabili completum esse. A quo tempore numerum scire dierum artificem oportet, intra quos lapis noster ab initio cōceptio- nis, ad terminum usq; rubei coloris apparitionis primò deductus est, & intermissione siue duplex ei tēpus adhibere, sed paulò uiuacius. Quo completo quod quæsitū

est acquiritur, utpote lapis durus multis inuolutus superfluitatibus, non secus ac mulieris post partū fœtus apparet. Media, croceum inter & rubeum colores, digestio, generatio, mixtioque sunt, aqua materia forma & cœlo percepta: quorum quidem cōmixtione, sub eorum finem apparent mediorum aqua materia forma, sine forma cœloque. Nam si forma & cœlum adhuc ibidem forent, pates aliquæ minimè cum alijs colligari uellent, nec in tertio coniungi numero.

Separatio uirtutū est extractio, quæ motu fit ignis hoc in particulari magisterio, quo calore per accidens forma, cœlum, & elementa mouentur, & excitantur alteratione, mixtione, dissolutione, generatione, coloribus, digestionem, separationem, & operationem ad minorem uel maiorem perfectionem. Quia gradus & media separando se ab alijs ingrediuntur alia, per istamque separationis operationem attrahitur formalis materialis quoque uirtus à formis, & cœlo ad minorem perfectionem, & ab hac ad maiorem. Et hac uia formæ cœlumque, uel minus perfectum suas mutant simplices formas, in maiorem uel minorem perfectionem: ipso minus perfecto existente de altera forma, quam formæ & cœlum per se, maioreque perfecto

LAPIS PHILOSOPHICVS.

19

perfecto existente sub alia forma, quàm erant minus perfectum, forma, cœlum, aut formæ cœlumq; per se. Quæ quidem perfectiones, suas uirtutes proprias existētes sub forma tertia, retinent in transformante ueneno. Si talis origo per separationem dictam non fieret, nec alteratio neq; generatio processioq; minus, at opus naturæ destrueretur in lapide philosophico.

Medium istud est elementorum simplicium indicium, existētium actu in cœlo nostro, cum naturalibus elementis in formis existentibus, & quòd Ignis, aer, aqua & terra oriūtur & separantur etiā à cœlo in mixtionem cum alijs quę dicta sunt. Et hæc omnia per colores designantur.

Potētia hic idem est, quod alteratio, per quem gradum intelligitur, omnes alios gradus & media quæuis inesse potentia nostro Chaos, primò: secūdò uerò elementis potentia existentibus in materia nostra. Est igitur ista potentia nihil aliud quàm actus nostri cœli, de quo latius egimus in opere lapidifico. Plures norunt cōficere lapides, uirtutes autem naturales eis adhibere nō, quia cœlum nostrum ignorant, in quo, de quo, per quod, & cum quo lapidum complementum, & perfectionis augmentum eorum consistit.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

Operatio dicitur in hoc opere cœlorum quatuor excitatio, quibus operationū designatur uarios fore modos. Primus color denotat cœlum in formas actionem suam & operationem habere, uel in minus perfectum & formam. Secundus, externum ignem actionem in cœlū, formas & elementa cætera mediaq; naturalia & actualia habere, per motum ad minorem perfectionem atq; maiorem. Tertius, formas, uel minus perfectum actionem in cœlum possidere suam, hoc ipsum informando ut ad minorem & maiorem perfectionem deueniat. Quartus color significat operationum actiones, quas habet artifex in omnia quæ supradicta sunt, ignis per administrationē ut causam: in separatione cœli & operatione formarum, &c. Significat etiam actiones perfectorum tam minoris quam maioris in substantias extrinsecas per projectionem, iuxta suas facultates ad rubeum uel ad album, quibus informata fuerint. Medium hoc fabricationis ritum atq; modū igne fieri, mixtionēq; materiæ cum formis & cœlo philosophico, cumq; suis arti convenientibus instrumentis denotat. Minus perfectum lapis dicitur albus, terminatus coloribus tribus tantū, ut oculo patet: ex eis enim compositum est. Isti colores
in

LAPIS PHILOSOPHICVS.

21

in unum acti denotant operis completi perfectione, cœli uidelicet, elementorum, alterationis, mixtionis, dissolutionis, generationis, coloris, digestionis, separationis, operationis, & ignis. Hoc medio cognosci potest, substantiam ex cœlo formaq; progressam operationum gradualium potentia. Quicunq; ad scopum huc peruenerit, sapientes omnes mundi sapientia doctrinaq; uera superabit, ac medicos omnes artis huius ignaros medicæ. Nam infirmitates nedum & lepram tollet metallorum, sed humanorum etiam corporum incurabiles (quos uocant) morbos.

Fermentatio propriè hoc loco dicitur minoris perfectionis multiplicatio, ac ad maiorem adductio, mixtione, dissolutione, alteratione, generatione, colorib. & digestionem medijs: componendo cœlum formam, & minus perfectum in mixtionem, ignisq; regimen administrando tam diu donec per supradictos gradus omnes transeat, & generationem, atq; colores in maiorem perfectionem, quantitate, qualitate uirtuteq; longè potentio rem ad rubeum & album, ac ad corporis humani sanitatem recuperandam. Existis facile colligitur minus perfectum in maius transire, prædictis medijs & operationum actionib.

C 5

forma-

formarum, cœli, elementorum, fermentatione, separatione, operatione & igne per debitam administrationem. Etiam artificem (ubi uoluerit) semel tantum componere debere minus perfectum, quoniam in infinitum potest multiplicari, nec non ad maius adduci, postmodum ex isto in aliud, in infinitum, sicut humanum genus speciem suam continuat, uno generante semper alium, donec seculum erit. Non absimile de pasta farinæ dici potest: hæc enim aliâ successiuis producit fermentationibus. Hoc loco notandū tamen erit, minus perfectum in maius & in infinitū progredi posse, mediante forma cœloq; tanquam fermentis: quod paucissimis etiā artificibus egregijs hætenus cognitum fuit.

Maius perfectū est ultima lapidis perfectio maioris, qui coloribus quatuor constat & componitur: quorum duo denotant elementa quatuor in eo fore cum uirtutis omni perfectione, ac numeri in unitatē conclusionē: ut in coloribus uiridi rubeoque patet expresse.

Colores alij uerò significant cœlum, & formam ibidem existere, cum omni perfectione, & unitatis simplicitate per magisterium elementorum quatuor, & mediorum supradictorum, &c.

Ex

LAPIS PHILOSOPHICVS.

23

Ex postremo gradu hoc potest percipi, maius perfectum habere potestatem suam speciem dupliciter multiplicandi, generandi; sui sibi que simile, uidelicet in uirtute prædictis operationibus, & in substantiarum externarum transmutatione. Minore quidem longè perfectius est uirtutibus operationibusq; tam in metallorum transformatione, quàm desperatarum apud omnes infirmitatū penè medicos cura, quæ propter maius perfectū nō immerito uocatur.

Graduum & mediorum omnium quædam sunt intellectualia, ut Chaos, potētia, operatio, generatio, digestio. Sensualia quædam, ut uinū & prima materia, corpus, forma, elemēta, minus maiusq; perfectū, colores, fermentatio, separatio, quia sensib. ut oculis percipiūtur. Alia uerò sunt sensualia partim, & intellectualia, sicut cœlū & omnia media gradusque minoris operis. Et præterea quoduis prædictorum graduum mediorūque suam retinet proprietatem, sub ratione sua differenti: quarū quidem proprietatum aliæ sunt naturæ, perfectionis artis aliæ. Media proprietatem retinentia naturæ, sunt uinum, & media quæuis minoris operis, quæ se habent ueluti forma uniuersalis, & materia prima, ratione proprietatis antedictæ retentæ.

Ex

29

LAPIS PHILOSOPHICVS.

Ex duobus istis oriuntur omnia media gradusq; , mediante quidem artifice, non alias quàm ab uniuerſali forma & à materia prima oriuntur elementa composita, mediante natura.

Postquàm de gradibus & medijs maioribus dictum est, opere precium erit etià de minoribus aliquid in lucem adferre, suasq; definitiones ex opere minore producere: ne practicam legentibus deficere quid ad eius intelligentiam uideatur. Est igitur hoc loco forma id ipsum quod in opere maiore fore diximus. Verùm eius est hic differens usus, eo quòd in formationem preparatur, non ad minus uel maius perfectum, & à lapidis forma differt, quia suam cõditionem à forma, cœlo, elementis, alteratione, mixture, dissolutione, generatiõe, coloribus, digestionem, fermentatione, separationem, & operationem recipit.

Materia hoc in opere diuersimodè consideratur: Primò uniuerſaliter accipitur: secundò pro clauē philosophorũ: tertio pro oleo: quartò pro sulphure per informantium oleum informando, scilicet inceratione, ratione cuius lapis hic oritur.

Corpus accipitur hic pro corporib. metallorum imperfectorum, de quibus nature sulphur oritur hoc operante clauē philosopho-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

25

losophica, perq; formam olei formantium disponitur operationibus medijs, ut solutione, & inceratione, donec fiat lapis qui quæritur. Clavis philosophica hoc loco nō aliās quā cœlum ipsum in opere maiore consideratur, & per hanc fieri debet calcinatio, dissolutio, euacuatio, multiplicatio, spiritus, argentum uiuum exuberatum, sulphurnaturæ, tinctura, oleum, & inceratio, mediante sublimatione & igne, donec sulphur dictum ad effectum lapidis adducatur.

Calcinatio diuersis cōsideratur modis. Primo, quum sit per Mercurium uulgi, sub quo Sol & Luna patiuntur. Secūdo, quum sit per acetum fortissimum, quo crocus elicitur à Marte. Tertio, quum sulphure auripigmentoq; medijs sit q̄s uisum ex Venere. Quarto uerò, cū sit clauē philosophorū, & hoc modo præparantur omnia corpora metallorum ad solutionem, euacuationē, & alias operationes antea dictas ingrediendum.

Dissolutio manifestę formæ prioris distorum corporum est occultatio, non per se, uerū clauē dicta mediante, quæ corporibus est ualde congrua: sicuti uidemus aquam igne corrumpi medio quidem aeris, quo sine in uapores non eleuatur. Differt à
dissol-

26
LAPIS PHILOSOPHICVS.

dissolutione maiore, quòd hac formæ tantum & minus perfectum resoluantur, at illa metallorum corpora quæuis.

Euacuatio nihil aliud est, quàm spirituum occultorum à suis corporibus extractio, ut formarum altera formetur oleorum informantium, & hac uia post fermentationem & incerationem transeant in lapidem. Quod quidem hac operatione trahitur à prædictis corporibus, est materia de qua lapis noster à potentia in actum deduci debet, medijs quæ dicta sunt operationibusq;.

Multiplicatio non est aliud hîc quàm euacuationum reiteratio continuatioque. Per istam operationem corpora sex ad nauseam prouocantur, & ad euomendum lapidem à suis uisceribus.

Spiritus est argentum uiuum, à sex corporibus tractum, & in euacuationum aquis existens.

Argentum uiuum exuberatum, est spiritus corporum iam per euacuationem completam separatus.

Sulphur naturæ spiritus est corporum per sublimationem exaltatus in sal excellentissimum quatuor colorum, pallidi scilicet, uiridis, nigri rubeique: & hic postremus ignem denotat, ac per ipsum fieri

LAPIS PHILOSOPHICVS.

27

erit transitum ad naturæ sulphur, quod oritur ex argento uiuo exuberato, & istud indicat à spiritu suam originem ducere, necnon hunc à multiplicatione quæ ex euacuatione procedit: & istam à dissolutione, hanc autem à calcinatione, quæ quidem à corporibus omnibus. Est autem sulphur hoc filius genitus ab imperfectis, ac ad induendum albas uestes purpureas ue dispositus. Differt ab isto filius qui generatur à perfectis per oleum in quo formæ continentur filiorum imperfectorum, & quodd eorum sulphur sit naturæ, necnon aliorum, quorum sulphura sunt arida humiditatisq; susceptiua.

Tincturæ sunt colores in opere diuersis modis apparentes. Primo uiridis & croceus. Secundo rubeus & croceus, uiridis & niger.

Primi colores denotant ipsam tincturam, qua sulphur naturæ tingi debet, originem à Sole & Luna ducere, per operationum artificium, quæ superius dictæ sunt. Alij uerò significant quorūlibet imperfectorum sulphur corporum, istos induere debere colores, ut ex eis fiat lapis habens & possidens parentum suorum potestatem, à quibus originem habuit,

LAPIS PHILOSOPHICVS.

habuit. Si coniuncta non fuerint sulphura bina simul tamquam fratres: qui dictis induantur coloribus, non fiet id quod quaeritur: poterint nihilominus tria simul, & plura coniungi sulphura.

Oleum est forma duplicem colorem habens, utpote uiridem & croceum, quib. indicatur eam à perfectis produci corporib. medijs opportunis.

Inceratio, fermentatio uel potius informatio uerè dicitur prolis imperfectorum ad conditionem lapidis accipiendam.

Sublimatio dicitur subtiliatio, quæ dupliciter fit, in puluerem scilicet subtilissimū, & in liquorem. Hac posteriore uia corporum spiritus media multiplicatione conuertitur in argentum uiuum exuberatum: priore uerò uertitur in sulphur naturæ. Alia ratione consideratur etiā sublimatio, pro ut materia quæ sit propinqua magis perfectioni, ut argētum uiuum exuberatum magis quàm spiritus, & quàm isto naturæ sulphur lapidi proximius existit.

Lapis est finis & imperfectorum omnium perfectio corporum, & operationum, in quo ut in igne quiescunt, ac salamādræ. Est hic tertium quid ex materia consistens & forma, supra naturam & mediante natura, tum artificis industria conflatum.

Elemen-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

Elementa considerantur dupliciter hoc loco: priore, prout ignis agens exterius; posteriore, sicut agens intrinsecus: ut ille qui tractus est à perfectis in oleum, &c.

De alijs differentijs dictionum antea definitarum, diuisionibusq; scitu necessarijs. Cap. VI.

Natura corrūpēs aliquod indiuiduū, primò putrefacit hoc: postea separat elementa composita, quę sunt in eo magis propinqua: postmodum istorum quodlibet ad summam simplicitatem adducit, & demum ad primam sui materiam: quo peracto, corruptionis rota completa est, ac à materia prima generationis rota sumit exordium, ad elementa simplicia transiens. Postremò per istorum commixtionē oriūtur elementa composita, ex quibus fit subiectum elementatum iuxta propriā speciem & formam, sub qua trahuntur elementa ad indiuidui compositionem: & hūc debet artifex metaphysicus obseruare processum, ut ubi natura finierit, ipse per corruptionis rotationem incipiat gressu retrogrado, scilicet à fine per medium tendens ad principiū corruptionis rotę, medijs ad-

D hibitis,

*hoc est
fuit eo
tu ex
arbori
cosophi
et fig.
aut pri
ca serm
nali D.*

hibitis, quæ sunt calcinatio, dissolutio, putrefactio, diuisio, purificatio, &c. Deinceps ad rotam generationis ueniendum est, cuius media sunt, mixtio, inceratio, decoctio, &c. quæ optimè disposita, sunt instrumenta lapidis: quibus etiam omnibus ritè peractis, habebit quod optabat artifex.

Forma huius operis triplici statu consideratur. Primo, prout est prima causa. Secundo, prout artifex. Tertio, pro mediorum quolibet alio.

Materia consideratur etiam tot modis. Primo, pro subiecto, de quo Mercurius noster elicitur. Secundo, pro elementis. Tertio, pro sulphure naturæ.

Cælum etiam triplicem hic habet considerationem. Primam, ut cælum maius. Secundam, ut Mercurius uegetabilis. Tertiam, ut metallorum anima.

Dupliciter elementa considerantur hoc loco. Primò simpliciter. Secundò compositiue.

Potentia uel alteratio tot modis differt, quot sunt media diuersa. Mixtio significationem habet quadruplicem. Primam, cæli cum forma. Secundam, aeris cum aqua. Tertiam, aquæ cum igne. Quartam, aeris cum aqua & cælo. Dissolutio solâ unâ habet considerationem, quæ est inter cælum & formas.

Gene-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

31

Generatio duplicem habet significatiōem. Primam, qua generantur elemēta. Secundam, prout ex istis & cœlo generatur lapis. Colores etiam duplicem habent, priorē in euacuatione corporū, & elemētorum rectificatione: posteriorem, in lapidis generatione. Minus perfectum unam solam habet, ut patet ex sensu. Fermentatio triplicē, primā ex uirtute, secundā ex quantitate, tertiam ex utraq; simul. Separatio triplicem etiā habet operationem: primam quidem inter elementorum qualitates, secundam, purificationis & fixationis eorū est: & tertiam, Mercurij uegetabilis & secum.

Operatio tot significatiōes habet, quot artis huius existunt media. Maius perfectum unicam, ut minus habet, sensuq; patentē. Principia mediaq; Philosophiæ sunt in artis huius principijs ac medijs omnib. ut motus orbis qui tanquam forma considerandus est, naturales instinctus & appetitus omnes continens.

Subtilissimum ac potissimum in opere mediū est reiteratio rotæ corruptionis metallorum, quæ fit ut sequitur.

Formis in cœlū positis, inhumatis, dissolutis, & per breuis artis practicā euacuatis, donec ad sulphur naturæ uentum sit, in metallis tunc rota finitur corruptionis.

D 2

Reite-

Reiteratio fit, quum terra sublimata ponitur in cœlum, & in eo putrefactione diuisioneq; soluitur. Posteaquam aer, ignis & aqua fuerint euacuata, redigat iterum artifex terram ad sui purissimam sublimationem, qua finita, sequatur generationis rota suis cum principijs medijsque, donec ad finē perducatur: & hæc est operatio subtilior alijs, licet longior, tamen perfectior. Hac uia minus perfectū, quod lapis est non fermentatus, in magis & fermentatum lapidem conuertitur, per elementorum separationem & cōpositionem, quæ tales existūt. Natura nullo modo permittit elementa separari per se: nam ita maneret quodlibet solum unicam habens qualitātē, & nullū haberet ad generationē appetitū, quod est contra naturam. Separatio quidem elementorū est unius in & super aliud prædominatio uictoriaq; , mixto non diuiso modo quopiam. Color enim ignis est rubeus, & quodd prius quā ad spherā eius uētum sit, per spheram aeris transitur, ante rubedinem apparet citrinus color & clarus ac diaphanus: nam constat ex ignis cum aere per mixtione. Priusquam etiam ad spheram aeris perueniatur, oportet per spheram aquæ necessariò facere transitum: hac ratione color albus & aqueus apparet splendidus.

Verum

Verum quia terra centrum est ac principium à quo fieri debet ascensus, dum lapis adhuc in eius sphaera fuerit, niger in eo color & qui terræ proprius est apparet. Nota igitur separationem & coniunctionem istorum in unum, scilicet ignē. Item si priusquam niger, color apparuerit rubeus uel albus, aut eorū alius quàm supra dictū est, destructam esse lapidis operationē, ob mediōrum cōiunctionis destructionē credito. Notanda uenit etiam differētia, quæ inter Elixir & lapidem esse dicitur per crudum & coctū. Est enim Elixir medicina cōposita ex aere, aqua & terra, ergo solum ad albū. Corpus in aquā solutū, si rubeū fuerit, colorē excellētissimi refert carbūculi, quū in cōpositū ex anima ignis & aeris fuerit cōuersum, & in terræ cōpositū & ignis. At si fuerit albū, uiridē colorē nigredine permixtū exeret. Varij sunt etiā errores artificum notandi. Primus & potissimus in eo consistit, quod naturam imitari minimè norunt. Secundus quod finem lapidis, eius initiū existiment, finiuissēque se putent, quum uix incœperint, ut in opinione falsa trianguli rubei. Nam compositio lapidis maioris, durat annos duos, illis qui nunquam antea composuerunt uerū experis per annum continuum cum tribus mensibus. Nonnul

LAPIS PHILOSOPHICVS.

li rami sunt artis in amplitudine, qui mensibus quatuor aut sex absoluuntur, hos si reperire poterit artifex, bene quidem, minus ingenij sui capacitatis exiguitatem deploret, cum aperte satis in hoc opusculo describantur. Iam ad minores differentias veniendum esse uideo.

Forma duplex est, utpote simplex & composita. Simplex est unitas absoluta, suæque rei singularitas, in seipsa consistens, & non cum alio. Composita suarum est camera-
rum quatuor primordialium unio.

Materia quatuor sunt elementa: simpliciter, ut significatur per formam priorē: aut compositē, prout posteriore denotatur. Mēstruum uegetabile quod cœlū aut clavis philosophica nominatur, alterū est resolutiuū, resolubile quod alterū. Resolutiuū cœleste quoddam, alterū uerò nō, sed magis corporeū. Cœleste est essentia quinta uini uel tartari, de cuius natura suum resolubile deducitur ad actū. Aliàs uerò sic definitur, Mēstruū est ardens aqua perfectē rectificata, cuius uirtute corpora quæuis dissoluuntur, putrefiūt ac purificantur, elementa separantur eorū, & exaltatur in sal mirabile terrāque uirtute quā habet plurimū attractiua. Quicunque aliā aquam existimāt, ignari sunt ac insipidi. Resolubile mēstruum, uapor est potentialis
exi-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

33

existēs in quocūq; corpore metallico, sulphur & argētum vīdum coniungens, quo sine minimē deducitur ad actum.

Vltimò sic definitur: Menstruum est medium cōiungens imperfecta perfectaq; metalla in lapidem. Menstruum hoc resolutionum est calidum usq; ad secundum punctum quarti gradus: quapropter eius uirtutem oportet augmentari calidis uegetabilibus usq; ad ultimum punctum gradus illius: ut sunt apium syluestre, napellus, oleander, anacardus, piper nigrū, piretrum, euforbium, &c. sine quibus non nisi longo tempore soluit.

De generali practica lapidis philosophici, per corruptionis & generationis rotas, &c. Cap. VII.

Formarum super alterutrā cœli projice tantum, ut digitis quatuor supereminet. Hoc ipsum in sinum repone per dies sex naturales, ac donec forma conuertatur in aquā. Postmodū excipe uas & euaporare permittas aquā in cinerib. id est congela quod solutum fuerat. Inde mox ad hanc terram affunde cœli rursus tantum ut prius, & in sinum iterum ponas per mensem cū dimidio, uel diutius ad putrefaciendum,

*hoc facit
est
ita post
mā ser
donali
cully*

LAPIS PHILOSOPHICVS.

Vas demum extrahas & ponas in furnum secretum, in quo destillare permittas aquā, donec non stillet amplius. Deinceps in cineres ponas ad destillandum, & exhibita qua priore spissior, quam uocamus aerem. Hoc peracto fecibus affunde cœli par ut antea pondus, & in fimo tanto temporis spacio stet ut prius: inde per cineres aerem excipe donec stillare nolit amplius. Postea fiat iteratio cœli fusiois super terram, & æquali tempore postquam steterit in fimo destilletur per cineres iterum, donec aeris nihil amplius exeat. Demum aeris huius quantitatem omnem fecibus affunde manentibus in cucurbita, uel antea super marmoreum lapidem optimè tritis, & in uase clauso per quadraginta dies in fimo fiat putrefactio. Tandem extracto uase ac cinerib. imposito, destilletur aer & ignis ambo simul: caue tamen à rubificatione secum igne uehementi nimis accelerata. Deinde separabis aerem ab igne destillatione per fimum, qua hoc in fundo manebit, ac ascendet ille. Verum si calor hic non sufficiat, cinerū supplebit aeris ab igne separationis opus igne lento: seruetur ignis & seorsum reponatur. Aerem postea refundes ad suam terram, & in fimum repones ad digerendum dies quindecim: & extracto uase

LAPIS PHILOSOPHICVS.

32

trāse destillabis aerem, & ignem simul per cineres, & per fimum aut balneum unum ab altero separabis, quouis cum suo simili posito semper. Istas affusiones, inhumationes destillationesq; toties repetes, donec à terra nullus ignis exire velit amplius, terraque nigra sit aut subrussa. Tum demum aerem in fimum ad digerendū pone per octo dies, & per eum calorem postea destilla quantum ascendere poterit, hoc ipsum ad suas affunde feces, ac ad inhumationē in fimum per septimanam recondas, & postea fimo destilles, iterū quod stillatum est fecibus reddes ad septimā usq; destillationem, cū suis inhumationibus, & postea destilla per fimum: quod destillatum est redde fecibus, id etiam facias usq; ad septimā destillationē, affusiones, inhumationes & destillationes reiterādo per suos dies, uti dictum est. Haecenus formatus est triangulus ex aere, cœlo, fimo, in cuius medio est anima aeris. Prædictis etiam operationibus in fimo, cōuertere poteris ignem in animam ignis, aliumq; triangulum ex cœlo, fimo & igne formare. Quibus omnib. peractis elementalis rota finita est fixatione & eorum exuberatione, scilicet aeris & ignis per corruptionem, &c.

Tandem accipe terram & euacuabis eā,
D 5 donec



382

LAPIS PHILOSOPHICVS.

donec deserta sit ac in sulphur naturæ conuerſa, formeturq; triangulus ex terra, ſimo & cineribus, in cuius medio ſtabit anima terræ. Non prius corruptionis rota finitur, cuius inſtrumēta ſunt cœlū, ſimus, furnus ſecretus, & cinerum calor, &c. Iam aggre diendum eſt generationis rotam ut ſequitur. Ad compoſitum ex igne & aere ſumme ad Solē quatuor partes ignis, & miſce cum quindecim partibus aeris, hoc in digeſtionē repones diebus quindecim, poſtea deſtilla per ſimum. Hanc digeſtionem atq; deſtillationē toties reiterabis donec in fundo uaſis maneat inſtar olei ſplendidi ſubſtantia quædam, in compoſitum unum ex aere & igne, quod Limus uocatur. Eodem hoc proceſſu conuerſes ignem et terram in ſuum cōpoſitum, ut binus formetur quadrangulus, prior ex igne, aere, ſimo & cineribus, in cuius medio compoſitum ex igne & aere iubilabit. Poſterior ex igne, terra, ſimo, & cineribus etiam, cuius in medio ſtabit compoſitū ex terra & igne. Iam accipe compoſiti partem ex igne & aere, cui cœli ſextam admiſcebis, ac in digeſtionem ponēs diebus triginta, ſic triangulum formaueris ex cœlo, compoſito ex igne & aere, ſimoq; in cuius medio perfectum hoc maius reperitur ad rubeū transformans, ortū
& ori

LAPIS PHILOSOPHICVS.

39

& originem ex cœlo ducens, & composito ex igne, aere fimoq; . Hoc ipsum ex cōposito ex terra & igne quū feceris, ei partē unā cum dimidia cœli iungendo, triangulum habebis alterum ex cœlo cōposito ex terra & igne, fimoq;, in cuius medio perfectum stabit minus ad album transmutans, &c.

Si uerò cœlum admiscere nolueris, ut ingentem laborem euites, compositis antea datis, elementa cerabis tā diu donec fluāt ut cera: ceratum hoc in digestionem decē dierum ponas, extractumq; cerabis iterū toties gutta post guttam iniecta, donec facilem perceperis in eo liquationem. Materiam hanc in uase philosophico per quā optimē clausam in furnum secretū pones ad centū & quinquaginta uel plures dies, donec uideas opus cōpletum ex indicijs infra positis. Hic processus est optimus in practica maiore, per minoris methodū operis. Animaduerte cerationem cum igne, & aere fieri posse diuissim ante cerationem ipsis in unum non redactis. Finitur itaq; generationis rota, per quā optatum acquirit, annuente Domino, bonus artifex. Ex his duobus limis uaria fieri possunt in opere metaphysico iuxta latitudinem eius, ut in regali practica primū, & in cerationis officio terræ, foliatę proprię seu elementorum,

71.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

rum, cerando prius aere & igne, uel dictis
 limis ex aere & igne factis: in quo quidem
 artificio generationis rota suum habet ex-
 tremū & finē, cuius indicatiū est nobis trian-
 gulus rubeus. Initiū igitur operis est corru-
 ptio, generatio uerò finis: quibus operatio-
 nib. corrūpitur una qualitas, & introduci-
 tur per generationem alia, uelut corrūpen-
 do aquam & generando terrā hanc autem
 occultando, & ignem aeremq; manifestan-
 do, quousq; minus maiusq; perfectū orian-
 tur per media sua, quæ sunt calores fimi, ci-
 nerum & furni secreti, quibus aqua in ter-
 ram conuertitur, & hæc in aerem & ignem.
 Est ergo terra medium inter aquam, ignem
 & aerem: & fimus, cineres, furnusq; secre-
 tus medium existunt, per quod ignis & aer
 conuertuntur in animā ignis & aeris. Quæ
 propter ignis et aer sunt mediū inter ipsam
 terram, animā ignis, & animā aeris. Deinde
 fimus, cineres, furnus secretus, & coelū sunt
 medium, per quod anima ignis, & anima
 aeris conuertuntur in compositū ignis, &
 ignis, & in compositum terræ & ignis. Hac
 ratione coelum est medium inter animam
 ignis, animā aeris, compositū aeris et ignis,
 & compositū ignis & terræ. Fimus item, ci-
 neres & furnus secretus medium sunt, per
 quod compositū ex igne & aere, compositum
 tum

LAPIS PHILOSOPHICVS.

rum ex terra & igne coniunguntur elementis. Pariter ignis & aeris cōpositum, & cōpositum ignis & terræ medium sunt inter animā ignis, animā aeris, minus & maius perfectum, &c.

De peculiari practica lapidis ex opere minore. Cap. VIII.

COrpus metallicum in clauem iniice philosophicam, suo uase contentam, & in calore primi gradus uel fumi digerī permitte septimanam unā: at prius quā in clauem iniiciatur, ad calcem redigendū est, ut corpus dissoluatur melius, & euacuetur medio clauis, & caloris primi gradus, ex triangulo iuxta naturalem ordinem. Facta corporis dissolutiōe, uas ponatur in destillationem calore dicto iam excitatam, & amittet clauem, ac redigetur in terrā. Hanc super marmoreum lapidē optimē tritā in aquā resolui finito per se: at si nimiū sicca terra fuerit, aspergatur claue modicum, & post dies tres incipiet in compositam aquā resolui, quatuor elemēta continentē. Aquā hanc destilla per filtrū, & reitera solutionē eius quod in filtro terræ manserit, quousq; tibi quātitas aque bona fore uideatur. Hac operatione triangulus euacuationis fuerit absolutus,

*hac oia
deducit
ex locis
ess, et q
tionarij
dem s. 2.*

absolutus, in cuius medio terra est, quæ suam aquam ebibere debet, ut sequitur.

Aquam filtratam in calorem primi gradus ad digerendum ponas, & clauem eijciet prorsus; ac in lapillos conuertetur: qui quidem elixir adhuc non sunt. Euacuatione prædicta triangulus alius absoluatur ex aqua, calore primi gradus & clauis, cuius in medio distil lapides existunt. Istos contrere subtilissimè, puluerem eorum in putrefactionem pone, sic in aquam uel oleum conuertentur metallicum, in quo sunt elementa quatuor, quorum diuide qualitates, ut audisti. His diuisis purifica terram, aut subtilissimam debitis redde sublimationibus, eamq; demum suis elementis imbebe, celesti primum, aerea post aqua, & ignea postremò prout est artis, ac decoquatur in perfectionem quam audisti. Iuxta processum hunc extrema principia mediaq; huius artis applicantur ad quod uolueris opus metaphysicum.

De coherentia metaphysicarum operationum utriusq; practices. Cap. IX.

Mirum in modum coherent horum operum instrumenta, media scilicet intellectualia sensualibus, ut forma quæ personam refert artificis instrumentum existens.

re furca
est ex
reorica
boris phi
sophaly
lully et
practica
motuona

flentis, quo natura particulare nostrum generat ouum ex intellectu, licet à forma nostra quam cœlum aliàs uocamus, distinguenda sit, nihilominus hæc illa sine perflistere non potest in artificio nostro, nec è contra. Nam forma nostra cœlum, est principium & sensuale medium generans, nutriendum, crescere uel uegetare faciens, & elementa mouens ad particularem generationem sicuti cœlum maius inferiora, & à formante forma, quam per uegetabilem formam acquirit, indissolubiliq; nexu coniunctam & colligatam sibi habet, particulare quæsitum in substantijs extrinsecis multiplicare facit: sic de cæteris quàm plurimis in artis processu reconditis, artificii cognitu possibilibus & effectu. Verum forma quæ hominis est intellectus, initium est, medium & finis in præparationibus, eaq; denotatur croceo colore, quo quidem indicatur hominem esse maiorem formam, & principalem in hoc opere metaphysico, formæ cœlo potiore. Aliæ uerò formæ sunt minores istis, ut maioris minorisq; perfectionis existunt. Crocei cum uiridi colore permixtio cœquata, significat, inter omnes istas formas necessario concordantiæ maioritatem uel minoritatem fore, citra contrarietatem in æqualitate finis ultimi.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

ti. Non potest enim una trium formarum abesse, quin deficiant omnia simul. Deficiente nanque cœlo, deficeret elemento, rum generatio, sequereturq; priuatio maioris minorisq; perfectionis. Forma igitur intellectiua, cum forma uegetabili, & forma motus ita coniungi debent per intellectū, ut una penes aliam conditionetur: sic de reliquis gradib. & medijs usq; ad maius perfectum. Forma quæ motiua nuncupatur, est uniuersale quoddam principium in gradibus istius artis, per omnes gradus unumquemq; mouens ad alium, in finem usque. Motus itaq; forma dici potest omnes gradus excitans ordine, donec ad perfectionē deuentum sit. Forma & materia sunt principia substantialia multò maiora quàm accidentalialia sint: hæc enim sunt mutationes tantum in opere, sicut colores, alteratio, digestio, &c. Veritas huius rei demonstratur potius per minus & maius perfectum, ab immensitate uirtutis eorum transmutantis, quàm in gradibus accidentalibus. Nihilominus æqualia sunt principia media finisque dicta, propter similitudinem finis eiusdem, ad quem omnia tendūt per catenam admirabilem.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

45

De practica philosophici lapidis excellentissima. Cap. X.

Formatium corporū alterū accipe met
curio vulgi, & sali communi permixtū
& calcinatum. Argentū hoc ab eo sublime-
tur, aut in aqua uiuum ut scis recipiatur, &
sai aqua diluatur calida. Postmodum ele-
mentorū diuide qualitates, & ad celi no-
stri libras tres adde minoris formæ duas
uncias, ad maioris uerō formæ duas uncias
cum dimidia: celi mediā libram accipies,
ex eisq; facies coniugium, ad mixtionem
in uase per quā optimē clauso pones, &
continuo calore fouebis, donec per dissolu-
tionem in alterationē transeat, ac alius co-
lor incipiat oriri, scilicet niger non prorsus,
at in modū obscuri mali granati. Hoc signo
iudicabis formam uel formā, & cœlū trā-
sire per alterationem, generationē & ope-
rationem, ac amoris colligantiam aut uin-
culum esse factum inter formam in cœlum
conuersam, & hoc in illam. Deinceps con-
tinuādo semper decoctionem temperatā,
incipientibusq; forma, & cœlo digestionē
& generationem ingredi (quæ quidem o-
perationes durant per suos colores usq; ad
minus perfectū) niger ille color morifica-
tur, & cōtinuatione fomētū color albus ori-

*hoc est.
tum ex p
tici arbi
philoso-
et est eac*

2
0

E tur.

LAPIS PHILOSOPHICVS:

tur. Quum sub isto colore singula fuerint; indicium hoc est ossa nervosq; pueri, uel infantis nostri cum tertio numero coniungi; quæ tamen operatio durat usq; ad croceum colorẽ. Hoc apparente, signum est infantis corpus formatũ esse, necnō tuis organis cõpletum, incipereq; preparari, ut spiritus vegetabilis ingrediatur in ipsum: & hæc operatio durabit quoad in præparatione color croceus euanescat, & rubeus oriatur. Quo tandẽ orto iudicabis infantis corpori vegetabilem animã inesse, necnō eius corporis & animæ terminationis adesse finẽ. Tũ demũ artificẽ oportet interstitios numerare dies inter generationis initiũ & finem, quos cognoscere poterit ad oculũ à dissolutionis actus fine cõpleto: bisq; tanto tempore cõtinuo ab ignis administratione minimẽ cessare, finitoq; spacio frigesieri permittere. Iã inueniet infantem nostrũ in modum cui, quẽ extractũ atq; mundatũ ponat in uas uitreum & mundũ, & iterũ in furnum decoctiõis, qui balneũ est siccũ, per sex dies naturales, ignẽ administrãdo successiuẽ per eundẽ, ut antea modũ, utq; manũ uix tenere ualeat absq; lẽsione, ubi uas positũ fuerit. Extracta postmodũ, & preciosissimẽ serua, donec indigueris. Huius pondus unum super duo millia proiectũ, in substantijs externis multi-

Multiplicare generareq; similē formā ei, dē
 qua duxit originē, potēs est. Multiplicatio-
 nis aliud arcanū habetur hoc. Dicti mēstrui
 librā unā uncijis duab. dictæ formæ uel for-
 mæ, uel duab. cū dimidia, iuxta prædictam
 conditionē, & perfecti minoris una drach-
 ma solum imbues, eisdē operationib. ut an-
 tea, spacio triginta dierum in maius perfe-
 ctum conuertere poteris igne temperato,
 regimine colorū iuxta magis & minus, &c.
 donec uideris corpus rotundū & rubeum:
 si tamen opus ad rubeū fuerit: at si ad albū,
 cum albedine metalligena. Notandum est
 igitur diuersos fore colores infantū horū,
 ut masculi maiorisq; perfecti rubeū: femi-
 næ perfectiq; minoris albi, colorē primò ui-
 ridē rubore permixtū: secundò croceum e-
 tiā rubedine splendida mixtum, qui deno-
 tat cōiunctionē partium cū suo toto: tertiò
 quidē album & splendidū, qui signum ter-
 minationis est corporis infantis: quartò ue-
 rò album niueum, & metalligeneo colore
 mixtū, & hic ingressum denotat animę suę
 in corpus. Isto colore tinctus à uentre ma-
 tris nascitur infans, cuius pondus unū su-
 pra tria millia materiæ speciem suā potest
 multiplicare. De tertia repetitione super
 millia trecenta. Istius ut prioris perfecti
 maioris etiam fieri potest multiplicatio.

dictæ for-
 i. soluti
 aut torpo
 olej 6 a
 D. d. 2
 aut 23
 cum 10
 mensire
 et. i. drac
 pfecti mē
 vis. l. me
 cingiam
 te ut mē
 phicatur
 fiat pfect
 mēstrui

LAPIS PHILOSOPHICVS.

Notandum est in opere nullo metaphysice chymico, certū aut determinatum spacium temporis. Nā aliquando noster infans oritur citius, quū uidelicet calor per accidens æquo fortior extiterit, & aliquādo tardius ob remissionem eiusdem, ut apparet in humano fœtu. Colores optima sunt indicia huius artificij, quibus etiam regi debet. Ut quum infans metaphysicus fuerit in dissolutione, tōtusque liquefactus, incipit oriri color niger, eo iudicabis ipsum in mixtione fore, transiisseque per alterationem. Et postquam apparet croceus color, formatū esse corpus existimabis, membrisq; suis cōpletum. Apparente uerò colore postremo, rubeo uidelicet, corpus cum anima iunctū fore scito. Quo percepto, continuandus est ignis, ut suprā dictū est, ad ortum usq;. Pro ut hic de coloribus infantis rubei dictū est, non secus de coloribus infantis albi iuxta suas qualitates intelligendū erit. His indicij artifex opus metaphysicū aggredi poterit absq; metu, feliciterq; perficere. Deo tamen annuente, non aliās.

*De practica lapidis philosophici minus ar
est sumptuosa. Cap. XI.*

sermo **C**uiusvis corporis calcem accipe, huic
in philosophicū uas longi colli posi-
tor enim hic fixatur est ex quinque essentia
lib. 3. distine. Cuncta hec opera. et quantum
esse uolet clauem monstram aut. am. essentia
in semine. Sicut. Sicut. Sicut. Sicut. Sicut. Sicut.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

99

tæ succum philosophicæ clavis affunde, quatuor ut superemineat digitis. Postea super cineres igne lēto calefactos leuiter bulliat naturalis die. Postmodū in fimo calido balneōne melius ut digeratur, materiaque per subtiles partes separetur, puras uidelicet ab impurioribus. Termino finito uas eximes, à quo per modestam inclinationē, suis ne turbetur fecibus, claram in aliud aquam effundes, coopertoq; uase repositū liquorem in fīmū rursū ad digerendū ponito: facta postmodum euacuatione, clauē aliā priori similē affunde, ut superemineat sicut antea diximus: bullire facias, & in fīmū reponas, ut prius, &c. Toties operationes huiusmodi reiterabis, donec à suis spiritibus corpus euacuetur. Si tibi clavis defecerit, euacuationū aquas omnes per alēbicū destillabis igne lento, balnei nempe, donec duas euacuationis partes habeas. Huius aquæ tantā quantitātē, ut supra dictum fuit, ad materiā affundas, continuādo processum hūc donec terra sit uacua: quod sic experieris. Terræ parum per istius ad Solē siccatae prius ponito super laminā ignitam, si fumum emiseric, operationes dictas iterato, quousq; non fumet amplius. Euacuationis aquas humido calidoq; loco repones, ut seruentur melius.

Mox atq; feceris huius experienciã, extrahe materiã ab ampulla, & in cucurbitã posita alembico superposito per destillationem exsiccabis. Põdera post exsiccata hãc terram, cui clavis optimè rectificatæ ut scis triplum affundas, & è cucurbita galea sua rostrata cooperta, necnõ ad cõmissurã optimè lutata destillabis igne lentissimo, donec iterũ siccet ut prius, et clauẽ priori simile rursus madesiat ut antea, destilleturque, singulis destillationib. congregatis in ampulla clausa, &c. Has operationes toties repetes, donec in puluerẽ subtilissimũ, & inter digitos uix perceptibilẽ terra sit redacta. Destilla postmodũ euacuationũ aquas oēs per alembicũ, & Mariæ balneũ, donec in fundo uasis materia tãquã cera fusa, uel mellis instar appareat. Frigente balneo, rursus ad materiã affunde quã per destillationẽ abstraxeras aquã, ut quatuor digitis emineat super eã, & expone digestionĩ fini uel balnei per diẽ naturalem clauso uase tamẽ. Destilla postea per alembicũ ut audisti, & frigente uase rursus abstractã aquam redde materie, digere, destilla, redde cõtinauq; reiteratiões processus huius, quousq; perceperis totã unã cum aqua materiã ascẽdisse. Hęc materia lac uirginis uocatur à philosophis, & argentũ uiuum exuberatũ. Tandẽ accipe

accipe terræ prædictū puluerē subtilissimū,
et mædæ fac sui mediæ tate pōderis aquæ su-
perius posite, caloreq; simi digeri facito per
dies octo : quib. finitis, ut prius destilla per
alembicū aquā à terra, lento quidem igne.
Pondere huius iterū cognito, superfunda-
tur aqua iā recepta, supplendo si diminuta
sit per priorē exuberatā, ad ponderis ut su-
perioris terre mediā partē. Has operatiōes om-
nes, utpote humectationes, digestiones, &
calcinationes, uel congelationes reiterato
cōtinuatoq;, donec terra mediæ tate suæ hu-
miditatis ebiberit, aut satis. Hoc ita cogno-
sces, quū tantillū eius, terræ nēpe, super la-
minā ignitā posite prorsus in fumū euola-
uerit, bene est : sin aut, operatiōes prædictas
reitera, donec signū hoc iā dictū assequutus
fueris. Quo quidē percepto pone super ci-
neres ad sublimandū in phiala, modico præ-
mū igne : tādē aucto paulatim, & successi-
uè quousq; totū ad latera uasis ascēdat, exal-
tataq; materia fuerit in sal admirabile, qd̄
philosophi lapidē, & naturę sulphur uocāt.
Istud oleo perfectorū est incerandū, donec
ut cera facillimè fluat. Medicinā habebis tū-
demū perfectam, cuius pondus unū super
centū stanni pondera, si sal Iouis extiterit,
uel super quinquaginta plumbi, si de Satur-
no fuerit, in opus, hoc ipsum euadet per-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

festissimū, quouis naturali perfectius. Oleum namq; perfectorū, uirtutem habet fixatam in omnia, ex imperfectis tracta salia quæ diximus. Perfectorum demū limatorum aut foliatorum unciā unā accipe, calcinatorū ut scis ex his, quæ nude suprā diximus. Ex his extrahito suam humiditatem, id est suum argentum uiuū, clauis per succum philosophicæ, prout antea narratū est. Quo peracto liquefactionis aut euacuationis artificio, uas in quo liquefactiones omnes fuerint, alembico suo coopertum ponatur in balneū, & ex eo totus humor destilletur, ut in fundo cucurbitę materia tamen uiscosa maneat, mellis instar liquidi ac despumati uiscosa. Frigefacto uase, clauis affunde philosophicæ tantum ad materiam hanc liquidam, ut super eam emineat quatuor digitis, & in digestionē fimo uel balneo factam pone diē unum integrū, aut naturalem. Et frigente post uase, dissolutū per liquefactionis artificio, in aliud uas inclinatione modesta uacuato. Postmodū uas alembico suo coopertū in balneū ponito, lentoq; igne materiā exsiccato: super quā iterum aquam istā, & clauis tantum recetis narare facito quatuor digitis, ut suprā. Digestiōi demū antea dictæ per diē similē exponito, factaq; digestionē solutū euacuato.

Reitera-

Reiterabis toties operationes istas, donec materia tota sit in aquam claram conuersa. Deinceps aquam hanc in digestionem octo diebus pones, à qua postmodum elementorum qualitates ut sequitur extrahes. Primò per ignem balnei suauissimum recipias aquę tantum ac isto calore poterit ascendere. Destillatione hac cessante, frigenteq; uase, refunde liquorem totum iam destillatum ad suas feces, & obturatũ uas hoc ipsum continens in digestionem ponito firmi uel balnei. Postea per cineres, & ignem ferratura constructum in furno registris gubernato, destilla totum oleum quod isto calore poterit ascendere. Destillatum hoc iterum destilla calore balnei: quod ascendit aquam appellant nōnulli, quod autem in fundo remanet aerem. Destillatã aquã istam ad feces affunde rursus, & in digestionem dierum septem prius positum, ab eaq; tractum igne lento primũ, donec aqua tota per alembicum transierit: postmodum ad quartum gradum aucto, quicquid liquoris fuerit sursum pellito, quouq; siccus & impalpabilis in fundo cucurbitę puluis (ubi tritus marmore fuerit) maneat. Liquorem autem in balneo positum eo calore destillabis, donec ascendere quid ualeat: finita uerò destillatiõe, manebit oleum in

8259 LAPIS PHILOSOPHICVS.

fundo uasis, quod ignem appellant, alium liquorem balneo pulsum aquam, &c.

Peracta quidē euacuatione hac, ad prædicti pulueris pondus, medietatem sui ponderis argenti uiui prædicti scilicet addito perimbibitionem, & in uase clauso pones in fimi, uel balnei digestionē diebus octo. Digestionis huius tempore finito, singula perface, prout in alijs reductionibus dictum fuit: hoc notato, quod materia quælibet proprium suum argentum uiuum habeat. Sublimatione completa, quod sublimatū est cum ad uasis latera, tum ad summitatē eius in cucurbitam optimē clausam pone, ac in finum calidum uel Mariæ balneū digerendum octo diebus: quibus completis, ubi materia nondum soluta fuerit, maneat amplius, quousq; in claram aquam resoluetur, quæ dicitur unguentum & oleum philosophorum. Si fortē resolutionis durioris extiterit, parum adde salis iam cogniti bis terue dissoluti & congelati, quod coelū est nostrum, & clauis philosophica rectificata quater, & soluetur optimē. Hoc ipsum in omnibus tuis facito resolutionibus.

Postremō salis cuiusuis metalli tigillo super cineres calefacti portionē aliquā oleis iā dictis incerabis, gutta post guttā infusa, donec ad spissitudinē frigidi mellis reducatur.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

55

atur. Amoue tum ab igne, huiusq; massæ parum admoue candelæ flammæ, si facile fundantur, optimè quidem: sin minùs, incerationes iterato, donec materia fluat ante Mercurij fugam, &c. Istam incerationem etiam facere poteris perfectorum essentia quinta, modo qui suprà dictus est. Olea prædicta sunt incombustibilia. Labora diligenter igitur, & perfectionis horum ueritatem imminuem à fallacia reperiēs.

De modo cælum, aut clauem extrahendi philosophicam à uegetabilib. ut melle nouo, chelidonia, floribus, humano sanguine, necnon utroq; uino. Cap. XII.

TRactis artificio dicto qualitatibus elementorum à uegetabilibus, ab eis præfertim quæ ponentur inferius, eorum ignis tantum accipiat, & rectificetur eo modo quo de uino philosophico dictum est. Hæc uia Mercurius noster exaltatione summa præparatus erit. Mixtio tamen fieri potest cœli noui mellis, chelidoniæ, florum rorismarini, Mercurialis, lilij rubei, sanguinis humani, &c. cum rubei uel albi uini cœlo uel tartari. Mixtio fieri potest etiam eorum quæ dicta sunt in cœlū redactorum equaliterq; sumptorū, cū formis iuxta pondus

*istabide
exceps
exten
re in die
duos lu*

pondus in hoc Opusculo declaratum, & secundum ordinem doctrinæ maioris operis atq; practicam, ad minus perfectum opus hoc perducitur. Inde q; fieri potest alia mixtio, cœli nempe cum claue philosophica, generationis artificio dicto. Postmodum addatur minus perfectum supradictū iuxta proportionem operis maioris, & hac uia transitur ad maius perfectū, quod suam speciē in substantijs externis bis quinque numero millibus multiplicare potest, &c.

Alius practicandi modus.

*deprop
excode
in aut
questio
v. 3. es
in lully
mondo
est text
bidetur
dicere pos
Cœlum
olguire
in pona
e cum d
altera
ma b* Quorumuis eorum quæ dicta sunt, in mixtionem cœlum, cum cœlo uini rubei uel albi, tartari uel per magisterium tracti separationis qualitatum ab elementis, cumque forma uel forma positum, iuxta maioris operis doctrinam, obstructo uase ne cœlum fugiat calore continuo balnei coquatur intermissione sine per dies aliquot. Postmodum aperto uase, cum cœlo formæ dictis, de quorumlibet aere dictorum ponatur, pro secunda cœli parte, coquaturque tot ut antea diebus. His etiam finitis, rursus aperto uase de cœlo ignis quorumlibet eorum pones tantum, quantum uini cœli fuit: obstructo q; uase rursus continuo calore coquatur per alios dies quindecim.

Completo

*operius explicat fure) sicut pondus quæ
t hanc formam cum cœlo uini Rubei aut al
aut tartari sufficit, ut in opere maiori. 1.
actua autem philosophia. Sed adu
e dicta originalia et libru experimētorum*

Completo mixtionis artificio, trāsmutari mixta uidebis in minus perfectum, coloribus mediantibus, iuxta quos artifex opus gubernare debet, quousque ad perfectissimum opus maius perueniat, quod speciem suam in externis substantijs trāsmutare, multiplicareq; sui ponderis millibus ter ualeat, &c.

De uniuersalitate Mercurij Philosophici. Cap. XIII.

QVauis in elementata re Mercurius noster habetur: in aliqua tamen ita remotus est, ut uita prius humana deficeret, quā ab ea separari queat: in alia uerò tam propinquus, ut facilimæ sit extractionis, prout in illis quæ supra capitulo proximo dicta sunt. Aliqui scientes arcantum hoc, nempe Mercurium inesse quibusuis, à lapidibus, paleis filiginis, floribus, & lignis extrahere conati sunt, ac frustra, potiusque uitæ suæ finem, quā intentionis attigerunt. Nonnulli proxima cœperunt, ut chelidoniam, flores roris marini, mercurialem, lilium album, & ex eorum succis per balnei fimi que magisterium, nostrum extraxere Mercurium colore, pondere,

*hoc etiam
maxit
tu phi
indica
ad hunc
ex qua
hoc Cap
ad hunc*

dere, qualitate, quantitateque non absimilem à mercurio vulgi: maximum itaque secretum inuenisse putantes, cum corrosiuis eum sublimarunt, ac naturam ipsius corruerunt: quo factum est ut opinionis finem suę minimè sint assequuti, quòd artis istius ignorarent principia mediaque, nec non extrema, quibus mediantib. opus metaphysicū nostrum absoluitur. At si tu Mercurium nostrum in tali specie conuersum, aut vulgarem acceperis, & ipsum absque materiali quouis in aquā reduxeris (quod fieri potest, cum phlegmate medijs, si aerem eius ei dederis infra uas) & septies destillaueris, lumē perclarum habebis: nam hoc est earum pars ætherogenea, quæ lapidis nostri conditione caret. Cauendum est igitur ad artem nostram transmutatoriam, talem fieri mercurij ab indiuiduis extractionem. In nonnullis indiuiduis Mercurius noster liberum quodammodò habet actum, ut in tartaro: patet ex operationibus aurifabrilibus, quum in Venere Lunę quidpiam fuerit, & in album uinum hoc ponatur, uel in eius animam, Lunæ tincturā ad superficiē adducet uis mercurij nostri. Quo reuelatur uinculum eius concordantiæ cum Luna: Melius. ubi Venere ignitā extinxeris in tartaro per uinū albū
 disso.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

50

dissoluto, contrahet albedinem: at non est color iste permanēs, quia deficit ei subiectū spirituale fixū, &c. Fit etiam aliud experimentum eius, ubi Mars in solutione prædicta sæpius extinctum fuerit. Solis & Lunæ molliem contrahit, &c.

Mars namque ficcus est, & ualde remotus à mercurio, plus quàm alia corpora quæuis, & ficitas omnis uacuitatis rationem habet, quapropter in eam facile mercurium nostrum, qui summè humidus est recipitur, quo ducitur in molliem prædictam.

Cœli uerò nostri forma est aliud indiuiduum, in quo duæ cernuntur operationes liberæ: Prior est qua cūcta sibi imposita realiter conuertit in speciem sub qua fuerit ipsum. Signum hoc est euidentis admirabilis potentiæ uegetabilis, ratione cuius in alias trāsmutātur substātię formas. Cōsideret igitur artifex quid nā operari ualeat, forma sua nudatus aliaq; formatus ubi fuerit noster mercurius. Est & alia quidem operatio pariter euidentis, ut cum ea forma perfectorum corpora terantur super porphyrium, horum utrumque reducetur in amalgamationis formam, à qua per pannum extrahetur mercurius, quia hic existens in Sole & Luna, mouetur ad eum qui
contia

LAPIS PHILOSOPHICVS.

cōtinetur ea forma, nec non è contra. Quapropter in angulo concordantiæ colligantur sic, ut in cœlo nostro corpora perfecta multiplicentur, & mercurius istorum nullo modo resistere ualeat, quin cum alio nexu naturali reducatur in amalgamę speciẽ. In alijs etiam indiuiduis cōsignari possent operationes istæ cœli nostri, quas breuitatis causa relinquimus, quòd ea quæ dicta sunt, etiam ad earum intelligentiam satis faciant. Totius magisterij finis huius est, ut noster mercurius sit in sphæra cœlica positus, aliàs perperam operabitur artifex. Mirum esse uidetur, quod mercurius noster in supercœlesti loco situs, colorem, pondus, quantitatem, & qualitatem non retineat, cum hæc omnia sint de natura ipsius: at ratio huius est, quia sub alia forma positus est, quàm ubi sub indiuiduo latebat. Modus hic etiã habetur extrahendi mercuriũ in hoc artificio, scilicet, ut uinum albũ uel rubrum optimum ponatur in separationem, & ex eo destilletur ardens aqua, prout consuetum est. Postea rectificetur ad maiorem subtilitatem quater, sed solum ter sufficeret, ne spiritus exhalaret comburens: errant igitur septies rectificantes. Rectificationis indicium hoc esto, quum saccharum impositum, unà cum aqua simul totũ comburitur,

LAPIS PHILOSOPHICVS.

61

buritur, nihilo relicto. Materia hæc est subiectum, de quo trahitur essentia quinta, per uas quod pellicanum dicitur: fiet operatio ne hac, ut per lineam diametralem, superior pars uel essentia quinta, separetur ab inferiori, scilicet à fecibus turbidis, &c.

Ex tartaro potest etiam extrahi mercurius, eum calcinando uidelicet in furno uitreatorum dieb. tribus naturalibus: at magna quantitas eius ponatur, nā plurimum imminuitur. Hoc adustum super lapidem tere marmoreum, & super eū relicto loco frigidissimo humidoq; in aquā dissoluetur: quæ per filtra manicam est destillanda, uaseq; uitreo recipienda. Poteris ex ea mercurium extrahere duplici uia: priore sicuti supra de uinō diximus: altera per artificium separationis qualitatū ab elementis, &c.

De quibusdam annotationibus in ea quæ prædicta sunt. Cap. XIII.

Imperfectorum filij corporū, spiritus eorum sunt euacuati, uel eorum argentum uiuū exuberatū, aut materia prima apta nata ad quamcūq; formā recipiendū. Sed est inter istos spiritus differentia, & alios à perfectis euacuatos. Nā isti formales existūt, alij uerò materiales. Item imperfecta pariter

hæc in hoc
translati
capitulum
vnde dicitur
philosophi
et ex præ
ca. s. omni
nali. e. s. q.
- 5 -

F ac

LAPIS PHILOSOPHICVS.

ac ipsa perfecta conuerti possunt in oleum; fitq; hoc modo præparatio formæ & materiæ. Necessariò quidem sulphur naturæ perfectorum in oleum debet conuerti, sed aliorum non, quod perfectorū oleo debet informari: nisi tamen omnia uolueris in oleum redigere, quò lucidius opus fiat. Oleum simile fit per quatuor elementorū qualitatū separationem, &c.

Saturnus & Iupiter unius & eiusdē naturæ sunt, quum in spiritum reducuntur ergo in spiritum, argentū uiuum exuberant, sulphur naturæ, tincturam, oleum, & lapidē reducti sunt similes, ipsis in quolibet istorum existentibus extra numerum. Item ipsis & alijs omnibus antiquum esse retinentib. aliam naturam habent indiuiduatam, & aliam in sua uirtute simplici multiplicata, per uiam generationis & processions in spiritum, sulphur naturæ, tincturā, oleum, & lapidem. Et hoc in lapide proprius dici potest quàm in alijs, quia substantia est multiplicata ex eorum unitatib. quæ quidē uirtutem habent unam ex omnibus istis. Quandoquidem ultimatam unitatē quodlibet metallorum habet, quam anteaquam in lapidem erat conuersum, non habebat. Extenditur hæc unitas multiplicatione principiorum externorum, sic ut in substantijs dictis

LAPIS PHILOSOPHICVS.

63

dictis fiat augmentum suæ formæ uirtutis
que multiplicatio. Sic terminat operis do-
ctrina minoris.

Calcinatio, dissolutio, euacuatio, multi-
plicatio, spiritus, alëbicus, argētū uiuū exu-
beratū, sulphurnaturæ, tinctura, oleū, ince-
ratio, sublimatio, lapis unā conditionē ha-
bēt in Saturno, aliā in Marte, in Venere itē
aliā, sic de reliquis. Vnā etiam Saturnus in
quolibet istorū conditionem habet, aliam
cū Ioue, aliā cū Marte, aliā cū Sole, aliā cum
Venere, & cū Luna habet aliā. Item Iupi-
ter cum singulis dictorum peculiariter ali-
am habet conditionem in permixtione. Fit
item alia conditio miscendo Saturnum &
Iouem cum Marte & Venere: uel cum isto-
rum alterutro Iouem aut Saturnum, aut
Venerem & Iouem cum Saturno uel cum
ipso Marte. Hac ratione multiplicari pote-
rūt cōditiones metallorū, unum aut plura
miscēdo cū alio. Quotquot modis facta fue-
rit mixtio, tot uariabitur conditio Lapidis.

Calcinatio rursus æqualis est Solutioni,
& Dissolutio Euacuationi: hæc Multipli-
cationi, quæ Spiritui, &c. pro constitutio-
ne subiecti, quod lapis est. Item Alembi-
cus æqualiter se cōmunicat omnibus iuxta
suum officium.

Naturę sulphur maius est quàm argētū

LAPIS PHILOSOPHICVS.

uiuum exuberatum, & istud ac illud quàm spiritus. Opus minus absq; sulphure naturæ fieri minimè potest ab imperfectis tracto, quia deficeret medium eorū naturā sapiens, absente quo perfectā nō possent imperfecta suam in speciem trāsmutare. Hoc enim uult definitio mediij, scilicet ut lapis componatur ex sulphure naturæ, & argento uiuo ab imperfectis exuberato, cum perfectōrū oleo : sicut lapis mediū sit participans ex utraq; natura, concordantiæq; ratione quam habet cum dictis imperfectis: hęc ipsi locū dāt per omnes sui partes, ut in eorū parte minima, sit minima pars lapidis, quas etiā partes in eis existentes penetrat omnes ratione suę subtilitatis. Et quia materia lapidis quę abstracta est ab imperfectis, formata est per omnes sui partes, & colligata formæ cuidā extraneæ uinculo quidem indissolubili, proprietateque uegetabili, quā à claue philosophica recipit, ita per formam istam informatur, ut in minima sui parte realiter & uerè minima pars insit eiusedem formæ, deponuntq; suas antiquas imperfecta formas hac uia, quæ iplis inerant actu, ut perfectōrum formas quæ istis insunt potentia recipiant, ac in perfecta corpora transmutentur metallica. Antea dictus est operandi modus cum sulphu-

65

LAPIS PHILOSOPHICVS.

sulphure naturæ de Saturno uel Ioue tantum extracto, iam cum duobus tribus quatuor uel omnibus, iuxta uoluntatem operantis mixtionem fieri posse dicimus, prout ex eis conditionem fore lapidis cupierit artifex. Positum est etiam oleum ex perfectis eliciendi modus, quorum unus & idem est ac aliorum omnium, per calcinationem, dissolutionem, euacuationem, multiplicationem, spiritum, alembicum, argentum uiuum exuberatum, sulphur naturæ, tincturam, oleum, incerationem, sublimationem, & per ignem. Quum duos uolueris coniungere, ponas in calcinationem clauæ nostræ philosophicæ mediante: post in dissolutionem, & in reliqua prædicta, usque ad sublimationem inclusuè. Si perfecta fuerint & in sulphur naturæ facta, ponas in multiplicationem, & si nimis durum extiterit, affunde sanguinis menstrualis aliquam portionem, ut in oleum conuertatur.

Nota quòd metallorum elementa per mercurium uegetabilem ab eis tracta materia prima dicitur eorum, ad genus generalissimum suum proximè accedens, & essentia quinta uel cælum etiam appellatur ipsorum. Hæc uerò materia conuertere debet (si perfectorum sit) in formarum naturam,

66

LAPIS PHILOSOPHICVS.

& in illam alia scilicet imperfectorum natura, compositumq; fermentū nominatur, quodd fiat ex materia prima, & metallorum natura, & oleo gutta post guttam instillata, postea mercurio nostro naturali inceratione, quæ medium est coniungens mercurium cum dicta prima materia, fitq; hoc modo gumma philosophicum. Fermentum simplex est, cui nihil admixtum est, ut sunt elementa, uel euacuata metalla per se existentia simpliciter ue sumpta. Compositum est, quum plura simul & inter se cōmiscuntur. Qui cum perfectorum & imperfectorum corpora, specialiter in sui materiā primam conuertere nō simplex fermentum etiam habere, neq; compositum (sine quibus lapis inanis erit & uacuus) poterit. Terra quidem à corporibus metallicis in sulphur eleuata naturæ, sal dicitur philosophorum uel mercurius uegetabilis, & medium extrema coniungēs omnia ad unum finem, id est cœlum cum forma, uel clauem philosophicam perfectis corporibus: & hæc terra dicitur etiam elementa mercuriata. Minus perfectum lapis est philosophicus non fermentatus in uirtute, neque in quantitate: componitur ex igne & aere, aut ex terra & igne.

Fermentatio est operatio denotans multipli-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

tiplicationem duplicem, scilicet quantita-
tis, & uirtutis. Quantitate quum sit multi-
plicatio, uirtus minuitur, & è contra. Fit e-
tis alia uirtutis & quantitatis simul: prior,
cuius uulgi mercurio: secunda, mercurio metal-
lorum: tertia uerò, uegetabili mercurio uel
mestruo philosophorum, &c. Fermentatio fit
in abbreviatione longi temporis ex forma, coe-
lo, & mercurio uulgariter intellecto. Eua-
cuatio dicitur puri ab impuro separatio.

Multiplicatio euacuatae rei super ter-
ram suam est reductio, ut munditiae spiritus
oriatur. Spiritus corporum est res quae per
solutionem à corporibus mediante clauē
philosophorum euacuatur.

Argentum uiuum exuberatum, spiritus
est corporum ascendens unà cum clauē,
transiensq; per alembicum.

Sulphur naturae, terra corporum est sub-
limata, & in terrā foliatā cōuersa, quae me-
tallorum prima proximaq; materia uocatur.

Tinctura est ex aere & igne, uel ex terra
& igne. Oleum est elementum fixum fa-
ciens ad liquationem & fixationem.

Lapis ex terra foliata, & oleo fixo in e-
am seminata germen est.

Ignis lapidis constat ex essentiali corpo-
ris igne, & ex coessentiali mestruo uegetabi-
lis igne, ex qb. unus ignis cōponitur, qui

LAPIS PHILOSOPHICVS.

momentaneè metalla transmutat omnia, iuuante quidem igne prædicto uegetatiua sua potentia. Elementa corporum toties destillari debent cum ipso menstruo ad magnum lapidem, quousque sint fixa, & menstrui nihil appareat cum eis actualiter. Vt ex dictorum cōditione proprietateque oriatur ignis fulguris instar ignis, metalla quæuis imperfecta subito comburēs, eisq; formam aliam inducēs perfectā, &c.

*De abbreviatione lapidis philosophici.**Cap. XV.*

caput
trahit
episto
acurta
ia D.
li -

TOta uia mineralium in duabus consistit aquis, prior lapidem facit uolatilem sine labore sineq; periculo, posterior fixat eū & cū eo fixatur cum periculo. Quia hæc aqua trahitur ex mēstruali quodā fœtenti immassati ex rebus quatuor. Hac fortior in mundo nulla reperitur aqua, mortalis, &c. Maius periculum est, ne spiritus in ablutione fugiant. Breuiori tempore producitur quàm cæteri lapides.

Animalis est qui uix finē habet, ob regimen elemētōrū, & maior in eo sciētia quàm in alio quouis lapide consistit. Lapis uegetabilis quāquam plixus admodū existit, supermae

LAPIS PHILOSOPHICVS.

preme compositionis etiam, debet nihilominus animalem sequi lapidem, quoad rarificationem elementorum, & rectificatione: & ita præparatus efficacior est animali.

Essentia quinta spiritus est in lapide minerali mortificatiuus & uiuificatiuus.

In animali summa quandoq; medicina corporibus humanis existit, ut si tracta sit ex sanguine potissimum.

In uegetabili tamē lapide spiritus essentia quintæ, restitutio iuuentutis est, & corporis humani ab omni corruptione conseruatio.

Recipe ardentis aquæ rectificatæ, lib.ii. & fermenti unci.i.pone in pellicanum, & in digestionem dierū uiginti uel uigintiduum: densabitur spiritus essentia quintæ per fermentum, & in lapidem conuertetur. Post cōgelationem, in fimo uel balneo solues pernoctem unā, & congelabis iterum. Hoc ter fiat uel sæpius, donec amplius coagulari nolit, at sicut oleum remaneat. Albo cum fermento nō ita citò soluitur, sed coagulatur citius. Ista medicina transmutat non aliàs quàm fuerit eius fermentum, & non altius. Si cum propria terra fermentaueris, uniuersalis erit medicina, non tam efficax tamen, atq; cum fermentorū altero.

Si in prædicta aqua, decima destillatione

LAPIS PHILOSOPHICVS.

peracta solueris aurū, & postea siueris aquā euanescere lēto calore uel igne, hoc ipsum loco demū humido reposueris, per se dieb. quatuor in aurū potabile soluetur, ad humanæ sanitatis conseruationē. Et si cum eo mercuriū septies sublimatū cū uitriolo, ut una sit auri pars, & argēti septem eius. Postmodum sublimaueris toties donec mercurius figatur, medicinam habebis tingētem & penetrantem, &c.

Si huius auri sic dissoluti pars una ponatur in ignem lentū per se diebus octo, cum centum partibus mercurij, mixtum hoc totum in aurum congelabitur. Hoc ipsum ex parte spiritus aquæ prouenit, quæ in auri solutione cum eo fixatur inseparabiliter. Poteris hac uia miscere mineralia uegetabilibus, & ex eis facere medicinam, hoc modo scilicet. Vegetabili destillato lapide usque ad eam destillationem, qua toto priuata sit phlegmate, quod in quinta plerūq; solet contingere. Accipe uitrioli perlucidi boni; cū equali cinabaris optimę terito pondere, soleq; siccare finito, postea carbonibus, donec omnis aquositas absumpta uideatur. Affunde tandem aquā, & igne lento prius destilla, post aucto paulatim, ut in aqua philosophorum acuta solet fieri. Spiritus essentiæ quintæ uitrioli, & cinabaris
uel

uel antimonij, qui lapidem potissimum
constituunt mineralem, cum spiritu quin-
tæ essentiæ aquæ nostræ ardentis benedi-
ctæ miscetur, qui spiritus est anima lapidis
uegetabilis: & hoc decies continuato (pu-
ta post quintam destillationem) hoc est cū
ista mixtione semper noua materialia sint,
& optimè sicca prius quàm in aquam inij-
ciantur. Post decimam destillationem im-
pone aurum pondere supradicto in lapide
uegetabili per se, & in furnum philosophi-
cum collocabis: decem diebus complebi-
tur fixatio tota, quæ in uegetabili per se uix
in uiginti quinque compleretur: quia spi-
ritus unus alium densat. Excellentissimū
opus est hoc ad Alchimiam transmutato-
riam, non ad medicinam. Facta fixatione
procede ad solutionem in balneo per se,
ut in uegetabili per se dictum est. Notan-
dum erit, hunc lapidem ex mixtis non ita
cito solui, prout uegetabilis per se: uerū
citius quàm lapis mineralis per se. Tenet
ergo medium solutionis, quia fit nouem
diebus.

Oportet reiterare solutiones istas & con-
gelationes sæpius, ut medicina melius pe-
netret. Ex plumbo philosophorum extra-
hitur oleum aurei coloris, quo cum si mine-
ralem uel mixtum, aut animale post fixa-
tionem

tionem primā solueris tribus aut quatuor diebus, uel uicibus, lapidem, excusaberis à labore solutionum & congelationum.

Si bene hoc sciueris ab aqueitate separare, iuxtaq; modum operatus fueris mixtionis antea positum, poteris diebus triginta lapidem absolvere. Hoc autem oleum in uegetabili per se nō est necessarium, quòd in eo solutiones citò fiant: si tamen ibidem fieret sublimatio, credo lapidem ampliari posse.

De preciosorum lapidū fabricatione per metaphysicā artem. Cap. XVI.

tum hoc
lapidib;
et huius fu-
ty est ad.
eram ex
piclaro
. Culli qu-
natur in
tamentu
- in 2. dy-
ic. 5. ec-
est cha-
ber ab
hij separaty

Mercurialem aquam extrahe, id est mercurium nostrum in quintam essentiam uegetabilem resolu. Hāc in duas partes diuide, quarum una sit quarta pars eius, altera uerò tres quartę. Tribus è quartis unam accipe cum dimidia, necnon primę quartę mediam partem, quę simul totius mediam partem efficiunt, & ita manebunt tres octauę sub terram sepeliendę, & una octaua pars aeri cum cæteris, prout tamen audietur, exponēda. In alterius medię partis aliquota parte solue Lunę partem aliquam, & postquam soluta fuerit, solutionem istam destilla per filtrum. Quod solutum est serua. Si quid in manica filtrea fecum

fecum remanserit, abijce tanquam inutile. Reliquos planetas omnes in aquæ mercurialis residui parte conueniente solues, & cum eis ut prius de Luna dictum est facies. Quamlibet solutionem filtratam per se destillabis iterum in balneo mariæ, uaporo tamen, donec tota humiditas ascenderit, inq; receptaculum se receperit. Postmodum huius liquoris tertiam partē fecibus suis, quas in cucurbita reliquit, affundes, & resolutum hoc seruabis, & per se. Deinceps soluti duas tertias illas in phialā longi colli pones, & tertiam cum fecibus in aliam sigillatis ambabus Hermetis sigillo. Tandem phialam quæ feces continet, in terrā sub dio sepelies, totam præter extremitatē colli, quæ parum emineat: aliamq; duas tertias aquæ claræ continentem in aerem pones & in altum, ut aere tangatur, ne tamen aliquo lapidis iactu casu' ue frāgi queat. Id ipsum de cæteris aliorum Planetarum solutionibus facies. Phialis etiam duabus includes mercurialem aquam seruatam, & sigillabis ut prius: in una quæ ad aerē est ponenda, sit octaua dicta, & in altera quæ sepe lienda est in terram, sint octauæ prædictæ septem. Hoc negotio solutionē philosophicam absoluisi. Iam ad congelationem ueniendū est. Anno reuoluto iubeas à uitro-
rum

rñ artificibus duplex uas tibi confici, quod
 sphæræ formâ diuisæ per medium habeat,
 superiusq; uas inferiori sic aptatum sit, ut
 ab eo deponi reponiq; ualeat, quoties o-
 pus fuerit. Quo peracto, confice tibi formu-
 las cereas uacuas, uasorum aut cimbarum
 instar, quæ liquore possint impleri, nata-
 req; super aquam. Nonnulli has in formâ,
 qua scindi solent preciosi lapides confi-
 ciunt in hunc modum. Accipiunt ferrum
 ab una suarum extremitatum scissum atq;
 politum, uti lapidem fore cupiunt: hoc in
 oleum immergunt, postmodum in ceram
 liquefactam, & postremò in aquam frigida-
 dam. Vbi iam inuolutum est cera, circum-
 quaq; scindunt eam, ut à ferro forma libe-
 retur. Hac uia scissorum instar sibi lapides
 parant. At ego uix credo fieri posse, ut ex-
 actè res fiat. Quapropter in rotundam, aut
 semirobundam formam quocunque mo-
 do suaderem fieri, postea scindi naturalium
 instar. Erue demum à terra phialas, & alias
 ab aere depone. Deinde sphærici tui uasis
 partem inferiorem aqua mercuriali terrea,
 quæ medietatem eius impleat imbues, &
 super eam natate formas facies. Postmo-
 dum si Mercurialem, Solarem, Lunarem,
 Iouialem, Saturnium, Venereum, aut Mar-
 tialem uolueris lapidem, formas tuas pau-

Id minus imple cereas, quorumuis dictio-
rum Planetarum cœlo, hoc est aqua sua æ-
rea: non ad summum tamen implebis, ne
fortassis effluant aquæ. Tandem superio-
ri sua parte sphericum uas conteges, & ita
clausum aliquot horas maneat, quousque
uideris aquas in formis aliquantulum den-
satas. Hoc percepto uas aperies, & formas
inuerter, ut pasta fixatiuam aquam tangat.
Relinque sic in umbra donec dureascat in
lapidem.

Sed iste processus ad artem magis trans-
mutatoriam, quàm ad medicinam facere ui-
detur, ob terræ cum cœlo simul infusio-
nem. Quò fit ut lapides hac ratione facti,
sint obscuriores illis, qui hoc modo fabri-
cantur.

Cuiuslibet metalli pars uel aqua terrea,
uel essentia quintæ fixatiua, ponatur in ua-
sis inferiorè partem, & per se formis quoq;
supernatantibus uacuis, claudatur superio-
ri parte, clausumq; uas per quartam horæ
partem relinquatur, ut formæ uapore quo-
dam inuisibili fixatioq; repleantur. Post-
modum aperto uase, formæ cœlo seu aqua
repleantur aerea tantum, & rursus clauso
procedatur, ut supra.

Poterunt etiam omnes aquæ terreae in
uas inferius mixtæ simul effundi, formæq;
cœlicis

LAPIS PHILOSOPHICVS.

cœlicis etiam aquis mixtis impleri, procedendo sicut prius, & habebitur lapis unicus Planetas in se complectens omnes.

Aliqui duorum aut trium Planetarū uapores antea dictos, iuxta proportionem ex arbitrio depromptam simul commiscent, ut uulgariter hic infra denominatos lapides preciosos fabricent, coloribusque suis adornent, hoc modo scilicet:

Carbunculus fit ex cœlo Solis, & ex eiusdem aqua terrea.

Adamas ex Lunæ cœlo, & ex eius terra.

Sapphirus ex Lunæ cœlo terraq; Iouis terræ mixtis.

Smaragdus fit ex cœlo Veneris, & ex terra Lunæ.

Topasius ex cœlo Martis, & Solis terra.

Hyacinthus ex cœlo terraq; Martis cum Solis terra mixtis.

Eliotropia fit ex cœlo Veneris et ex cœlo terraq; Martis, cum terra Lunæ permixtis.

Alamandina fit ex cœlo terraq; Martis.

Pallax fit ex cœlo terraq; Lunæ cum æquali pondere terræ Solis.

Berillus ex Lunæ Iouisq; cœlis æqualibus, cum terra Lunæ.

Vnio fit ex una parte cœli terræq; Iouis, cum partibus Lunæ cœli quibus.

Solaris ex cœlo terraque Solaribus lapidis

Lapis conficitur. Lunarise ex cœlo terraq; suis: Iouialis ex utraq; sui parte: Venereus itē, Saturnius, Martius, & Mercurialis ex suis, ut alij partibus constabunt. Multi posunt alij lapides ad imitationē fieri naturalium hac arte: quos recensere longum foret. Verū quisq; iuxta suam experientiam in coloribus eorum, quoscunq; uolet fabricare, necnō si bonus mathematicus fuerit, suis breui temporis (ut etiā requiritur hoc loco) spacio caracteribus insculpere, priusquam aspectus repentini trāseant, optimē poterit.

Quid aliud restat, præter quàm lapidū, & metallorum uires omnium diligenter inuestigare particulares, ac ad medicinam applicare? Sapientes olim insculptis lapidibus tempore constellationum, atq; metallis collo tantū appensis, aut gestatis, plerosq; morbos curarunt absq; superstitione. Vnde quæso uirtus hæc, nisi partim à materia, partim à caracteribus, & potissimum à uirtutibus in materiam per cœlum inditis, & copiosius affluentibus quæ per constellationes medianibus applicationibus de sua potentia deducuntur in actū? Nil mirum sanè considerantibus mundi superioris ad inferiorē, & istius ad illum maximam confœderationē. Siquidem hic in-

G ferius

LAPIS PHILOSOPHICVS.

ferius apud nos moueri nihil potest arte, quod superius itidem non commoueat. Non aliàs quàm si membrũ aliquod in humano corpore læsum fuerit uxori, correspondens in eius uiri corpore, si non actũ lædatur etiam, potentia tamen, ac naturali compassione quadam ob naturalis amorẽ atq; diuini coniugij dolorẽ percipit. Quanto magis in ipsamet natura hoc ipsum fieri necessum est, quæ coniugio diuino constat ex mundo superiore, & inferiore, sic à Deo quidem ordinatis, ut unus eorum nihil contineat, quod nõ sibi correspondens habeat alter. Cum igitur minor mundus, homo uidelicet, corpore uitalique spiritu, sit ad magni similitudinem creatus: rationali quidem ad imaginem Dei, quicquid in maiore fuerit, in minore fore constat. Et sicuti nunquam in superiori celo cessant motus, hominis etiam spiritus uitalis quiescente corpore, uel dormiente, motus exercere suos non cessat, imò potius operatur, quàm uigilare. Pariter si membrum aliquod in corpore tangitur hominis, mox ad spiritum huiusmodi tactus peruenit, ut suprà de cœlo dictum est.

Simile coniugium ergo uidemus inter spiritum, & corpus hominis fore, quale diximus inter cœlum & terram. Iterum qualiscunq;

LAPIS PHILOSOPHICVS.

Is enim; fit in cœlo motus, in hominem influitur, aut in elementa ad usum eiusdem. Quapropter mirandum non est, si fieri ualeant arte lapides preciosis non absimiles, quibus morbi curari possunt hominū, ubi sub aspectibus (ut aiunt) felicibus fabricati sunt. Quanto magis quum resoluti fuerint in suos liquores, & intra corpus adhibiti, remedia futura sunt potentissima.

De plurium unionum, aut preciosorum lapidum in unicum reductione.

Cap. XVII.

Accipe minoris perfecti, cuius antea mentionē fecimus, et ipsum a pertissimis uerbis extrahere docuimus, aliquam partem. Hoc in alembicum paruum super cineres pones, igneq; lentissimo prius destillabis, donec eo calore leui non destillet amplius. Animaduertendum est prius, digestionē per balneum resolui debere perfectum hoc minus, ante primam destillationem nunc positam. Amoto postea recipiente clausoq;, admoueatur aliud, optimeq; lutetur in cōmissura, fortiori que destilletur igne, donec ascendere poterit. Secundum hunc liquorem in uas nouum ponito, destillatoq; balneo Marię ter, qua-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

libet uice refundendo quod destillatum fuerit ad suas feces, quæ quidem uiscosæ sunt, ac dissoluuntur istis affusionibus. Verû tertio destilletur in cineribus. Postea destillatum, nouum in uas iterum positum destilletur in balneo Mariæ quater, singulis uicibus amouendo feces, easq; per se re seruando, quousq; hæc aqua sit clarissima, necnon splendens unionum instar orientalium. Istius usus hic est. Vniones pulcherri mos, licet paruos, in uas uitreũ pone mundissimum, quibus affunde parum istius aquæ iam ultimò destillatæ, ut supernatet aliquantulum: claudatur uas optimè: post horas tres uidebis uniones in pastam albissimam resolutas, & in superficie nabit aqua ualde clara, quam per modestissimâ inclinationem in aliud uasculum effundes absq; turbatione. Relicta quidem in eodẽ uitro pasta, ponatur in balneum Marię cooperto uase per dies tres: excipe demũ. Formã tibi rotundam, & argenteam intus obductam auro diuisam per diametrum, ut illæ sunt in quibus tormentorum globuli funduntur, ab aurifabro iubeto parari, tantæ concauitatis quantos uniones fore cupias. Ad utriusq; partis orificium aureum filum protendatur subtilissimũ, in diametrum, ut pro sui medietate cauet utramq; sicut

sicut protrudi retrahiꝑue ualeat. Postmodum utraq; formæ pars media pasta repleatur, & hoc aurea spatula fiat: indeꝑue mox protenso filo cõiungantur, agiteturq; filũ huc & illuc tractibus, ut forati sint uniones. Aperta forma ponantur uniones in argenteam patinam uel auream, & nõ tangantur manibus, coopertaq; patina sibi simili siccetur in umbra, ne Sol attingat. Formatos omnes filo dicto penetrabis, ut non tangantur manibus, & in uitreo uase clarã aquam de qua superius diximus continente suspendantur, & occluso uase ponantur ad aerem extra Solem diebus octo, pòst ad Solem tribus agitando uas singulis ternis horis modeste satis. Liquoris huius uapore perficientur, & congelabuntur uniones, &c.

Eodem hoc processu poterunt carbunculi rubiniꝑue plures unus fieri, tantæ quantitatis ac uolet artifex, mercurio rubeo tamen, uti suprà diximus, dissoluto semel tantum. Si reliquorum colorum lapides formare uelis, cũ albo mercurio feceris, quia color albus omnium est susceptius, &c. Congelationem ad opus istud, ex præcedentibus inuenire poterit industrius artifex, ista longè præstantiorem.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

De his quæ ad hanc artem apprimè necessaria sunt. Cap. XLIII.

TRia potissimùm in hac arte consideratu dignissima sunt. Primum, ut materiam ad hanc rem idoneam eligamus. Secundum, ut clauem habeamus philosophicam, arcem qua referemus fortissimam, in qua uirtutes à natura minerales omnes reconditæ sunt, ne deprædentur à furibus, ac à philosophis ueris habeantur, qui clauem hanc fabricare norût arte mirabili. Tertiũ, ut uirtutes iam acquisitæ metaphysico magisterio præparentur, cœlestiumque uirtutum digna fiant receptacula. Cognita materia, mox inde clauis est necessaria, qua sine prorsus ad naturalem philosophiã nullus patet aditus.

Postquam introierimus, arcæ nobis tres apparent. Vna thesaurus ingens alij longè felicior ad humani corporis medicinã continetur, sub aquis aereibus & cœlestibus: alijs duabus una continentur aquæ cū aereibus terreæ simul, cum ad ingentes diuitias, utpote metallorum trãsmutationem, tum ad morborum curam: tertiã quidem si miles continentur aquæ, sed ad preciosorũ lapidum fabricationem. Ex tribus istis fontibus

tibus scaturiunt undæ mundo felices, quibus admiranda patrantur in rerum natura. Cœlestes aquæ mineralibus imprægnatæ virtutibus, aeri quum expositæ fuerint per integri circuli reuolutionem, latius imprægnantur cœlestibus uiribus, quibus ad resolutionem omnium, solidissimorum etiâ corporum, aptæ fiunt. Inferiores tamen cœlestes etiam, at expositæ uentri terræ, uirtutes easdem accipiunt eodem tempore, sed alio medio, nempe terreo, quo coagulandi uim acquirunt omnia, & suū argentum uiuum. Inter sulphura quæq; hoc unū est excellentissimum, ut etiam argentum uiuum quod posuimus, præ cæteris præstantissimum, & philosophicū magis existit. Quāquam & alia reperiuntur philosophica, nō tamē in tāra subtilitate uirtutisq; sublimata. Sunt igitur aquæ philosophorū istæ cæteras inter maxime, uidelicet formalis una cœlestis & superior, altera materialis & inferior: quæ tamen ambæ nascuntur ex eadem radice, nec nisi per industriam & applicationem ad artificium hoc differunt. Ut confirmetur quod per Patrem Hermetem nobis prædicatum est, utpote: Quod est superius, est sicut id quod est inferius, ad perpetranda miracula rei unius. Hic uideamus primum artis huius excellentissimæ

restauratorē, duo sub unitatis contenta similitudine ponere, quibus miranda fiunt ex naturalib. opera supernaturali magisterio. Prius uocat superius, id est cœleste, per quod cœlestes aquas intelligere possumus. Alterum inferius nominat, idque possumus ad aquas referre terreas, quas unā & eandem aquam fore dicit: nam ex una & eadem substantia sunt, & natura non differunt, sed accidente solum, id est præparatione. Per mediū aeris namq; superiores uim solutiua acquirunt, inferiores uerò terre medio coagulatiua, quę quidem actiones, accidentia sunt, nō substantię Vide qui hoc Hermetis dictum exponat Io. Tritemius, naturalium philosophorum excellentissimus. Vnarius (inquit) non est numerus, & ex ipso numerus omnis confurgit. Antequam enim aqua cœlestis, cuius mentionem fecimus, in duas partes diuideretur, una fuit, nec per separationem in uasa duo diuisa: uerum per introductionem diuersorum accidentium, ut audistis. Hac ratione tātum, unarius factus est binarius numerorum omnium primus, ut ait idem Tritemius. Est numerus, & numeratur, & non est numerus, & non numeratur. Non numeratur, quia natura simplex est, & accidente compositum. Ideoq; numerari non potest,

LAPIS PHILOSOPHICVS.

potest, quia ante ipsum non est numerus. Intelligitur de unitate, quam alio modo Hermes explicat per similitudinem dicēs, est sicut id, &c. Binarius autem ab Hermete per superius & inferius denotatur. Reijciatur (ait Io. Tritemius) binarius, & ternarius ad unitatem cōuertibilis erit. Idē Hermes, at alijs uerbis, nempe, Ad perpetranda miracula rei unius. Apprimē notandum est hoc loco, duobus modis unitatem ab utroq; sic intelligi. Rerum omnium naturale suum, in specie, numeratur, in quouis indiuiduo particulari non numeratur: nisi cōsideretur ex elementis compositum à natura, tunc numeratur. Non aliās Hermes unitatē numerat per superius & inferius, & ipse Tritemius per omnis numeri constitutionem ab unario. Longē diuersa ratione pōst uterque metitur unitatem: unus reductione superioris, & inferioris ad similitudinem in miraculo positam: alter abiectione binarij, conuersioneque eiusdem in unitatem per ternarium. Mira certē ratione conueniunt in eandem ambosententiam. Est igitur naturalis unitas in binarium diuisibilis uel potius numerabilis, & hic per ternarium ad alteram unitatem, & supernaturalem reductibilis, quæ secunda uerē dicitur unitas, ultrā quam

LAPIS PHILOSOPHICVS.

nullo modo progredi licet. Hoc sic Tritemius. Omnis itaq; naturæ consistens limitibus operatio mirandorum, ab unitate per binarium in ternarium descendit: non prius tamen quàm à quaternario per ordinem graduum in simplicitatē consurgat: nam si quatuor numerare uelis, non aliter quàm ab uno scis inchoandum, & dicis, unum, duo, tria, quatuor: quæ simul sumpta faciunt decem.

Hæc omnis numeri perfecta consummatio est, quia tunc fit regressus ad unum, & ultra denarium non est numerus simplex. Mirantur huius connexionis profunda nescientes, quibus principijs in operatione mirandorum utamur, falsò nos uel dæmonum adiutorio, uel qualibet contra fidem nostram Christianam superstitione inniti opinantes. Nos autem hæc de nobis iudicantes propter eorum quæ præmisimus ignorantiam, non miramur. Quoniam sicut sanctissima testatur scriptura de interna cognitione Dei, quam nemo intelligit, quàm qui accipit: ita his uel nos imbui, uel uti nemo potest, nisi diuino munere lumen singulare acceperit intelligendi ex natura in naturam, fueritque in eo cum lumine ignis, cum igne uentus, cum uento potestas, cum pote-



LAPIS PHILOSOPHICVS.

potestate scientia, & cum scientia sanæ
mentis integritas. Hactenus ille.


His apparet in decade vel unitate se-
cunda perfectionem existere, progressu ab
unitate naturali ad unitatem supernatu-
ralem: binario tamen ad ternarium redu-
cto per quaternarium, uti suprà dictum est,
mediante. Hanc ego sententiam ad insti-
tutum nostrum facere sic intelligo. Qui-
cunque medicinam illam admirabilem &
miracula patrantem adipisci uolet, se i-
psū à binario in ternarium reducat o-
portet per quaternarij gradus, antequā in
rebus alijs naturalib. id facere præsumat.
Homo siquidē naturaliter unus est & non
numeratur: at supernaturaliter in duo nu-
meratur, ut in spiritū & corpus, quæ bina-
rium in eo constituunt. Verū ob cor-
ruptionem primam istud illum superat,
quò fit, ut nihil admirandum producere
spiritus ualeat. Quod si debeat in hac
uita, superandus erit per ternarium bina-
rius, id est corpus ad spiritus naturam con-
formandum est, & spiritus ita corpori con-
iungendus, ut in eo pacem habeat. Quo fa-
cto iam ternarius ortus in unitate secun-
da perfectaq; iubilat: nam ex duobus dictis
& prioribus, per eorum coniunctionem fa-
ctum



LAPIS PHILOSOPHICVS.

ctum est unum tertium. Hæc tamen coniunctio fieri debet per gradus quaternarij, hoc est per elementorum ex quibus constat corpus, transmutationem in unicum & purissimū elemētum, hoc modo. Primò ex terra tui corporis aqua fiat: hoc est ex lapide signiq; tuo corde, molle fiat uigilās q; ad dei, tui quoq; noticiam: ut spiritus imagines in illud non aliàs quàm in ceram sigillo caràcteres imprimi queant. Postmodum ex hac aqua fiat aer: id est, attolle sursum in cœlum ad eum qui te creauit humiliatum iam cor tuum, aeris instar ad suprema semper tendentis, ora q; pulsans ut aperiatu ingenium tuum, ad intelligendum ea quæ Dei sunt. Postremò ex aere hoc fiat ignis: hoc est, desiderium tui cordis omne conuertatur in amorem (cui comparatur ignis ob ardorem) Dei proximique tui hîc in terris, ut flamma hæc non extinguatur unquam. Sic fiet ut per similitudinem tuus binarius, id est spiritus & corpus, in unum ternariū perfectè iūgatur, per quaternariū eiusque gradus, ut audiuiſti. Iam habes, optimè lector, Clauis philosophiæ speculatiuæ manifestationem, liberali quidem animo tibi, studiosis etiam rerum abditarum omnibus in lucem editam, quæ tam

ocultè seruat^{ur} ænigmatibus antiquorum. Ad huius similitudinem philosophiæ chymistice clauem fabricare tibi necessum est. Iam quid obstabit, quin ænigmatica scripta hac in arte ualeas intelligere, ne falsò cum cæteris iudices artis illius professores, etsi miranda faciant, esse necromanticos, at magos & uerè sapientes. Vique uideas quàm paucis, ea quæ tot & tam uarijs uelarunt inuolucris antiqui recentisque magi, tibi nunc exposuerim: nonnulla quæ Tritemius inter modernos eius rei scriptores omnium sagacissimus, Principibus ab eo summè flagitantibus Christianis respondit, apponere minimè pigebit. Videbis in arte hac spectrorum aut superstitionis (quòd falsò dicunt ignari) nihil prorsus adesse, nec eius quidpiam, quod sit contra religionem ueram, aut Ecclesiam Dei. Primò respondet Io. Tritemius Comiti in Vuestenburgh, ad interrogata quædam de tribus Magiæ naturalis principijs, ut sequitur: Sat scio, per clauem hanc, quam tibi dedi prius intelliges, aut ingenio parum uales in similibus. Longi desideratio itineris (inquit) tui ad nos, induxit animum, ut uotis tuis satisfacturi, ad interrogata daremus responsum. Profundorum & secretorum nostrorum quæ sensu per-



LAPIS PHILOSOPHICVS.

percepisti, hæc radix & fundamētū omniū
creaturarū. Prima diuīsiō naturalis radicē
scientiæ consummatæ producit, cuius an-
notatio ista. Quatuor sunt matres eorum,
quæ in ordine nouissimo: & quatuor sunt
patres eorū, qui in principio horum om-
nium nexus, & primū connexus, & ultimū
simplex, purum unicū solum omnia tingit.
Terra simplex elementū purū, & primum
uno procedens, non componitur, non mu-
tatur, non patitur cōnexionem, sed manet
quod est incorruptibile, & in uno consistit
unum, & non unum, non est numerus, &
est numerus, non numeratur, & numera-
tur, inter ipsum & unum non est numerus.
In unitate manet unum, & per comple-
xum efficit ternarium: quem octies com-
plectens mirabili natura omnia reducit ad
unum: uirtus eius à nullo magistrorum
explicari per omnia potest. Non est ipsum
quod colimus Deus, creatura est animi
hominis, imago nec uiua nec mortua, per
quam in omni scientia mirabilis effectus
fit. Et dico tibi amice in summa ueritate
Dei, quoniam quicumque huius puræ sim-
plicitatis simplici noticia sublimatus est,
in omni scientia naturali consummatus e-
rit, perficietque opera miranda, & stupen-
dos inueniet effectus. Bonum simplex uni
cum

LAPIS PHILOSOPHICVS.

eam est, & per ipsum nō solum similia, sed & dissimilia multa fiunt. Terra composita elementum natura purum, simplex & unicum: sed quia cōpositum necessariū sit multiplex, uarium & impurum, reducibile tamen per ignem, in aquam: ab illa in ignē, & ab illo in unum simplex, & est numerus & numeratur, & non est numerus, & non numeratur. Non numeratur quia natura simplex est, & accidente compositum. Ideoque numerari non potest, quia ante ipsum non est numerus. Numeratur autem ab unitate unum non absolutum, sed inclusum: & dicitur unum exclusum, unum inclusum, unumq; per unum ab uno, scilicet ab anima mundi, sitq; ternarius: esse cū uno uult naturaliter, unum per se potens, in uno impotens, in altero impotens, in sphaera semper uoluitur, in unoquoque manet igne unum, sed non sic imaginatur. Si per ignem purificatum ad simplicitatem suam congrua lotionē reducitur, omnia mysteria scientiæ profundæ operari potest. Terra de composito elementum est, & non est elementum per quod binarius in ternarium reducitur, quatuor ab uno gradibus distans. Mira continet, uarium est & multiplex, corruptibile, & tamen extra unitatis circulum
non

LAPIS PHILOSOPHICVS.

non uagatur:huius cum ternario per binarium in uno secretorum omnium magisterium est. Et quęcunq; humanitus adinuenta mirabiliter constant, eius sunt potestati subiecta, & fieri possunt operatione perfecta. Obseruat numerum, gradum & ordinem, quibus omnis mirabilium naturę operatio constat. Miranda sunt quę potens est facere, & plus quàm creditur plura, quę nec Deo iniuriam nec maculam animę inferunt. Per ipsum mirabilia fiunt opera: per ipsum omnium humanarum adinventionum plena cognitio est, & operatio effectiua in quacunq; re obscura: quia uirtus eius ex intellectu procedens nō errare permittit per tres gradus operatē. Discernit omnia quę homines dicunt. Seduci in errorem per ipsum inchoata operatio minimē potest. Quicquid Astronomi, quicquid Mathematici, quicquid Magi, quicquid inuidentes naturę persecutores Alchimistę, quicquid dæmonibus deteriores Necromantici promittunt, nouit discernere, intelligere, rectificare, inuenire, suisq; principijs aptata sine malicia perficere: hoc ipsum elementum non elementum, per numerum à se remotum, cū sibi coniuncto in unitatem simpliciter reductum. Sine huius medij, finis principijq; cognitiōe per numeros gradus &

LAPIS PHILOSOPHICVS.

duſ & ordines, nec magus imaginibus uirtutem daret, ſine crimine, uel etiam cum ſcelere dare poſſet: nec Alchimifta naturam imitari, nec homo ſpiritus compellere, nec futura prædicere uates naturæ, nec quiſquam curioſus experimentorum capere rationem. Omnis itaq; naturæ conſiſtens linaitibus operatio mirandorum, ab unitate per binarium in ternarium deſcendit: non prius tamen quàm à quaternario per ordinem graduum in ſimplicitate conſurgat, &c. prout ſuprà latius. Poſtea ſic air, Magia naturalis, quæ aliquando principiis naturæ inmixta, in ſua ſimplicitate pura conſtabat, tot mendacijs & impuritātib. totq; deceptionibus conſuſa eſt, ut nemo niſi in utraq; doctiſſimus ſit, qui alterā ab altera diſcernere poſſit, intelligere poteſt. Quantos errantes in magia ipſa naturali ſolus ego & non uiros, alioquin doctiſſimos: quorū nonnulli tempus & ſubſtātiā Alchimix impēdentes perdiderunt: nonnulli uirā cū rebus amittūt: alij medicinā ex ipſa cupientes elicere, poſt longos labores nihil proficiunt: alij mirandorum effectuum ſecreta perſcrutantes, ad nullam experiētiā peruenire potuerunt: alij futura prædicere geſtientes, pro ueris falſa loquuntur: hi dum

H

opi-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

opiniones sui capitis uentosas ingerunt, ab expertis dudum conscriptis, quæ non intelligunt bona ueraq; , mala & falsa imperitè efficiunt. Nota tria principia in magia ista naturali occulta, sine quorum perfecta noticia, nullus operantem sequitur effectus. Primum principium in uno consistit, non à quo, sed per quod omnis mirandorum naturalium uirtus producitur in effectum, de quo diximus: quia purū ab uno procedens nō componitur, neq; mutatur. Ad ipsum à ternario & quaternario fit ad monadem progressus, ut compleatur denarius: per ipsum enim est numeri regressus ad unum, simul descensus in quatuor, & ascensus in monadem. Impossibile est compleri denarium, nisi per ipsum: monas in triade læta conuertitur. Omnes hoc principium post principium monadis ignorantes, nil in ternario proficiunt, nec ad sacrum quaternarium pertingunt. Nam etsi magorum libros omnes habeant, siderū cursus, uirtutes, potestates, operationes, & proprietates perfectè cognoscant, ipsorumq; imagines, annulos, sigilla, & secretissima quæq; ad plenum intelligant: nullum tamen mirandorū consequi possunt in suis operationibus effectum, sine huius principij

pij

LAPIS PHILOSOPHICVS.

pñ à principio cognitione in principium.
 Vnde omnes quotquot uidi in magia natu-
 rali operâtes, aut nihil consequuti sunt,
 aut ad uana friuola & superstitiosa, post
 lōgas & inutiles operatiōes, desperationē
 prolapsi sunt. Principiū uerò secundum, or-
 dine, non dignitate quidem, à primo sepa-
 ratum, quod unum existens facit ternariū,
 est quod operatur miranda per binariū. In
 uno est enim unum, & nō est unum, est sim-
 plex, & in quaternario cōponitur: quo pu-
 rificato per ignē in sole, aqua pura egredi-
 tur, & ipsum ad suā simplicitatē reuersum,
 cōplementū operanti mōstrabit occulto-
 rū. Hic centrū est magiē naturalis, cuius cir-
 cunferentia sibi unita circulum repræsen-
 tat immensus ordo in infinitum: uirtus
 eius super omnia purificata, & simplex mi-
 nor omnib. quaternario super gradu cōpo-
 sita. Quaternarius autem Pythagoricus nu-
 merus ternario suffultus, si ordinem grā-
 dūq; obseruat, purificatus purusq; in uno,
 ad binarium in ternario mirāda & occulta
 naturē pōt operari. Hic est quaternarius, in
 cuius mēsurā ternarius binario cōiūctus in
 uno cūcta facit, quæ mirabiliter facit. Ter-
 narius enim numerus ad unitatem redu-
 ctus per aspectum, omnia in se continet, &

LAPIS PHILOSOPHICVS.

quæ uult potest. Principium tertium per se non est principium, sed inter ipsum & binarium est finis omnis scientiæ & artis mysticæ, ac infallibile mediij centrum: in alio quàm in ipso facilius non erratur, quoniam paucissimi uiuunt in terris, qui profunda eius intelligant. Varium est compositum, & per septenarium in ternarium octies multiplicatum consurgens & manens fixum. In ipso est consummatio numeri, graduum, & ordinis: per hoc omnes philosophi, occultorum naturæ ueri inquisitores, mirabiles effectus consequuti sunt: per ipsum ad simplex elementum in ternario reductum, subito fiunt infirmitatum curæ miraculosæ, & naturaliter omnium ægritudinum: opusque in magia naturali & præternaturali operantis, consequitur effectum. Fugiunt dæmones, acceduntq; uocati secundum dispositionem quaternarij. Prædictio futurorum per ipsum uerificatur, occultorumq; insinuatio, non aliunde, quàm per ipsum à natura percipitur. Hoc unico medio secretum naturæ aperitur Alchimi-
stis, sine quo nec intellectus artis acquiritur, nec operationis effectus inuenitur. Errant, crede mihi, errant omnes, qui sine istis tribus principijs quicquam operari in occultis

LAPIS PHILOSOPHICVS.

cultis naturæ scientijs se posse confidunt: maior autem causa erroris est, quod sapientes olim secretis naturæ imbuti, hæc uel penitus tacuerunt, uel uim obscuritate inuoluerunt, ut non nisi à sibi similibus intelligi uerè queant. Secreta est huius institutionis philosophia cœlestisque, in qua si quis scire & intelligere uerè cupit aliquid, hominum tumultus fugiat necessum est, mundum deferat, cœlum non oculis tantum, sed mente contempletur. Spiritus Dei ubi uult spirat, quem uult illuminat, quem suo numine obumbrauerit, in omnem ueritatis cognitionem inducit: quod qui acceperit, Deo gratias agat, studeatque fructibus operum bonorum correspondere pro uiribus acceptis, accepisseque se recognoscat, & ita non inueniet unde superbiat. Ille autem cui scire ista sublimia donatum non fuerit, aut socordiam suam intelligat, quia non laborauit ut sciret: aut misericordiam Creatoris laudet, quia in eius utilitatem impedimenta fore uoluit ut nesciret: aut si non acquisierit, Deum sibi non extitisse debitorem tantæ donationis fateatur, & non murmuret. Amicus es, tibi consulentem amicum audi,

LAPIS PHILOSOPHICVS.

& factum intelliges. Propinquorum uictor ignem inuidiæ, non aerem calca mortalium; Dei immortalis odio: periculum minatur leuitas. Fuge synodum omnium per hominem, non hominum etiam cœlestium. In nidulo hirundinum salus tua, periculum gallinarum. Velum raptum à uento persequeris, fatigaberis in septenario, sed per ternarium in unitate confurges iterum, & felicem te reperies. Si operationes tuas à sole, quem tibi natura uidetur abscondere, ut à cunctis ad uerum solem, qui Deus est, per studium cognitionis, purificata ab inferioribus mente, in desiderio animæ, feruore sanctissimi amoris conuerteris, & alium ostēdet. Quia diuini amoris ars longa, tempus uerò breue est, præstatque Creatorem quàm creaturam in ueritate semper diligere. Per alias Illustrissimo Principi Ioachimo Marchioni Brandenburgensi respondet, ut sequitur: Magia autem naturalis pura est, solida, stabilis & licita, quæ Principes maxime decet acornat, ab Ecclesia Dei nunquam prohibita, nec etiam iure prohibenda: quippe quæ puris naturæ principijs innititur, nullamque superstitionem admittit. Huius tria sunt
princi-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

principia omnino secretissima, quæ nulus philosophorum literis aliter quàm occultissimè, inuolutisque mysterijs denodauit, ne ad prauorum noticiam hominum peruenirent, & per illa multa patrerent mala. Sunt autem ista principia intellectu hominum difficilia nimium, & soli homini ab astris, arte, ingenio & natura speciali conditione disposito peruia, sine quorum cognitione perfecta, nihil proficiunt in magia operantes. Te autem, Illustrissimè Princeps, in magicis & occultis naturæ uirtutibus, non solum per desiderium occupatum, sed etiam apprimè eruditum & expertum fore, tuus mihi dixit orator. Ego quidem an ista principia habear, cum nesciam, mitto gratiæ tuæ duas epistolas, quas dudum scripsi amicis rationem scire secretorum meorum cupientibus. Eorum explanationem per literas dare difficile est, nisi totius magiæ fundamentū, rationes, operationes, modū, & ordinē, non epistolis, sed libris magnis uelim explicare: quod occupationes meæ prohibēt, & breuitas temporis nō admittit. Verum si tua uelit Serenitas, ut opus, licet arduū ualde, aggrediar, me facile prouocabit, non paruo temporis spacio tamen absolui potest.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

Vehementer enim lætor, & gaudeo, te his artibus & studijs delectari, quæ solos Principes decent, quæque Reges ueteres, atque præcellentes Imperij Duces amauerunt. Nec hodie Principem uiuere crediderim (oratoris tui miranda relatione inductus) quem aut tibi præferendum in his iudicem, aut cui secreta mea, & quicquid in magicis sum assecutus maluerim aperire. Quid enim pulchrius, quid utilius, quam Principem genere, rebus & sapientia insignem inuincibilemque exposcam eis delectari studijs, quorum usu Reges, & Principes olim sapientes & potentissimi, cæteris in terris omnibus meruendi facti sunt? Non solum his studijs mirabilibus potentes meruendi sunt effecti, subditasque sibi gentes prudentissimè gubernarunt, sed etiam cū diuitijs, honore, felicitateque nomen acquisuerunt æternum. Utinam Reges & Principes nostri temporis omnes, tuæ Serenitatis studium imitarentur: quàm bene Respublica regeretur, quàmque felices existeret in hoc seculo Magnates, & postmodum in æterna uita? Magia siquidem naturalis non solum effectus operatur uisibiles, sed etiam in intellectum ipsius hominis in ea periti mirabiliter in cognitio-

ne

LAPIS PHILOSOPHICVS.

ne diuinitatis illuminat, inuisibilesque fructus animæ præstat.

Sed uidemus nomen Magiæ cunctis penè hodie hominibus inuisum & odiosum, ut omnes in ea studètes una sentètia damnent, omnemque usum eius Christianæ religioni aduersum penitus, & contrarium existiment. Et hæc bonæ sanctæque scientiæ magiæ naturalis iniusta damnatio unde putas serenissime Princeps, exordium sumpsit? meam sententiam accipito.

Antequâ ueteres illi sapientes philosophi Principes, & Reges in scientia magiæ naturalis perfectè imbuti ab hac luce decesserunt, scientiam occultissimis secretissimisque mysterijs obuolutam istam studio reliquerunt, ne indignis ad eam aliquis pateret accessus. Qui scripta eorum legere, & operari in eis uoluerunt homines, bifariâ processerunt: quidam enim ex eis cum legissent miranda sapientum in magicis experimenta, desiderio & curiositate attracti, quod etiam nonnulli faciunt hodie, operari secundum faciem lectionis cœperunt. Qui cum nullum consequerentur promissæ operationis effectum, propter omnimodam sui ignorantiam, libros optimos, & experientia probatos, intelligentiarum ue-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

lutinanes & friuolos cū ignominia abijciē-
tes cōdemnarūt. Alij uerò præscripta ratio-
ne infructuosè laborantes, cū nihil in cōpo-
sitione rerum magicarū proficerent, seq; ar-
bitrarētur promissione auctorum esse dece-
pros, ne soli uiderentur abducti, sed plures
haberent socios erroris, maiora quàm inue-
nerūt promittentes uana, friuola & cōficta
scienter libris sapientū immiscuerunt, cara-
cteres uarios cum ignotis nominibus infe-
rentes, in quibus magna latere secreta, per
quorū scientiā admiranda fieri posse, dixe-
rūt. Alij non cōtenti prædicto modo homi-
nibus illudere, ut naturalem magiam quā
non intelligebant magis cōfunderent, dia-
bolicas institutiones addiderunt: quibus
usq; adeò fœdata & confusa fuere uolumi-
na sapientum, ut non solum à studiosis nō
intelligi hoc tēpore, & emendari nequeāt,
sed quod grauius est, ab omnibus penè ui-
ris bonis, qui ea discernere nequeunt, cum
non didicerint, tanquam mala reprobā, su-
perstitiosa diabolica, & sacrosanctæ fidei
nostræ contraria condemnentur: unde ma-
gia sancta & bona, rectè & purè, licet occul-
te, ab auctorib. olim cōscripta, ita cōfusa de-
turpata & infecta est, ut nomen eius audire
inter Christianos uideatur horrendū, sitq;
horrens

LAPIS PHILOSOPHICVS.

horrendum omnibus, & non tam inuisa quam impenetrabilis. Itaq; cum non sint hodie, qui naturalē magiam à superstitione & uana secernere queant, sancta iacet cum profanis turpiter contempta, usq; adeò quòd prædicatores uerbi Dei, ac animarum Medici, populum omnem Christianum à multis annis, palam & sub magnarum excōmunicatione cēsurarum, ab eius obseruatiā & lectione arcendo prohibeāt, usum eius omnib. Christianis penitus interdiciant: & libros huius sciētiae quorquor inueniri potuerunt, igni tradiderunt comburendos. Quòd si magia ipsa naturalis ad primam puritatem suam reduceretur, fieret cunctis denuò amabilis, & maximè utilis Principibus. Sed quis tam idoneus, quis tam doctus & potēs, qui hoc opus agredi possit? Nō est unius diei negociū, nec uiri pauperis opus, nec ineruditi: ubi et sciētia profundissima in omni penē scientia requiritur, & opes ut uolumina multorū cōportari queant. Multos inuenimus multa magnaq; promittentes, qui compositionibus imaginum dant operam, sed proueniētes ad effectum sine superstitione paucissimos. Et quia tuā Serenitatē Magnifice Princeps, studio rerū abditarū, quę magia i-

psa

LAPIS PHILOSOPHICVS.

psa naturali perficiuntur, deditā scio, quantum licet pandam tibi paucis, quæ nunquam dixi: quibus etiam cognosces quem, admodum in hac profunda scientia sit operandū. Sunt enim homini cuius in magia studere, & operari cum utilitate uolenti, subiecta necessaria. In primis necessariū est, ut à natura sit ad istam artem non solum inclinatus, sed etiam dispositus, aut saltem præceptoris magisterio disponibilis, per rectificationem à ternario in unitatem per binarium diuisum. Quod explanare literis apertius nequaquam ualeo, sermone uerò possum, non etiam omnibus, sed his duntaxat quos intelligentia perlustrauit. Secundò oportet linguæ sufficientem habere noticiam, ut uulgaris non capiat tantam scientiæ ipsius magiæ naturalis maiestatem. Astronomicæ fundamentum institutionis etiam scire necessum est, aut saltem alium ad uotū habere qui sciat. Tertiò necessaria copia librorum in hac scientia, solum eorum qui sunt emendatissimi, quales hodie paucissimi reperiuntur, uel ut præ manibus, & in promptu sit aliquis, qui ueraciter eorundē emendare uitia, nō augere, possit. Quartò præceptor doctissimus & expertissimus in hac arte necessarius

LAPIS PHILOSOPHICVS.

rius est, quòd hæc scientia tantis inuoluta sit mysterijs, ut sine doctore peritissimo nō queat apprehendi: nisi Deus omnipotens mentem singulari dono uelit illuminare: quod rarissimè fieri consuevit. Quintò requiritur uniuersi totius superiorum, & inferiorum diuisionis cognitio, ab uno usq; in quaternarium, in tenario quiescentem. Item oportet ordinem descensus & ascensus, gradum, numerum, inflexum & reflexum, esse & non esse in unum & tria: hoc uerò scire difficillimum est, quia omnis mirandorum effectuum radix, quocunq; modo fiant in magia tam naturali, quam supernaturali, huius principij fundamento innititur: quocirca omnis qui hunc ordinem apprehenderit, ipsumq; modum intellexerit, consummatus erit in omni magicæ scientia profunda, mirandusq; in operatione consequetur effectus. At quia hæc scire difficillimum, paucissimi cum utilitate, multi uerò sine fructu laborant in magia. Sextò convenientem arti uiuendi modum ut cognoscat, oportet, ordinemq; laborandi, temporis horam, opus operisq; dominum, id est planetarum, locum aptū, formam, materiam, & materiæ commixtionem, purum & impurū, simplex et compositum,

LAPIS PHILOSOPHICVS.

positū, simile ac diuersum, cōiunctorumq; nexū: & post hęc omnia suęmetipsius mēsurā animæ uirtutē, & bonitatē ineundi potētia. Septimò, ut sciat sub cuius planetæ dominio spiritus horæ, diei, temporisq; sit quælibet res mundi, secundum substantiā, accidens, & effectū maximè per quem operatur. Inferiora namq; superiorib. subiecta sunt, & sola similitudine, quæ substantia, accidente, potētia, uirtute, numero, gradu, ac proprietate cōstat, per applicationē unius ad aliud, modo in arte firmato, mirandorū in magia naturali sit utilis operatio. Octauò, necesse est scire in magia naturali nec nō operantē intelligere proprietatē intelligentiarū oēm, gradus, loca siue locationes, nomina uerbāue, & officia seu opera, quæ admodum se habēt ad extrema in ordine, quomodoq; per eas operādum sit in quælibet intentione uniuersali: aut primū necessaria est scientia, per quam certè perficiuntur, quemadmodum caro ne putrescat, sale conseruatur. Nonò, in his quæ solus perficere non potest, socios eum oportet habere, uel natura dignos, uel institutione dignificatos: quia sociorum indiguitas operationis effectū impedit in omnib. operationib. magiæ tā naturalis quàm
super-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

superstitiosæ, ac etiâ supernaturalis. De-
cimo, oportet in magia operatẽ firmum
esse confidentia, & de consecutiõe effectus
nullatenus dubitare uel hæsitare: nõ ob id
quòd credulitas aliquid cõducatur in his, sed
quòd hæsitatio firmitatem operantis ani-
mæ per medium in extremum frãgit, debi-
lemq; facit: sine cuius uirtute stabili, non fit
à superioribus influxus optatus. Vnde-
cimo, oportet uolentem in magia naturali
cum fructu operari, secretissimè conser-
uare omnia, nulliq; hominum profectum,
uel defectum operationis, nec operationẽ
ipsam, neq; uoluntatẽ, nec artem, neq; tem-
pus reuelare, nisi præceptori uel discipulo.
Quia hæc scientia publicum fugit, diuulga-
taq; raro perfectos fructus edit. Cæterũ ad-
uiram doctissimum respondens hæc scri-
bit: Verum (ut Hermes inquit) sine menda-
cio certũ, & unitatis cognatione uerissimũ.
Quod est superius, est sicut id qd est inferi-
us, & quod est inferius, est sicut id quod est
superius: quia solis unitatib. cõstat omnis
numerus, ad perpetranda miracula unius
rei multa. Nõne res oēs ab una re fluũt bo-
nitate unius, et quicquid unitati cõiũgitur,
nõ potest esse diuersum, sed fructificat sim-
plicitate, & aptatione unius? Quid ex uni-
tate

LAPIS PHILOSOPHICVS.

tate nascitur? Nōne ternarius? Accipe. Vnarius est simplex, binarius compositus, ternarius uerò ad unitatis reducitur simplicitatem. Non sum Tritemius mentis triplicis, sed in una mente numero gaudens ternario, qui uerè parit mirabilem foetum. Pater eius est Sol, mater uerò Luna. Portauit semen in utero uentus, terra nutriuit. Pater omnis perfectionis totius mundi hic est. Virtus eius integra & immensa: si uersum fuerit in terram. Separabis terram ab igne, spissum à subtili, & ternarius iam sibi reditus cum ingenio, & suauitate magna, à terra conscendet in cœlum, iterumque uirtute & pulchritudine decoratus reuertetur ad terram, & recipit uim superiorem, & inferiorem, eritque iam potens, & gloriosus in claritate unitatis, omnem aptus producere numerum, & fugiet omnis obscuritas: unum est principium purum. Binarius ab unitate recedens, componitur, quia impossibile est duo fore principia. Solus ergo ternarius sacratus, uirtuosus, & potēs, binario superato in suum principium, non natus, sed similitudinis participatione reuertitur, in quo sine contradictione omnia mysteria intelligit mens arcani pulchrè ordinati. Hęc est totius fortitudinis pulcherrima

LAPIS PHILOSOPHICVS.

ma uirtus, quæ uincit omnia mundana, & penetrat corpus omne, tingens unūquodque pulchritudine optabili: sicuti Alchimici promittunt in corporibus compositis, sed errant, falluntur, & omnes decipiunt, à quibus libenter fuerint auditi. Volunt imitari naturam, & facere partes, quod solius est uniuersalis, cum radicem uirtutis naturæ nō intelligant. Non acquiescas insipientibus Alchimistis, qui fatui sunt, & simiarum discipuli, hostes naturæ, cœlestiumq; contemptores, sine quorum intelligibili cognitione, nihil est Alchimia: sed qui terrena non intelligit (sicut Dominus noster Iesus Christus dixit) cœlestia quomodo inueniet? Nostra philosophia cœlestis est, non terrena, ut summum illud principium, quod Deum nuncupamus, intuitu mentis per fidem & cognitionem fideliter aspiciamus, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, unum principium, unum Deum, unumque summum bonum in Trinitate personarum, sempiternum existentem uerè credentes, purè cognoscentes, & cum feruentissimi amoris & seruitutis cultu semper adorantes, à quo sunt omnia quæ ulpiam esse possunt. Ad hanc nisi

LAPIS PHILOSOPHICVS.

mēs animata cōsurgat, nihil eorū quæ pulchra sunt, intelliget, sed in sua tabe scet ignorantia. Non est uulgaris ascensus iste, neq; horum est ad eum imitatio sufficiens, qui una duntaxat ala sursum feruntur: sed omnino paucissimis familiaris, illis uidelicet, qui semet in unitatē non temere nec perperam reduxerunt. Multi quidem conantur, sed non omnium est in mentē ternarius. Nonne suspecturi cœlū, necessariò primū caput eleuamus, reducimusque posteaquam suspeximus? Solis licet oculis intueri solem: aures non uident. Vt igitur cōscendat animus, nō auris fiat, sed oculus & cor: fiatq; ex ternario unitas participatione bonitatis ad principium, quia unum est bonum omnipotens, non duo neque plura. Nisi enim fiat unitas, non fiet similitudinis in mente coniunctio, neq; boni participatio, & sine his nulla transcensio: nisi enim hæc præcedant, superiorum intelligentiā, neq; inferiorum propriā cōsequi proterit quis operationē. Res autē tam uniuersales quàm singulares necessariò, ac rerū conditiones, quædam sunt manifestæ, quædam manifestiores, & quædam manifestissimæ. Et aliæ quidem sunt occultæ, aliæ occultiores;

LAPIS PHILOSOPHICVS.

tiores, aliæ occultissimæ, tam sensui quàm rationi: quam diuersitatem operatur ipsarum rerû natura. Hinc fit quòd quidam homines cæteris euadunt sapientiores. Magis autem sapiens dicitur, qui minus perceptibilia percipit. Numerus ordine constat & mēsurā. Ordo quòq; sine numero, & mēsurā fore nō potest. Mēsurā aut & numero cōstat & ordine. Vnitas hīc & ternarius binariū non admittit, sed oēm exoti multitudinē, in nata sibi puritate simplicissima in primo cōsistūt. Hęc ad superos uia, per quā antiqui sapiētes intelligibiliter profecti, rationis ductu, plurima perceperūt; quę ultra humanā cōprehensionē à nostris nunc reputātur sapiētibus. Vis audire plenius? Studiū generat cognitionē, cognitio autem parit amorē, amor similitudinē, similitudo cōmunionē, cōmunio uirtutē, uirtus dignitatē, dignitas potentiā, & potentia facit miraculum. Hoc iter unicū ad finem magicarū perfectionum tam diuinarū, quàm naturalium: à quibus arcetur, & confunditur procul omne supersticiosum, prestigiōsum, atque diabolicū. Enimuerd nihil aliud per magiā intelligi uolumus quàm sapientiā, phyicarū scilicet metaphyicarūq; rerū intelligen-

I 2 tiam,

LAPIS PHILOSOPHICVS.

tiam, quæ quidem diuinarum, & naturalium virtutum scientia constat. Harmoniam celestem non materialem, sed spirituales consonantiam nobis suspiciendam scias oportet, ubi numerus, ordo, & mensura per ternarium in unitatem conveniunt, ad quam consonantiam inferiora nostra omnia sunt conformanda. Fatuum est, harmoniam arbitrari celestem stellarum consonantium causante motu perceptibilem auribus formare sonum. Est autem harmonia celestis, numero, ordine, & mensura distributionum corporum inviolabilis consonantia. Sed hanc supergredi necessum est, ut ternario paretur ascensus, ad eam quæ supercelestis est, harmoniam, ubi nihil materiale, sed spiritualia sunt omnia: inde menti assumenda similitudo venit. Stellaris enim harmonia, mentem nec dedit, nec influxit. Quidam philocryphus dicebat, Quicumque conditionem celestis harmoniæ notam haberet, tam præterita, quam futura cognosceret. Quis autem mihi dabitur ex millibus unus, qui harmoniam hanc intelligat celestem? Ad supercelestem mens nata est, cuius similitudine uiuit. Astra nihil intelligunt, nec sentiunt quidem, unde

LAPIS PHILOSOPHICVS.

de nec sapientiam menti nostræ conferūt, nec aliquod in nos dominium habent, qui spiritu ambulamur, cōfidentes Dominum Iesum Christum omnia in sua potestate habentem, ad cuius nos similitudinem prouiribus fideliter oportet conformare. Ipse est enim sapientia Dei patris, ipse est fons & origo scientiarum, ipse est animi centrum, per quem facta sunt omnia. Abeant homines temerarij, uani, & mendaces Astrologi, deceptores mentium, & frivola garrientes. Nihil enim ad mentem immortalem, nihil ad scientiam naturalem, nihil facit ad sapientiam supercœlestem stellarum dispositio, sed corpus in corpus duntaxat suum habet imperium. Mens est libera, stellis non subijcitur, nec earum influentias concipit, nec motum sequitur, sed supercœlesti principio, à quo & facta est & fœcundatur, tantum communicat. Respondens alteri hoc inquit, Quemadmodum uerò non est una omnium ad scientiam properantium intentio, ita nec finis quidem unus.

Aliqui namque multa scire cupiunt, eo tantum sine ut sciant, & fructum suæ curiositatis unum, & in nihilo consistentem

LAPIS PHILOSOPHICVS.

recipiunt. Alij scire uolūt propter cōmodū temporale, ut scilicet diuitias & honores assequantur, ac dignitates: qui quòd aliud nil quàm turpē exercentes quæstum, ipso sciētię sacro nomine penitus censendi sunt indigni. Et quot hodie ad scientiā in hunc finem conferre se reperiuntur? Et nonnulli sunt qui scire uolunt, ut ipsi ab hominibus sciantur, quorum fructus scientiæ uanitas est. Omnium præscriptorū intentiones ad scientiam reprehensibiles existunt, & finis culpæ ac iudicij rationi obnoxius. Sunt uerò alij qui scire cupiūt, ut proximos in amore Christi instituant ac ædificent ardentius, & horum finis charitas est: & fructus, si uita doctrinæ responderit, æterna felicitas. Alij aut existunt, qui scire uolunt, ut ipsi in lege Dñi ædificentur, quorum finis, prudentia: & merces, uitæ sempiternę beatitudinis retributio. Vides nunc amice, quis debeat nostræ finis esse scientiæ, & qui nos scire deceat. Cum ergo finis scientiæ speculatiuæ sit Veritas, & practicę finis, opus, tantum sci mus, quantum de cognitione Dei omnipotentis apprehendimus, qui solus est Veritas: tantum uerò cognoscimus, quantum diligimus. Scientia enim uera & salutaris Dei parit cognitionem.

LAPIS PHILOSOPHICVS.

gnitionem, cognitio amorem, amor frequē-
tiam, frequentia familiaritatē, familiaritas
fiduciam, fiducia omnium quæ postulaue-
ris impetrationem. Scientia quippe uirtu-
tis cultum præcedit, quia nemo potest fide-
liter appetere quod ignorat. Cognitio ue-
ri, & amor recti certissimum ad felicitatē
parant introitum: Præcedit autem, sicut di-
ximus, amorem cognitio, quod nemo pos-
sit ignotum amare uerè. Propterea dixit Pa-
tri dominus noster Iesus Christus in Euan-
gelio, Hæc est uita æterna, ut cognoscant te
solum Deum, & quē misisti Iesum Christū.
Quid'nā aliud est illa supercelestis beato-
rū spiritūū amœnitatis fruitio, quàm diui-
næ maiestatis cognitio & amor? Salutaris
enim sciētiæ cognitio, annexū sibi habet a-
morē, nec potest mens intellectualis sempī-
ternæ fruitionis habere consortiū, si aut co-
gnitio fuerit sine amore, aut amor sine co-
gnitione. Dæmones quidē mali cognoscūt,
sed quia nō habēt amorē, ad fruitionē quæ
ex utroq; , & nō ex altero solo nascitur, mi-
nimè pertingunt. Amorē unius summę ue-
ritatis Gentiles quidā, & extra Christianis-
mū positi hodie, forsitā multi habere uidē-
tur, sed quia nō cognoscūt Patrē uniuersita-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

tis solum uerum Deum, & quem ille misit Dominum, nostrum Iesum Christum in suis cogitationibus euauerunt, & ad fruitionem summæ bonitatis nequaquam perueniunt. Dicit autem ipse Saluator noster Dominus Iesus Christus de illis qui ipsum in mundum uenisse non cognoscunt per fidem in sancto Euangelio, Qui non credit, iam iudicatus est. Vera enim cognitio ex fide est, & amor ex cognitione. Homo ergo fide carens nullam habet cognitionem. Qui autem non habet cognitionem, amore caret. Et qui non habet amorem, fruitione frustratus est. Hoc enim est, quod ipse Dominus Iesus iam ascensurus in cælum suis discipulis reuelauit, dicens. Euntes in mundum uniuersum, prædicate Euangelium omni creaturæ. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: qui uerò non crediderit, condemnabitur. Prima itaque ad Deum uia est, scientia siue cognitio per fidem, sine qua nemo saluabitur. Ad hanc ueram scientiam, omnes aliæ scientiæ studiaq; referri debent: quod nisi fiat, inani stultoq; labore consumentur isti sapientes, qui distinguunt sua studia ab illis quæ diximus. Illa quam præposuimus scientia

LAPIS PHILOSOPHICVS.

gentia uera, suum scientē compūctiōe plurimum afficit, nō extollit, superbire non finit, at gementem efficit, iuxta uiri sapientis dictum hoc, Qui addit scientiam, addit & dolorem, eo quōd in multa scientia, multa sit indignatio. Prouideamus igitur, ut studia nostra uera sint, dum tempus habemus. Hactenus ille. Verū ut ad maiorem eorum quæ præscripta sunt explicationē ueniamus, Impossibile fuerit cuiquam hominum ad hanc occultissimam artem peruenire posse nō uocato. Vocatio tamen à pulsanibus atq; diligentibus accele ratur, ut quum studio per speculatiuam philosophiam directo, quis ad fontem scientiarū omnium cor suum uerē direxerit, eo qui sequitur artificio. Huc referri debet id quod nuper de speculatiua philosophia scribens edidi his uerbis:

Speculatiua philosophia dicitur bene compositæ mentis à corpore uoluntaria distractio: qua facilius circa ueritatis cognitionem uersari queat animus. Ad bene uereq; speculandum, requiritur etiam bona corporis dispositio, quæ mentem non impediatur: hæc dupliciter acquiri potest, natura scilicet, uel arte. Quæ naturalis est, ar-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

te iuuari potest, necnon id adipisci quod à natura hac in parte negatum fuerit: præcipuè rationis usu, tandem sobrietate uictus, & medicinis philosophicis: horum unico uel omnibus simul adhibitis remedijs. Verum ut melius intelligatur, quid hæc sibi uelint, ab omnibus definitionis terminis, ad ultimum usque ueniendum. Mens bene composita dicitur, quoties animus cum anima tali uinculo iunctus est, ut corporis appetitus frenare ualeat. Corporis bona dispositio, quum suis corruptis appetitibus minus fuerit obnoxium, intelligatur: & optima, quum partium eius componetium excellentiorem temperaturam acquisierit: tunc minus quæ sua sunt appetit, menti quæ sit obedientius. Quicquid appetit corpus, id corruptum est, uerum nihil appetere potest, nisi per facultatem animæ, quæ corporis est motrix: hæc simpliciter mouet absque boni uel mali conceptione: Corpus huiusmodi motum suscipit, & per sui corruptam naturam in malum appetit exequi, nisi resistat animus, qui nil nisi bonum suadet. Est igitur anima bonum inter & malum sita, suamque boni habet optionem per bonum, & mali

LAPIS PHILOSOPHICVS.

Si per malū: permittente bono (nō aliās) tale malū fieri propter continuā resistantiā, quā facit anima corpore tracta, contra tractū animi bono moti: quæ propriè pertinacia mali cōtra spiritū suadentē omne bonū dici potest. Vt hæc melius intelligi queant, sciendū est, hominē tribus potissimis constare partib. animo scilicet, anima, & corpore. Dicitur animus spiraculum uitæ. Anima quidē organū est animi, hoc est spiritus, ueluti corpus organū est animæ: quæ uita corporis est, & substātia media corpus inter & spiritū sita. Hæc si magis adhæserit animo quàm corpori, mēs exurgit, ac internus homo: si contrā corpori magis quàm spiritui, nō fit mens, at externus homo dicitur, & tenebrarū abyssus. Trib. etiā delectatur animus, Ratiōe uidelicet, Intellectu, & Memoria. Ratio speculatiōis imaginē intellectui representat, hic eā arcane cōseruādā exhibet memorię. Ratio prima, mētis est eternę ppetuus & inuiolabilis ordo, cuius homo factus est particeps ex dono Dei, simul & intellectus: q̄ ratiōis est apprehēsiō, nō secus ac memorię: quę qdē amborū cōseruatio dici pōt. Anima duob. cōstat, motu scilicet ac sensu. Motus ē aut naturalis, uel acci-

den-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

dentalis. Sensus est uisū uel auditū, degustatā, olfactā uel tactā rei perceptio. Nā corporis membra, per quæ sensus ab anima percipiuntur, sensuum propriè uocamus organa. Sensuum perceptio rerum præteritarum noticiam præsentium repræsentatione reuocat in memoriā: hanc animalia bruta cum hominib. communem habent: nam illa solum præsentibus oblati, eadem sensu recolunt. Est & alia radix memoriæ per quàm excellens, quæ nulla repræsentatione media, sed spiritus nunquam otiosi sedula tantum agitatione, dictā colit memoriā, uirereq; perpetuū facit: hæc memoriæ continuatio rationis cultum subsequitur, & est homini solo contingens. Ergo sensus est communiter animalis, ratio uerò particulariter intellectualis: quia non intelligūt bruta, nisi per sensum præsentem: animalia rationalia tamen per intellectum à ratione motum & sensum, posteriore sine uel medio. Iterum animus & corpus in rationalibus opposita sunt extrema contrariaque, quæ nunquā possunt coniungi, nisi per mediam animam & uitam, de utroq; participantem inimico: sed quia alterum extremorum est perfectum, & alterum imperfectum,

LAPIS PHILOSOPHICVS.

Etum, si motus fiat à perfecto, per medium necessariò transit in imperfecti perfectionem, & è contra. Hac ratione Deus omnia condidit sub tribus, in unum ut conuenirent: ipse namque pacis author est & unionis. Duo semper sunt inimici, donec per ternarium unum fiant amici. Animus omnibus est æqualis, mens uerò non omnibus æqua nec æqualis. Paucissimi sunt illi qui cum animo coniunctam habent animam: multi qui secundum magis & minus de mente quid participant: plurimi qui corpus in anima colentes, & hanc in corpore, non agnoscunt animum: quibus nulla mens, at infania manet. Mens itaq; bene recipitur, quoties animus & anima conuenientia simul à corpore sunt ita recepta, ut ex his tribus unum fiat consonum & inseparabile: sed hæc amicitia nullo modo fieri potest alio, quàm per separationem, qua sine metaphysica non fit coniunctio. Solum est unum, quod si solum remanet, impossibile fuerit cum altero iungi: si tamen alteri coniungendum sit, hoc alterum ex hoc uno separatum esse necessum erit, cum nihil sit præter id unum. Et quia partes unius ex uno symbolizant, uel sympathiam cum uno
no

LAPIS PHILOSOPHICVS.

no habent; in unum faciliè conueniunt, sed eo facilius, quò minùs per interualla remotæ sunt ab uno. Quapropter mentis à corpore distractio necessaria est, ut eius & alterius fiat unio. Sed cum unio perfectionem requirat, ab extremo perfectò (sicuti suprà dixi) per medium fieri debet ad imperfectum transitus, ut istud perficiatur. Per huiusmodi mentis à corpore distractionem, quam uoluntariam nonnulli mortem uocant, acquirunt animus & animæ simul iuncta potentiam ac dominiũ in suũ corpus, quod solus animus antea non ita habebat, ob renitens medium, per quod supernaturalis transitus fieri debet: quia non conueniunt inimici, nisi per sequestrem neutrum ex parte discordiæ; sed participem ex parte reconciliationis cum utroque. Hoc labefcit Astronomia iudicialia, quæ dispositionem astrorum inclinare, licet non necessitare docet. Nam astra mentibus hominum longè sunt inferiora; pariter ignobilius parum, aut nihil penitus in se nobilius agere potest. Verùm si corpora humana uincant animam, eamque reducant in corruptibilis corporis seruitutem, inficias non iero, quia corpora astro-

stro-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

strorum tunc nobiliora sunt hominum familiis corporibus, suas in humana corpora passiones imprimere posse. Breuiter, Sapiens dominabitur astris : insapiens nedum his subijcitur, uerum etiam inferioribus & erumnis quibuscunque. Sapiens est qui mentem adeptus eam excolit : insapiens uero qui corpus in anima uel hanc in corpore diligit animo neglecto : quod etiam ex uerbo Domini comprobatur, Qui diligit animam suam (intellige in corpore) perdet eam, & qui odit eam ut supra, in æternum custodit eam.

Diligere dicitur is animam in corpore, qui suos appetitus prauos exequitur : è contra, qui non exequitur eos, at uanitatum cogitationibus delectatur, corpus in anima uidetur diligere. Odit animam suam in corpore, qui corporis frænat appetitus : & corpus in anima, qui uanis resistit speculationibus. Visum est & hoc adijcere quod apud probatissimos auctores, & præcipue theologos usurpatur, uidelicet ut animam nonnunquam pro spiritu ponât, & hunc pro illa indifferenter : per hoc non est inferendum, quod spiritus & anima sine
unum

LAPIS PHILOSOPHICVS.

unum & idem ante mentis compositionem, sed post, & in eo conueniunt nostri philosophi cum theologis: nam siue mentem uocemus spiritum siue animam, appellatione unius, non excludimus alterum, propter unionem iam factam.

Nulla dicitur etiam unio uera, nisi fuerit inseparabilis. Possunt nihilominus unionis initia iaci, quæ non consequuntur effectum: per hoc non stat, quin mens adhuc imperfecta magis uel minus appelletur. Qui perfectam consequuntur mentem, sunt paucissimi: qui inchoatam habent, multi: qui nullam uerò, plurimi. Nunc ad corporis anatomiam ueniens, ut supra dico, bonam corporis dispositionem ad ueram speculationem esse necessariam. Nil mirum, quia corpus ex sui corrupta natura plurimum aggrauat animam & impedit, quò minus spiritus actiones percipere possit. Nonnullis à natura datum est, magis idoneos fore cæteris ad hanc separationem faciendam, utpote quibus ad naturalem corruptionem in eorum formatione, per accidens nulla prorsus, uel pauca saltem accessit corruptio. Minus apti sunt, qui præter ortiuam corruptionem

LAPIS PHILOSOPHICVS.

ptionem, & accessoriam ex propria petulantia, uictusque dissoluta serie rationem impediunt: ut sunt illi qui mundanis agitati curis, ea quæ sunt extra mundum perpetua negligunt, & qui largius utuntur eis, quæ natura dedit in necessitatem, quam par sit. Quapropter uti per accessionem alicuius quid impeditur, ita per amotionem eiusdem iuuari potest. Fiunt itaque medicinæ philosophicæ per Alchimicam artem ueram præ cæteris excellentissimam, à proprijs semotæ corporibus, quæ per naturalem uim agendi quam habent in proprium corpus, & post remotionem suæ partis patientis retinent, id idem in alienum corpus obiectum exequi possunt, & excellentius, quam à natura datum illis erat in propria corpora perficere. Iam quicquid reperitur in rerum natura formam habens & materiam, desiderat in suo genere perfici: quod quidem naturale desiderium, perfectionis omnium est potissima causa. Cumque natura sibi simili naturæ iungi gaudet ac delectetur in ea, uincente mente per sibi simile medicamentum adiuta, corpus in eandem condescendere naturam cogitur: sicut uincente corpore sibi similibus corroborato corrupti-

K penti-

LAPIS PHILOSOPHICVS.

pentibus, anima cōgebatur prius. Quod ne cuiuspiam absurdum uideatur, adijciam. Quoduis nutrimentum in sanguinem nutriti mutatur eiusdem naturæ, proprietatis potius, cuius fuerit nutrimentum: exemplo natura docet in his, qui ferocium animalū carnibus aluntur assiduò, ferocissimos fieri tales. Nihil assumitur in nutrimentum à natura, præter id quod est subtilius, crassum & feculentum reijcitur in excrementum, & iterum nutrimenti superflui quoduis excrementum natura per poros in sudorem, uel per uesicam, nares aut lachrymas eijcit. Hoc mouit Præceptorem nostrū Theophrastum Paracelsum dicere, quoduis corporis humani membrum stomachū habere proprium, in quo decoquitur nutrimentum, & fit in eo separatio superflui à necessario. Si per membri cuiuspiam debilitatem huiusmodi superfluitas non separatur (ob malam digestionem) superfluum hoc nutrimentum, uel carnes in tali membro cogit in tumorem excrecere (quod apostema uocarunt) uel ossa præter naturā extendi. In medicamento uerò metaphysico nihil crassi relinquitur nec superflui qd: quapropter incorrupta naturę pars, totum hoc medicamentum assumit, ac sine separatione
tione

LAPIS PHILOSOPHICVS.

tione transmutat in sibi similem naturam,
 utpote superfluitatis experte. Incorrupta
 natura hoc loco dicitur balsamū naturale,
 quibusuis corporibus naturaliter insitum,
 per quod eorum calor & humor etiam na-
 turalia uel radicalia, quantum fieri potest
 à corruptione præseruantur, & quo defici-
 ente corpus humanum leprosum efficitur,
 conualecenteque per augmentum ab ex-
 trinsicis, quod iam ob eiusdem balsamī
 paucitatem corruptum est, in excremen-
 tum eiicitur. Differt eo metaphysicum à
 physico medicamento, quod hoc unā cum
 suo corpore traiectum in stomachum, non
 aliās quā cibis in triplex alimentum, &
 in duplex separatur excrementum: illud
 in balsamum, mercurium aut uulcanū trans-
 mutatur. Oportet enim tres corporis phy-
 sici partes potissimas, sanguinē, sal, & sul-
 phur sibi similib. nutriri. Hinc fit quod cibi
 potusq; quotidiani cum suis sumantur cor-
 poribus: nam quoduis elemētum sustenta-
 tur elemento, sed omnia simul conueniūt,
 & in temperaturam conseruantur ab æthe-
 reo, cui nostrum balsamum & socios quan-
 tum possumus cōformia reddimus. Quo-
 niam est in corpore humano quædam sub-
 stantia conformis æthereæ, quæ reliquas

LAPIS PHILOSOPHICVS.

elementares partes in eo præseruat, ac pro suis uiribus continuare facit. Spiritus itaq; medicamenti philosophici cum anima sua iunctus, & à corpore suo separatus, mentales partes in sibi similem substantiam transmutat: corpus quoque physicum à corruptione præseruat, & corruptū corrigit. Metaphysicum habere posse corpus nostram nō negamus medicinam: tunc scilicet, quando corpus eius spirituale factum est, spiritusq; hoc induit corpus, quod philosophi dicunt fixum fieri uolatile, tandem uolatile fixum. Physicum certè corpus excellentiori corpore curari non potest, quàm metaphysico, nec humana mens cōponi melius, quàm dispositione metaphysica, post diuinæ gratiæ donum tamen.

Ex his omnibus concludimus, speculatiuam philosophiam in superatione corporis unione mentali facta consistere. Sed hæc unio prima nondum Sophum efficit, at mentalem Sophiæ discipulum tantum: cum corpore mentis secunda Sophum exhibet, completam illam & beatam unionem tertiam cum unitate prima sperātem, & expectantem. Faxit Omnipotens Deus, ut tales efficiamur omnes, & ipse sit in omnibus unus.

Iam

LAPIS PHILOSOPHICVS.

Iam explicuimus quæ ueteres atq; moderni tot ænigmatibus uelarat, latius dicemus. Quicumq; metaphysicum lapidē extrahere cupierit, per speculatinam hanc philosophiā ad eius cognitionem dispositione perueniat oportet. Qua postmodum ob-
tenta medicina uniuersali, ut ex documento Perfecti maioris antea posuimus: granum unum istius accipiat in albo uino dissolutum, & aperietur eius intellectus ad omnia percipiendum occulta, tollenturq; ab eo quæuis ægritudines, ac incurabiles medicis morbi.

F I N I S.



uma. subto. s. b. is subto. y p. n. l.
per 40. dias en f. m. v. b. n. y d. s. h.
la. y sal o. z. a. v. n. a. q. selara o. u. e. f.
r. e. n. a. l. e. a. f. u. n. t. a. r. y p. o. n. l. e. p. e. r. / 20. d. i. a. s.
a. d. i. f. u. n. t. o. y l. u. g. o. d. e. s. t. i. l. a. l. a. b. a. z. i. a. l. e.
q. u. e. d. o. p. e. r. e. a. n. d. o. y d. i. s. t. i. n. d. o. s. a. l.
g. a. t. i. d. o. e. n. a. g. u. a. c. l. a. r. i. s. i. m. a. l. o. q. u. e. d. o. d. i. s. t. i. n. d. o.

1. d. 1. q. a. b. m. a. l. g. a. m. a. $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ a. b. e. n.
d. i. s. t. i. n. d. o. y l. u. g. o. m. a. y. p. r. e. t. e. r. a. s. b.
e. n. a. b. e. e. s. s. e. f. i. g. u. r. a. m. o. l. o. m. a. s. a. l. e.
o. u. e. i. t. e. y l. u. g. o. m. a. y. d. e. b. o. r. a. y. y.
p. u. n. d. e. r. a. a. g. u. a. l. e. —
del u. d. r. i. o. l.

d. e. s. u. l. t. o. e. n. a. g. u. a. e. l. g. r. a. s. o. s. e. h. a. a. l. f. i. d. o.
s. i. m. e. l. a. g. y. d. o. l. u. f. i. x. a. l. a. m. a. l. g. a. m. a.
d. e. l. a. y. e. s. d. u. l. t. o. d. i. s. t. i. n. d. o.

uma d. y sacala m. traza de
viento si de suelto. no se adenta
Bajo la m. traza roja es buena
de suelto. y luego al blanco
destilado. si cai y ocaid este y
lompas de luna. 4 oros fijos

Regalo / ¹ / ² / ³ / ⁴ / ⁵ / ⁶ / ⁷ / ⁸ / ⁹ / ¹⁰ / ¹¹ / ¹² / ¹³ / ¹⁴ / ¹⁵ / ¹⁶ / ¹⁷ / ¹⁸ / ¹⁹ / ²⁰ / ²¹ / ²² / ²³ / ²⁴ / ²⁵ / ²⁶ / ²⁷ / ²⁸ / ²⁹ / ³⁰ / ³¹ / ³² / ³³ / ³⁴ / ³⁵ / ³⁶ / ³⁷ / ³⁸ / ³⁹ / ⁴⁰ / ⁴¹ / ⁴² / ⁴³ / ⁴⁴ / ⁴⁵ / ⁴⁶ / ⁴⁷ / ⁴⁸ / ⁴⁹ / ⁵⁰ / ⁵¹ / ⁵² / ⁵³ / ⁵⁴ / ⁵⁵ / ⁵⁶ / ⁵⁷ / ⁵⁸ / ⁵⁹ / ⁶⁰ / ⁶¹ / ⁶² / ⁶³ / ⁶⁴ / ⁶⁵ / ⁶⁶ / ⁶⁷ / ⁶⁸ / ⁶⁹ / ⁷⁰ / ⁷¹ / ⁷² / ⁷³ / ⁷⁴ / ⁷⁵ / ⁷⁶ / ⁷⁷ / ⁷⁸ / ⁷⁹ / ⁸⁰ / ⁸¹ / ⁸² / ⁸³ / ⁸⁴ / ⁸⁵ / ⁸⁶ / ⁸⁷ / ⁸⁸ / ⁸⁹ / ⁹⁰ / ⁹¹ / ⁹² / ⁹³ / ⁹⁴ / ⁹⁵ / ⁹⁶ / ⁹⁷ / ⁹⁸ / ⁹⁹ / ¹⁰⁰ / ¹⁰¹ / ¹⁰² / ¹⁰³ / ¹⁰⁴ / ¹⁰⁵ / ¹⁰⁶ / ¹⁰⁷ / ¹⁰⁸ / ¹⁰⁹ / ¹¹⁰ / ¹¹¹ / ¹¹² / ¹¹³ / ¹¹⁴ / ¹¹⁵ / ¹¹⁶ / ¹¹⁷ / ¹¹⁸ / ¹¹⁹ / ¹²⁰ / ¹²¹ / ¹²² / ¹²³ / ¹²⁴ / ¹²⁵ / ¹²⁶ / ¹²⁷ / ¹²⁸ / ¹²⁹ / ¹³⁰ / ¹³¹ / ¹³² / ¹³³ / ¹³⁴ / ¹³⁵ / ¹³⁶ / ¹³⁷ / ¹³⁸ / ¹³⁹ / ¹⁴⁰ / ¹⁴¹ / ¹⁴² / ¹⁴³ / ¹⁴⁴ / ¹⁴⁵ / ¹⁴⁶ / ¹⁴⁷ / ¹⁴⁸ / ¹⁴⁹ / ¹⁵⁰ / ¹⁵¹ / ¹⁵² / ¹⁵³ / ¹⁵⁴ / ¹⁵⁵ / ¹⁵⁶ / ¹⁵⁷ / ¹⁵⁸ / ¹⁵⁹ / ¹⁶⁰ / ¹⁶¹ / ¹⁶² / ¹⁶³ / ¹⁶⁴ / ¹⁶⁵ / ¹⁶⁶ / ¹⁶⁷ / ¹⁶⁸ / ¹⁶⁹ / ¹⁷⁰ / ¹⁷¹ / ¹⁷² / ¹⁷³ / ¹⁷⁴ / ¹⁷⁵ / ¹⁷⁶ / ¹⁷⁷ / ¹⁷⁸ / ¹⁷⁹ / ¹⁸⁰ / ¹⁸¹ / ¹⁸² / ¹⁸³ / ¹⁸⁴ / ¹⁸⁵ / ¹⁸⁶ / ¹⁸⁷ / ¹⁸⁸ / ¹⁸⁹ / ¹⁹⁰ / ¹⁹¹ / ¹⁹² / ¹⁹³ / ¹⁹⁴ / ¹⁹⁵ / ¹⁹⁶ / ¹⁹⁷ / ¹⁹⁸ / ¹⁹⁹ / ²⁰⁰ / ²⁰¹ / ²⁰² / ²⁰³ / ²⁰⁴ / ²⁰⁵ / ²⁰⁶ / ²⁰⁷ / ²⁰⁸ / ²⁰⁹ / ²¹⁰ / ²¹¹ / ²¹² / ²¹³ / ²¹⁴ / ²¹⁵ / ²¹⁶ / ²¹⁷ / ²¹⁸ / ²¹⁹ / ²²⁰ / ²²¹ / ²²² / ²²³ / ²²⁴ / ²²⁵ / ²²⁶ / ²²⁷ / ²²⁸ / ²²⁹ / ²³⁰ / ²³¹ / ²³² / ²³³ / ²³⁴ / ²³⁵ / ²³⁶ / ²³⁷ / ²³⁸ / ²³⁹ / ²⁴⁰ / ²⁴¹ / ²⁴² / ²⁴³ / ²⁴⁴ / ²⁴⁵ / ²⁴⁶ / ²⁴⁷ / ²⁴⁸ / ²⁴⁹ / ²⁵⁰ / ²⁵¹ / ²⁵² / ²⁵³ / ²⁵⁴ / ²⁵⁵ / ²⁵⁶ / ²⁵⁷ / ²⁵⁸ / ²⁵⁹ / ²⁶⁰ / ²⁶¹ / ²⁶² / ²⁶³ / ²⁶⁴ / ²⁶⁵ / ²⁶⁶ / ²⁶⁷ / ²⁶⁸ / ²⁶⁹ / ²⁷⁰ / ²⁷¹ / ²⁷² / ²⁷³ / ²⁷⁴ / ²⁷⁵ / ²⁷⁶ / ²⁷⁷ / ²⁷⁸ / ²⁷⁹ / ²⁸⁰ / ²⁸¹ / ²⁸² / ²⁸³ / ²⁸⁴ / ²⁸⁵ / ²⁸⁶ / ²⁸⁷ / ²⁸⁸ / ²⁸⁹ / ²⁹⁰ / ²⁹¹ / ²⁹² / ²⁹³ / ²⁹⁴ / ²⁹⁵ / ²⁹⁶ / ²⁹⁷ / ²⁹⁸ / ²⁹⁹ / ³⁰⁰ / ³⁰¹ / ³⁰² / ³⁰³ / ³⁰⁴ / ³⁰⁵ / ³⁰⁶ / ³⁰⁷ / ³⁰⁸ / ³⁰⁹ / ³¹⁰ / ³¹¹ / ³¹² / ³¹³ / ³¹⁴ / ³¹⁵ / ³¹⁶ / ³¹⁷ / ³¹⁸ / ³¹⁹ / ³²⁰ / ³²¹ / ³²² / ³²³ / ³²⁴ / ³²⁵ / ³²⁶ / ³²⁷ / ³²⁸ / ³²⁹ / ³³⁰ / ³³¹ / ³³² / ³³³ / ³³⁴ / ³³⁵ / ³³⁶ / ³³⁷ / ³³⁸ / ³³⁹ / ³⁴⁰ / ³⁴¹ / ³⁴² / ³⁴³ / ³⁴⁴ / ³⁴⁵ / ³⁴⁶ / ³⁴⁷ / ³⁴⁸ / ³⁴⁹ / ³⁵⁰ / ³⁵¹ / ³⁵² / ³⁵³ / ³⁵⁴ / ³⁵⁵ / ³⁵⁶ / ³⁵⁷ / ³⁵⁸ / ³⁵⁹ / ³⁶⁰ / ³⁶¹ / ³⁶² / ³⁶³ / ³⁶⁴ / ³⁶⁵ / ³⁶⁶ / ³⁶⁷ / ³⁶⁸ / ³⁶⁹ / ³⁷⁰ / ³⁷¹ / ³⁷² / ³⁷³ / ³⁷⁴ / ³⁷⁵ / ³⁷⁶ / ³⁷⁷ / ³⁷⁸ / ³⁷⁹ / ³⁸⁰ / ³⁸¹ / ³⁸² / ³⁸³ / ³⁸⁴ / ³⁸⁵ / ³⁸⁶ / ³⁸⁷ / ³⁸⁸ / ³⁸⁹ / ³⁹⁰ / ³⁹¹ / ³⁹² / ³⁹³ / ³⁹⁴ / ³⁹⁵ / ³⁹⁶ / ³⁹⁷ / ³⁹⁸ / ³⁹⁹ / ⁴⁰⁰ / ⁴⁰¹ / ⁴⁰² / ⁴⁰³ / ⁴⁰⁴ / ⁴⁰⁵ / ⁴⁰⁶ / ⁴⁰⁷ / ⁴⁰⁸ / ⁴⁰⁹ / ⁴¹⁰ / ⁴¹¹ / ⁴¹² / ⁴¹³ / ⁴¹⁴ / ⁴¹⁵ / ⁴¹⁶ / ⁴¹⁷ / ⁴¹⁸ / ⁴¹⁹ / ⁴²⁰ / ⁴²¹ / ⁴²² / ⁴²³ / ⁴²⁴ / ⁴²⁵ / ⁴²⁶ / ⁴²⁷ / ⁴²⁸ / ⁴²⁹ / ⁴³⁰ / ⁴³¹ / ⁴³² / ⁴³³ / ⁴³⁴ / ⁴³⁵ / ⁴³⁶ / ⁴³⁷ / ⁴³⁸ / ⁴³⁹ / ⁴⁴⁰ / ⁴⁴¹ / ⁴⁴² / ⁴⁴³ / ⁴⁴⁴ / ⁴⁴⁵ / ⁴⁴⁶ / ⁴⁴⁷ / ⁴⁴⁸ / ⁴⁴⁹ / ⁴⁵⁰ / ⁴⁵¹ / ⁴⁵² / ⁴⁵³ / ⁴⁵⁴ / ⁴⁵⁵ / ⁴⁵⁶ / ⁴⁵⁷ / ⁴⁵⁸ / ⁴⁵⁹ / ⁴⁶⁰ / ⁴⁶¹ / ⁴⁶² / ⁴⁶³ / ⁴⁶⁴ / ⁴⁶⁵ / ⁴⁶⁶ / ⁴⁶⁷ / ⁴⁶⁸ / ⁴⁶⁹ / ⁴⁷⁰ / ⁴⁷¹ / ⁴⁷² / ⁴⁷³ / ⁴⁷⁴ / ⁴⁷⁵ / ⁴⁷⁶ / ⁴⁷⁷ / ⁴⁷⁸ / ⁴⁷⁹ / ⁴⁸⁰ / ⁴⁸¹ / ⁴⁸² / ⁴⁸³ / ⁴⁸⁴ / ⁴⁸⁵ / ⁴⁸⁶ / ⁴⁸⁷ / ⁴⁸⁸ / ⁴⁸⁹ / ⁴⁹⁰ / ⁴⁹¹ / ⁴⁹² / ⁴⁹³ / ⁴⁹⁴ / ⁴⁹⁵ / ⁴⁹⁶ / ⁴⁹⁷ / ⁴⁹⁸ / ⁴⁹⁹ / ⁵⁰⁰ / ⁵⁰¹ / ⁵⁰² / ⁵⁰³ / ⁵⁰⁴ / ⁵⁰⁵ / ⁵⁰⁶ / ⁵⁰⁷ / ⁵⁰⁸ / ⁵⁰⁹ / ⁵¹⁰ / ⁵¹¹ / ⁵¹² / ⁵¹³ / ⁵¹⁴ / ⁵¹⁵ / ⁵¹⁶ / ⁵¹⁷ / ⁵¹⁸ / ⁵¹⁹ / ⁵²⁰ / ⁵²¹ / ⁵²² / ⁵²³ / ⁵²⁴ / ⁵²⁵ / ⁵²⁶ / ⁵²⁷ / ⁵²⁸ / ⁵²⁹ / ⁵³⁰ / ⁵³¹ / ⁵³² / ⁵³³ / ⁵³⁴ / ⁵³⁵ / ⁵³⁶ / ⁵³⁷ / ⁵³⁸ / ⁵³⁹ / ⁵⁴⁰ / ⁵⁴¹ / ⁵⁴² / ⁵⁴³ / ⁵⁴⁴ / ⁵⁴⁵ / ⁵⁴⁶ / ⁵⁴⁷ / ⁵⁴⁸ / ⁵⁴⁹ / ⁵⁵⁰ / ⁵⁵¹ / ⁵⁵² / ⁵⁵³ / ⁵⁵⁴ / ⁵⁵⁵ / ⁵⁵⁶ / ⁵⁵⁷ / ⁵⁵⁸ / ⁵⁵⁹ / ⁵⁶⁰ / ⁵⁶¹ / ⁵⁶² / ⁵⁶³ / ⁵⁶⁴ / ⁵⁶⁵ / ⁵⁶⁶ / ⁵⁶⁷ / ⁵⁶⁸ / ⁵⁶⁹ / ⁵⁷⁰ / ⁵⁷¹ / ⁵⁷² / ⁵⁷³ / ⁵⁷⁴ / ⁵⁷⁵ / ⁵⁷⁶ / ⁵⁷⁷ / ⁵⁷⁸ / ⁵⁷⁹ / ⁵⁸⁰ / ⁵⁸¹ / ⁵⁸² / ⁵⁸³ / ⁵⁸⁴ / ⁵⁸⁵ / ⁵⁸⁶ / ⁵⁸⁷ / ⁵⁸⁸ / ⁵⁸⁹ / ⁵⁹⁰ / ⁵⁹¹ / ⁵⁹² / ⁵⁹³ / ⁵⁹⁴ / ⁵⁹⁵ / ⁵⁹⁶ / ⁵⁹⁷ / ⁵⁹⁸ / ⁵⁹⁹ / ⁶⁰⁰ / ⁶⁰¹ / ⁶⁰² / ⁶⁰³ / ⁶⁰⁴ / ⁶⁰⁵ / ⁶⁰⁶ / ⁶⁰⁷ / ⁶⁰⁸ / ⁶⁰⁹ / ⁶¹⁰ / ⁶¹¹ / ⁶¹² / ⁶¹³ / ⁶¹⁴ / ⁶¹⁵ / ⁶¹⁶ / ⁶¹⁷ / ⁶¹⁸ / ⁶¹⁹ / ⁶²⁰ / ⁶²¹ / ⁶²² / ⁶²³ / ⁶²⁴ / ⁶²⁵ / ⁶²⁶ / ⁶²⁷ / ⁶²⁸ / ⁶²⁹ / ⁶³⁰ / ⁶³¹ / ⁶³² / ⁶³³ / ⁶³⁴ / ⁶³⁵ / ⁶³⁶ / ⁶³⁷ / ⁶³⁸ / ⁶³⁹ / ⁶⁴⁰ / ⁶⁴¹ / ⁶⁴² / ⁶⁴³ / ⁶⁴⁴ / ⁶⁴⁵ / ⁶⁴⁶ / ⁶⁴⁷ / ⁶⁴⁸ / ⁶⁴⁹ / ⁶⁵⁰ / ⁶⁵¹ / ⁶⁵² / ⁶⁵³ / ⁶⁵⁴ / ⁶⁵⁵ / ⁶⁵⁶ / ⁶⁵⁷ / ⁶⁵⁸ / ⁶⁵⁹ / ⁶⁶⁰ / ⁶⁶¹ / ⁶⁶² / ⁶⁶³ / ⁶⁶⁴ / ⁶⁶⁵ / ⁶⁶⁶ / ⁶⁶⁷ / ⁶⁶⁸ / ⁶⁶⁹ / ⁶⁷⁰ / ⁶⁷¹ / ⁶⁷² / ⁶⁷³ / ⁶⁷⁴ / ⁶⁷⁵ / ⁶⁷⁶ / ⁶⁷⁷ / ⁶⁷⁸ / ⁶⁷⁹ / ⁶⁸⁰ / ⁶⁸¹ / ⁶⁸² / ⁶⁸³ / ⁶⁸⁴ / ⁶⁸⁵ / ⁶⁸⁶ / ⁶⁸⁷ / ⁶⁸⁸ / ⁶⁸⁹ / ⁶⁹⁰ / ⁶⁹¹ / ⁶⁹² / ⁶⁹³ / ⁶⁹⁴ / ⁶⁹⁵ / ⁶⁹⁶ / ⁶⁹⁷ / ⁶⁹⁸ / ⁶⁹⁹ / ⁷⁰⁰ / ⁷⁰¹ / ⁷⁰² / ⁷⁰³ / ⁷⁰⁴ / ⁷⁰⁵ / ⁷⁰⁶ / ⁷⁰⁷ / ⁷⁰⁸ / ⁷⁰⁹ / ⁷¹⁰ / ⁷¹¹ / ⁷¹² / ⁷¹³ / ⁷¹⁴ / ⁷¹⁵ / ⁷¹⁶ / ⁷¹⁷ / ⁷¹⁸ / ⁷¹⁹ / ⁷²⁰ / ⁷²¹ / ⁷²² / ⁷²³ / ⁷²⁴ / ⁷²⁵ / ⁷²⁶ / ⁷²⁷ / ⁷²⁸ / ⁷²⁹ / ⁷³⁰ / ⁷³¹ / ⁷³² / ⁷³³ / ⁷³⁴ / ⁷³⁵ / ⁷³⁶ / ⁷³⁷ / ⁷³⁸ / ⁷³⁹ / ⁷⁴⁰ / ⁷⁴¹ / ⁷⁴² / ⁷⁴³ / ⁷⁴⁴ / ⁷⁴⁵ / ⁷⁴⁶ / ⁷⁴⁷ / ⁷⁴⁸ / ⁷⁴⁹ / ⁷⁵⁰ / ⁷⁵¹ / ⁷⁵² / ⁷⁵³ / ⁷⁵⁴ / ⁷⁵⁵ / ⁷⁵⁶ / ⁷⁵⁷ / ⁷⁵⁸ / ⁷⁵⁹ / ⁷⁶⁰ / ⁷⁶¹ / ⁷⁶² / ⁷⁶³ / ⁷⁶⁴ / ⁷⁶⁵ / ⁷⁶⁶ / ⁷⁶⁷ / ⁷⁶⁸ / ⁷⁶⁹ / ⁷⁷⁰ / ⁷⁷¹ / ⁷⁷² / ⁷⁷³ / ⁷⁷⁴ / ⁷⁷⁵ / ⁷⁷⁶ / ⁷⁷⁷ / ⁷⁷⁸ / ⁷⁷⁹ / ⁷⁸⁰ / ⁷⁸¹ / ⁷⁸² / ⁷⁸³ / ⁷⁸⁴ / ⁷⁸⁵ / ⁷⁸⁶ / ⁷⁸⁷ / ⁷⁸⁸ / ⁷⁸⁹ / ⁷⁹⁰ / ⁷⁹¹ / ⁷⁹² / ⁷⁹³ / ⁷⁹⁴ / ⁷⁹⁵ / ⁷⁹⁶ / ⁷⁹⁷ / ⁷⁹⁸ / ⁷⁹⁹ / ⁸⁰⁰ / ⁸⁰¹ / ⁸⁰² / ⁸⁰³ / ⁸⁰⁴ / ⁸⁰⁵ / ⁸⁰⁶ / ⁸⁰⁷ / ⁸⁰⁸ / ⁸⁰⁹ / ⁸¹⁰ / ⁸¹¹ / ⁸¹² / ⁸¹³ / ⁸¹⁴ / ⁸¹⁵ / ⁸¹⁶ / ⁸¹⁷ / ⁸¹⁸ / ⁸¹⁹ / ⁸²⁰ / ⁸²¹ / ⁸²² / ⁸²³ / ⁸²⁴ / ⁸²⁵ / ⁸²⁶ / ⁸²⁷ / ⁸²⁸ / ⁸²⁹ / ⁸³⁰ / ⁸³¹ / ⁸³² / ⁸³³ / ⁸³⁴ / ⁸³⁵ / ⁸³⁶ / ⁸³⁷ / ⁸³⁸ / ⁸³⁹ / ⁸⁴⁰ / ⁸⁴¹ / ⁸⁴² / ⁸⁴³ / ⁸⁴⁴ / ⁸⁴⁵ / ⁸⁴⁶ / ⁸⁴⁷ / ⁸⁴⁸ / ⁸⁴⁹ / ⁸⁵⁰ / ⁸⁵¹ / ⁸⁵² / ⁸⁵³ / ⁸⁵⁴ / ⁸⁵⁵ / ⁸⁵⁶ / ⁸⁵⁷ / ⁸⁵⁸ / ⁸⁵⁹ / ⁸⁶⁰ / ⁸⁶¹ / ⁸⁶² / ⁸⁶³ / ⁸⁶⁴ / ⁸⁶⁵ / ⁸⁶⁶ / ⁸⁶⁷ / ⁸⁶⁸ / ⁸⁶⁹ / ⁸⁷⁰ / ⁸⁷¹ / ⁸⁷² / ⁸⁷³ / ⁸⁷⁴ / ⁸⁷⁵ / ⁸⁷⁶ / ⁸⁷⁷ / ⁸⁷⁸ / ⁸⁷⁹ / ⁸⁸⁰ / ⁸⁸¹ / ⁸⁸² / ⁸⁸³ / ⁸⁸⁴ / ⁸⁸⁵ / ⁸⁸⁶ / ⁸⁸⁷ / ⁸⁸⁸ / ⁸⁸⁹ / ⁸⁹⁰ / ⁸⁹¹ / ⁸⁹² / ⁸⁹³ / ⁸⁹⁴ / ⁸⁹⁵ / ⁸⁹⁶ / ⁸⁹⁷ / ⁸⁹⁸ / ⁸⁹⁹ / ⁹⁰⁰ / ⁹⁰¹ / ⁹⁰² / ⁹⁰³ / ⁹⁰⁴ / ⁹⁰⁵ / ⁹⁰⁶ / ⁹⁰⁷ / ⁹⁰⁸ / ⁹⁰⁹ / ⁹¹⁰ / ⁹¹¹ / ⁹¹² / ⁹¹³ / ⁹¹⁴ / ⁹¹⁵ / ⁹¹⁶ / ⁹¹⁷ / ⁹¹⁸ / ⁹¹⁹ / ⁹²⁰ / ⁹²¹ / ⁹²² / ⁹²³ / ⁹²⁴ / ⁹²⁵ / ⁹²⁶ / ⁹²⁷ / ⁹²⁸ / ⁹²⁹ / ⁹³⁰ / ⁹³¹ / ⁹³² / ⁹³³ / ⁹³⁴ / ⁹³⁵ / ⁹³⁶ / ⁹³⁷ / ⁹³⁸ / ⁹³⁹ / ⁹⁴⁰ / ⁹⁴¹ / ⁹⁴² / ⁹⁴³ / ⁹⁴⁴ / ⁹⁴⁵ / ⁹⁴⁶ / ⁹⁴⁷ / ⁹⁴⁸ / ⁹⁴⁹ / ⁹⁵⁰ / ⁹⁵¹ / ⁹⁵² / ⁹⁵³ / ⁹⁵⁴ / ⁹⁵⁵ / ⁹⁵⁶ / ⁹⁵⁷ / ⁹⁵⁸ / ⁹⁵⁹ / ⁹⁶⁰ / ⁹⁶¹ / ⁹⁶² / ⁹⁶³ / ⁹⁶⁴ / ⁹⁶⁵ / ⁹⁶⁶ / ⁹⁶⁷ / ⁹⁶⁸ / ⁹⁶⁹ / ⁹⁷⁰ / ⁹⁷¹ / ⁹⁷² / ⁹⁷³ / ⁹⁷⁴ / ⁹⁷⁵ / ⁹⁷⁶ / ⁹⁷⁷ / ⁹⁷⁸ / ⁹⁷⁹ / ⁹⁸⁰ / ⁹⁸¹ / ⁹⁸² / ⁹⁸³ / ⁹⁸⁴ / ⁹⁸⁵ / ⁹⁸⁶ / ⁹⁸⁷ / ⁹⁸⁸ / ⁹⁸⁹ / ⁹⁹⁰ / ⁹⁹¹ / ⁹⁹² / ⁹⁹³ / ⁹⁹⁴ / ⁹⁹⁵ / ⁹⁹⁶ / ⁹⁹⁷ / ⁹⁹⁸ / ⁹⁹⁹ / ¹⁰⁰⁰ / ¹⁰⁰¹ / ¹⁰⁰² / ¹⁰⁰³ / ¹⁰⁰⁴ / ¹⁰⁰⁵ / ¹⁰⁰⁶ / ¹⁰⁰⁷ / ¹⁰⁰⁸ / ¹⁰⁰⁹ / ¹⁰¹⁰ / ¹⁰¹¹ / ¹⁰¹² / ¹⁰¹³ / ¹⁰¹⁴ / ¹⁰¹⁵ / ¹⁰¹⁶ / ¹⁰¹⁷ / ¹⁰¹⁸ / ¹⁰¹⁹ / ¹⁰²⁰ / ¹⁰²¹ / ¹⁰²² / ¹⁰²³ / ¹⁰²⁴ / ¹⁰²⁵ / ¹⁰²⁶ / ¹⁰²⁷ / ¹⁰²⁸ / ¹⁰²⁹ / ¹⁰³⁰ / ¹⁰³¹ / ¹⁰³² / ¹⁰³³ / ¹⁰³⁴ / ¹⁰³⁵ / ¹⁰³⁶ / ¹⁰³⁷ / ¹⁰³⁸ / ¹⁰³⁹ / ¹⁰⁴⁰ / ¹⁰⁴¹ / ¹⁰⁴² / ¹⁰⁴³ / ¹⁰⁴⁴ / ¹⁰⁴⁵ / ¹⁰⁴⁶ / ¹⁰⁴⁷ / ¹⁰⁴⁸ / ¹⁰⁴⁹ / ¹⁰⁵⁰ / ¹⁰⁵¹ / ¹⁰⁵² / ¹⁰⁵³ / ¹⁰⁵⁴ / ¹⁰⁵⁵ / ¹⁰⁵⁶ / ¹⁰⁵⁷ / ¹⁰⁵⁸ / ¹⁰⁵⁹ / ¹⁰⁶⁰ / ¹⁰⁶¹ / ¹⁰⁶² / ¹⁰⁶³ / ¹⁰⁶⁴ / ¹⁰⁶⁵ / ¹⁰⁶⁶ / ¹⁰⁶⁷ / ¹⁰⁶⁸ / ¹⁰⁶⁹ / ¹⁰⁷⁰ / ¹⁰⁷¹ / ¹⁰⁷² / ¹⁰⁷³ / ¹⁰⁷⁴ / ¹⁰⁷⁵ / ¹⁰⁷⁶ / ¹⁰⁷⁷ / ¹⁰⁷⁸ / ¹⁰⁷⁹ / ¹⁰⁸⁰ / ¹⁰⁸¹ / ¹⁰⁸² / ¹⁰⁸³ / ¹⁰⁸⁴ / ¹⁰⁸⁵ / ¹⁰⁸⁶ / ¹⁰⁸⁷ / ¹⁰⁸⁸ / ¹⁰⁸⁹ / ¹⁰⁹⁰ / ¹⁰⁹¹ / ¹⁰⁹² / ¹⁰⁹³ / ¹⁰⁹⁴ / ¹⁰⁹⁵ / ¹⁰⁹⁶ / ¹⁰⁹⁷ / ¹⁰⁹⁸ / ¹⁰⁹⁹ / ¹¹⁰⁰ / ¹¹⁰¹ / ¹¹⁰² / ¹¹⁰³ / ¹¹⁰⁴ / ¹¹⁰⁵ / ¹¹⁰⁶ / ¹¹⁰⁷ / ¹¹⁰⁸ / ¹¹⁰⁹ / ¹¹¹⁰ / ¹¹¹¹ / ¹¹¹² / ¹¹¹³ / ¹¹¹⁴ / ¹¹¹⁵ / ¹¹¹⁶ / ¹¹¹⁷ / ¹¹¹⁸ / ¹¹¹⁹ / ¹¹²⁰ / ¹¹²¹ / ¹¹²² / ¹¹²³ / ¹¹²⁴ / ¹¹²⁵ / ¹¹²⁶ / ¹¹²⁷ / ¹¹²⁸ / ¹¹²⁹ / ¹¹³⁰ / ¹¹³¹ / ¹¹³² / ¹¹³³ / ¹¹³⁴ / ¹¹³⁵ / ¹¹³⁶ / ¹¹³⁷ / ¹¹³⁸ / ¹¹³⁹ / ¹¹⁴⁰ / ¹¹⁴¹ / ¹¹⁴² / ¹¹⁴³ / ¹¹⁴⁴ / ¹¹⁴⁵ / ¹¹⁴⁶ / ¹¹⁴⁷ / ¹¹⁴⁸ / ¹¹⁴⁹ / ¹¹⁵⁰ / ¹¹⁵¹ / ¹¹⁵² / ¹¹⁵³ / ¹¹⁵⁴ / ¹¹⁵⁵ / ¹¹⁵⁶ / ¹¹⁵⁷ / ¹¹⁵⁸ / ¹¹⁵⁹ / ¹¹⁶⁰ / ¹¹⁶¹ / ¹¹⁶² / ¹¹⁶³ / ¹¹⁶⁴ / ¹¹⁶⁵ / ¹¹⁶⁶ / ¹¹⁶⁷ / ¹¹⁶⁸ / ¹¹⁶⁹ / ¹¹⁷⁰ / ¹¹⁷¹ / ¹¹⁷² / ¹¹⁷³ / ¹¹⁷⁴ / ¹¹⁷⁵ / ¹¹⁷⁶ / ¹¹⁷⁷ / ¹¹⁷⁸ / ¹¹⁷⁹ / ¹¹⁸⁰ / ¹¹⁸¹ / ¹¹⁸² / ¹¹⁸³ / ¹¹⁸⁴ / ¹¹⁸⁵ / ¹¹⁸⁶ / ¹¹⁸⁷ / ¹¹⁸⁸ / ¹¹⁸⁹ / ¹¹⁹⁰ / ¹¹⁹¹ / ¹¹⁹² / ¹¹⁹³ / ¹¹⁹⁴ / ¹¹⁹⁵ / ¹¹⁹⁶ / ¹¹⁹⁷ / ¹¹⁹⁸ / ¹¹⁹⁹ / ¹²⁰⁰ / ¹²⁰¹ / ¹²⁰² / ¹²⁰³ / ¹²⁰⁴ / ¹²⁰⁵ / ¹²⁰⁶ / ¹²⁰⁷ / ¹²⁰⁸ / ¹²⁰⁹ / ¹²¹⁰ / ¹²¹¹ / ¹²¹² / ¹²¹³ / ¹²¹⁴ /

sub^o. en disition en co^o b^o v^o
y por m^o b^o de suelne de cantagay
res suelando, de suelne de ual
y por b^o m^o.

amal de u^o r^o a^o a^o y
do es quic^o de sedya 3.

Tras, m^o m^o n^o h^o m^o
creaturis h^o u^o

+ arco h^o r^o

por uos de m^o m^o de coral de m^o
tito de u^o s^o l^o de sang^o de r^o a^o a^o
y por el sang^o a^o de su p^o u^o y en p^o
u^o y h^o u^o de p^o u^o en aceite de m^o
y en cima la p^o u^o a^o y en p^o
de u^o a^o m^o f^o en aqua b^o p^o
y en a^o de u^o b^o a^o de 4 b^o a^o y al
ombre de 6.

+ + de u^o de u^o

+ + de u^o y m^o n^o